

Vi får Sverige
att fungera

LOs 30e kongress

Motioner och utlåtanden Punkt 13. Vårt uppdrag

Beslutsunderlag till LOs kongress 17–20 maj 2024

© Landsorganisationen i Sverige 2024

Omslagsfoto: Lars Forsstedt

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2024

ISBN 978-91-566-3674-5

LO 24.04 100

Innehåll

13. Vårt uppdrag.....	5
13.a Stadgar.....	8
Motionerna 13.1–13.3	
13.b LOs organisationsplan och gränsdragning.....	44
Motionerna 13.4–13.11	
13.c Organisationsfrågor.....	56
Motionerna 13.12–13.26	
13.d Organisering.....	73
Motionerna 13.27–13.34	
13.e Facklig utbildning och folkbildning.....	82
Motionerna 13.35–13.54	

13. Vårt uppdrag

Under dagordningspunkt 13 Vårt uppdrag behandlas frågor om LOs stadgar och organisationsplan samt om organisering och facklig utbildning. Det är centrala frågor för att bygga den fackliga styrkan vi vill ha och som är nödvändig för att den svenska kollektivavtalsmodellen ska fungera.

Som konstateras i kongresshandlingarnas inledning Vi får Sverige att fungera bygger modellen på jämbördiga parter som förhandlar om löner och villkor på arbetsmarknaden. En förutsättning för att bygga löntagarmakt genom kollektivavtal är att vi lyckas fullgöra det fackliga uppdraget. Tillsammans behöver vi återerövra berättelsen om, och visionen för, ett jämlikt Sverige, där arbetare har trygga jobb, en bra lön och inflytande över sitt arbete.

Enligt beslut från förra kongressen har en omfattande översyn gjorts av LOs organisationsplan. I LOs styrelses förslag till ny organisationsplan framhålls att fackföreningsrörelsens syfte och kärnuppgifter är desamma som de alltid har varit. Det handlar om att reglera de anställdas löner och arbetsvillkor i kollektivavtal med arbetsgivarna. De grundläggande verktygen för detta är facklig organisering, kollektivavtalstecknande och facklig organisation för kontroll av avtalens efterlevnad.

Tillsammans har LO-förbunden värvat fler än 520 000 medlemmar under kongressperioden. Det är, och har alltid varit, ett kärnuppdrag för förbunden. Ytterligare arbete behöver dock göras för att förbundsmedlemmar ska få kunskap om värdet av medlemskapet, värdet av att vi tillsammans upprätthåller kollektivavtalen, och därmed väljer att stanna som medlem i facket och dessutom bli ambassadör bland sina arbetskamrater.

Dagens samhälle har ökande utmaningar. Vanligt folks vardag förändras i takt med att uppgifterna på arbetsplatsen delas upp mellan olika arbetsgivare eller att antalet timmar på schemat minskar. Arbetstagare får sin arbetstid hyvlad och en alltmer pressad arbetssituation när arbetsgivaren håller nere arbetsstyrkan genom "precisionsbemanning". Det håller på att växa fram en fragmentiserad arbetsmarknad där arbetsgivare försöker använda sig av digitala plattformar och så kallade egenanställningar för att runda arbetsgivaransvaret. LO och LO-förbunden måste tillsammans hävda ett brett arbetstagarbegrepp så att alla kan omfattas av kollektivavtalens skydd och nya grupper organiseras.

Vår svenska arbetsmarknadsmodell bygger på att partsorganisationerna för anställda respektive arbetsgivare är representativa. Vi har under en lång tid sett hur organisationsgraden bland arbetare har sjunkit. En hög organisationsgrad krävs för att balansera upp arbetsgivarernas makt. Organisationsgraden påverkar inte bara vår styrka och vilket mandat vi har att företräda arbetare i Sverige vid exempelvis kollektivavtalsteckning utan också som opinionsbildare och kravställare gentemot politiken och i debatten. På sikt utgör en minskad andel fackligt anslutna ett hot mot hela den svenska partsmodellen.

Stärka förbunden i att organisera arbetare

Det klimat som råder på arbetsmarknaden ställer inte bara högre krav på arbetare utan även på LO och LO-förbunden som organisationer. Det finns ett stort behov av smarta lösningar som gynnar både medlemmar och förbund.

LO har till uppgift att stötta och stärka förbunden i deras uppdrag att organisera arbetare.

Genom vårt tvärfackliga samarbete delar vi med oss av kunskap och erfarenhet, utvecklar gemensamma verktyg och sätter samman strategier för framtiden. Samtidigt genomförs mängder av lokala aktiviteter runt om i Sverige, både av förbunden och samordnat av LO-distrikten eller av LO-facken i kommunerna. På arbetsplatser, gator och torg förs samtal om värdet av ett medlemskap i facket. Genom informationen om den svenska partsmodellen i gymnasieskolor väcks nyfikenhet och kunskap hos nästa generation på arbetsmarknaden. Genom kampanjer i sociala medier och i LOs tvärfackliga utbildningar stärks medlemmar och förtroendevalda på olika nivåer. Det är en del i organiseringen.

Under kongressperioden har en översyn av stadgarna genomförts som framgår i stadgekommitténs rapport. Bland annat har förslag lämnats från stadgekommittén på ändringar som syftar till att understödja arbetet med att hålla ordning och reda i gränsdragningarna mellan förbundens avtals- och organisationsområden.

Även i utredningen *Nya tvärfackliga löften (NTL)*, som har påbörjat en översyn av samverkansformerna inom LO, har förslag till ändringar i LOs stadgar framkommit. Bland annat tar ändringsförslagen sikte på att stärka LOs kapacitet som part på arbetsmarknaden. Men mer kan behöva göras för att utveckla LOs roll som part på arbetsmarknaden och samordnare av förbunden. Det finns därför anledning att göra en ambitiös genomlysning av LOs stadgar under kommande kongressperiod.

I introduktionen till kongressrapporten LOs organisationsplan 2024 beskrivs facket som en utbudskartell med tre huvudsakliga uppgifter; att samarbeta om priset på arbete, påverka utbud och efterfrågan och att dela upp marknaden mellan sig i syfte att förhindra konkurrens med åtföljande press nedåt på priset. Priset på arbete reglerar vi i kollektivavtal med arbetsgivarna. För att påverka utbud och efterfrågan behöver LO och förbunden påverka exempelvis finans- och utbildningspolitik och a-kassans regler. Därför har LO genom bland annat facklig-politisk samverkan från allra första början varit verksam också utanför själva arbetsmarknaden. Organisationsplanen är vårt sätt att hantera den sista uppgiften, att dela upp arbetsmarknaden och förhindra konkurrens mellan förbunden.

Facklig utbildning och skolinformation

Fackföreningsrörelsen är viktigare än på mycket länge när vår trygghet och den demokrati vi har tagit för givet är hotad. Facklig utbildning är en viktig och prioriterad fråga för att kunna fullgöra det fackliga uppdraget. Det finns anledning att inom ramen för NTL-utredningen också utveckla de gemensamma intressena kring den fackliga utbildningen. Tvärfacklig utbildning behöver även i framtiden ge medlemmar och förtroendevalda kunskap och kompetens att möta fackliga utmaningar, understödja samordning mellan förbunden och skapa framtidstro.

I vårt uppdrag ingår att skola nya medlemmar och förtroendevalda i demokrati och ideologi. LO vill genom tvärfackliga utbildningar uppmuntra till eget engagemang. För LO är det viktigt att utbildningarna håller hög kvalitet och fortsätter därför att utbilda och kompetensutveckla både handledare och studieorganisatörer samt kontinuerligt se över utbildningsinnehåll och material.

LOs stora projekt Stärkt organisering – Stärkt organisation har fokus på att stärka förtroendevalda och medlemmar, nå fler unga och utlandsfödda med information, samt öka den tvärfackliga gemenskapen i kommunerna, där också den facklig-politiska samverkan

har sin största möjlighet för utvecklingen lokalt. Alla delar kräver ett tvärfackligt samarbete.

LOs mål är att unga, redan vid sitt första jobb, ska ha en bild av vad facket är och gör. Inom ramen för Stärkt organisering – stärkt organisation har stora satsningar gjorts för att utveckla och utöka skolinformationen i landets gymnasieskolor. Ambitionen är att redan vid skolinformationen på gymnasiet påbörja en framtida värvning genom att väcka intresse och engagemang för fackliga frågor. Att unga möter unga, visar också att de har en given plats inom organisationerna och att facket är för alla. Skolinformationen har fler vinster, den ger informatörerna en möjlighet att tidigt få utveckla sin kompetens, möta människor, samtala om fackliga frågor och genom det växa in i en roll som förtroendevald.

Att öka organisationsgraden bland unga arbetare är av högsta prioritet. LO vill fortsätta skapa utrymme för unga i fackföreningsrörelsens ordinarie strukturer, samt även i fortsättningen möjliggöra för forum och nätverk där unga kan mötas och utvecklas för en framtid som facklig ledare.

13.a Stadgar

Ändringsförslag till LOs 30e ordinarie kongress 2024

LOs stadgar gällande från juni 2020 efter beslut vid LO-kongressen 2020 redovisas på vit bakgrund. Förslag till ny skrivning redovisas på grå bakgrund i kolumnen till höger om den nuvarande lydelsen.

I förslaget till nya stadgar har formuleringar i de nuvarande stadgarna som föreslås utgå strukits över. Förslag till ny text anges med fetkursiv stil. Detta kan antingen vara en ny formulering av en tidigare text eller en helt ny text.

§ 1 Uppgift

Landsorganisationen i Sverige – LO – är en sammanslutning av fackliga arbetstagarorganisationer – förbund. LO har, såsom den gemensamma organisationen för de samverkande förbunden, till uppgift att leda och samordna LOs och förbundens strävanden att tillvarata arbetstagarnas intressen på arbetsmarknaden och inom näringslivet. LO ska därvid och i övrigt verka för en samhällsutveckling på grundval av politisk, social och ekonomisk demokrati präglad av jämlikhet och en feministisk grundsyn.

Uppgiften utgår från den grundläggande synen om allas lika värde och rätt. För att kunna fullfölja sin uppgift ska LO närmast verka för

att de anslutna förbunden organiserar och sammansluter arbetstagare i privat, ~~statlig och kommunal~~ tjänst, i enlighet med av kongressen beslutad organisationsplan, i landsomfattande förbund,

att de anslutna förbundens verksamhet bedrivs efter enhetliga linjer och under solidarisk samverkan varvid gemensamma intressen ska beaktas och hänsyn tas till den enskildes rätt och samhällets berättigade krav,

att arbetstagarnas intressen i rättsliga och samhällspolitiska frågor tillvaratas,

att utveckla förbindelser med motsvarande organisationer i Sverige och i andra länder,

att genom medlemskap i internationella fackliga organisationer och i övrigt internationellt hävda fackliga intressen samt

att de anslutna förbundens lokala organisationer samverkar i organiserad tvärfacklig verksamhet i LO-distrikten.

att de anslutna förbunden organiserar och sammansluter arbetstagare i privat **och offentlig verksamhet**, i enlighet med av kongressen beslutad organisationsplan, i landsomfattande förbund,

§ 2 Styrelsens säte

LOs styrelse har sitt säte i Stockholm.

§ 3 Beslutande organ

LOs beslutande organ är:

1. kongressen
2. representantskapet och
3. styrelsen

§ 4 Kongressen

- Mom 1. *Högsta beslutande organ*
- Mom 2. *Ordinarie och extra kongress*
- Mom 3. *Kallelse*
- Mom 4. *Sammansättning*
- Mom 5. *Ombudsfullmakter*
- Mom 6. *Motioner*
- Mom 7. *Planläggning*
- Mom 8. *Förslag*
- Mom 9. *Ansvarsfrihet*
- Mom 10. *Val*
- Mom 11. *Valberedning*
- Mom 12. *Beslutsordning*
- Mom 13. *Ersättningar*

Mom 1. Högsta beslutande organ
Kongressen är LOs högsta beslutande organ. Kongressen ska avgöra ärenden av viktig principiell betydelse och fastställa riktlinjer för organisationens framtida arbete.

Mom 2. Ordinarie och extra kongress
Ordinarie kongress sammanträder på tid som bestäms av ordinarie kongress. Då särskilda omständigheter så föranleder kan antingen styrelsen eller med två tredjedels majoritet representantskapet besluta om extra kongress. Extra kongress får endast behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

Mom 3. Kallelse
Skriftlig kallelse till ordinarie kongress ska vara förbunden tillhanda minst åtta månader före kongressens öppnande. Till extra kongress kallas på samma sätt utan iakttagande av viss tid för kallelsen.

Mom 4. Sammansättning
Kongressen består av tvåhundra femtio ombud som utses av de anslutna förbunden i av dem bestämd ordning. Mandaten fördelas mellan förbunden i förhållande till det an-

tal medlemmar som dessa senast ägde i den enligt § 13 mom 3 nämnda rapport som är tillgänglig hos styrelsen senast fem månader före kongressens öppnande. Som medlemmar ska i detta avseende endast räknas sådana för vilka månadsavgifter inbetalas till LO. Varje förbund ska dock erhålla minst ett ombud.

Styrelsens och representantskapets ledamöter samt LOs revisorer kan inte utses till ombud men är skyldiga att närvara vid kongressen. Personer som uppbär pension från eller i övrigt inte är aktivt verksamma inom fackföreningsrörelsen kan inte väljas till kongressombud.

Styrelsens och representantskapets ledamöter har på kongressen yttrande- och förslagsrätt i alla frågor samt rösträtt i de frågor som inte avser ansvarsfrihet för den föregående kongressperiodens förvaltning eller avgörande av tvist, där representantskapets beslut överklagats till kongressen. Styrelsen kan besluta ge anställda som inte tillhör styrelsen yttrande och förslagsrätt på kongressen.

Mom 5. Ombudsfullmakter
Fullmakter för kongressombuden utfärdas av vederbörande förbundsstyrelse och granskas av en kommitté som tillsatts av styrelsen före kongressen. För detta ändamål ska fullmakterna vara insända till styrelsen senast tio veckor före kongressens öppnande.

Vid extra kongress gäller det som styrelsen i samband med kallelse till kongressen föreskriver angående insändande och granskning av fullmakter.

Mom 6. Motioner

Motion till kongressen kan väckas av varje anslutet förbund och av dess avdelningar. Motion ska vara styrelsen tillhanda senast fem månader före kongressens öppnande. Motion av avdelning insändes till respektive förbundsstyrelse som ska översända densamma till styrelsen åtföljt av ett yttrande över motionen.

Styrelsen låter sammanföra och trycka motionerna samt avger utlåtanden över dessa. Motioner och utlåtanden ska vara kongressombuden tillhanda senast sex veckor före kongressens öppnande.

Mom 7. Planläggning

Styrelsen planlägger kongressens arbete samt upprättar förslag till dagordning och arbetsordning. Dessa förslag ska samtidigt med motioner och utlåtanden utsändas till kongressombuden samt de anslutna förbunden. Ordförande och sekreterare för kongressen väljs av kongressen.

Mom 8. Förslag

Kongressrapporter ska tillställas de anslutna förbunden åtta månader före kongressens öppnande. Styrelsen och representantskapet kan dessutom lägga fram förslag för kongressen i alla frågor som angår LOs verksamhet. Sådana förslag ska vara kongressombuden tillhanda senast sex veckor före kongressens öppnande.

Fråga, som inte hänskjutits till kongressen av styrelsen, representantskapet eller genom motion får efter beslut med tre fjärdedels majoritet, upptas till behandling på kongressen under förutsättning att den inte avser ändring av dessa stadgar.

Mom 9. Ansvarsfrihet

Styrelsen ska till kongressen överlämna verksamhets- och ekonomisk berättelse för den gångna kongressperioden enligt

Mom 6. Motioner

Motion till kongressen kan väckas av varje anslutet förbund och av dess avdelningar. Motion ska vara styrelsen tillhanda senast fem månader före kongressens öppnande. Motion av avdelning insändes till respektive förbundsstyrelse som ska översända densamma till styrelsen åtföljt av ett yttrande över motionen.

Styrelsen låter sammanföra motionerna samt avger utlåtanden över dessa. Motioner och utlåtanden ska vara kongressombuden tillhanda senast sex veckor före kongressens öppnande.

§ 9 mom 5, § 10 mom 2 och § 10 mom 3. Efter granskning av berättelserna beslutar kongressen om ansvarsfrihet ska beviljas för styrelsen och representantskapet för den tid berättelserna omfattar.

Mom 10. Val

Ordinarie kongress väljer ledamöter till styrelsen och suppleanter för dessa, revisorer och suppleanter för dessa samt funktionärer enligt § 8 mom 1 första stycket.

Mom 11. Valberedning

Ordinarie kongress väljer en valberedning på fem ledamöter, varav en sammankallande. Valberedningen ska under kongressperioden förbereda de val som ska förrättas av representantskapet samt de val som ska ske under följande kongress. Avgår ledamot i valberedningen under kongressperioden föreslår LOs styrelse representantskapet ersättare för denna. Styrelsen fastställer en arbetsordning för valberedningen.

Mom 12. Beslutsordning

I mom 10 avsedda val förbereds av den valda valberedningen innan ordinarie kongress samlas.

Valen ska ske genom sluten omröstning om inte kongressen enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen.

Övriga beslut fattas av kongressen genom öppen omröstning om inte minst fyrtio röstberättigade hos tjänstgörande ordförande skriftligen begär sluten omröstning.

Varje röstberättigad har en röst. Rösträtt får inte överlåtas. Med undantag för beslut enligt mom 8 andra stycket fattas alla beslut med enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller den mening som biträds av kongressens tjänstgörande ordförande.

Om vid val inte någon uppnått mer än hälften av avgivna godkända röster förrättas omval mellan de två som fått de högsta

röstetalen. Vid lika röstetal avgör i detta fall lotten.

Mom 13. Ersättningar

Reseersättning utgår till kongressens ombud liksom till sådana som i övrigt är skyldiga att närvara vid kongressen. Traktamente och annan ekonomisk ersättning för deltagare i kongressen utgår med belopp som kongressen bestämmer.

§ 5 Representantskapet

Mom 1. *Uppgifter och valbarhet*

Mom 2. *Sammansättning*

Mom 3. *Ordinarie och extra sammanträden*

Mom 4. *Verksamhets- och revisionsberättelse
Ärenden, motioner och förslag*

Mom 5. *Beslutsordning*

Mom 6. *Ersättningar*

Mom 1. *Uppgifter och valbarhet*

Representantskapet är mellan kongresserna LOs högsta beslutande organ. Representantskapet ska ha tillsyn över styrelsens förvaltning samt mellan kongresserna avgöra ärenden av viktig principiell och strategisk betydelse. Representantskapet består av medlemmar från de till LO anslutna förbunden samt styrelsens ledamöter. LOs revisorer samt personer som uppstår pension från eller av annat skäl inte är aktivt verksamma inom förbunden kan inte tillhöra representantskapet.

Mom 2. *Sammansättning*

Representantskapet består, utöver LOs styrelse, av hundra ledamöter. Varje förbund utser två ledamöter. Resterande mandat fördelas mellan förbunden efter det antal medlemmar som förbunden redovisat i den enligt § 13 mom 3 senast till styrelsen avlämnade medlemsrapporten. Som medlemmar ska i detta avseende endast räknas sådana för vilka månadsavgifter inbetalas till LO. Avgår ledamot under kongressperioden ska vederbörande förbund genast utse ny ledamot i den avgångnes ställe.

Mom 3. *Ordinarie och extra sammanträden*

Representantskapet sammanträder minst en gång per år. Sammanträdet hålls före maj månads utgång. Kallelse utfärdas av styrelsen minst tre månader dessförinnan. Ordförande och sekreterare vid represen-

tantskapets sammanträde väljs av representantskapet. Styrelsen kan utan iaktta viss kallelsetid kalla till extra sammanträde. Extra sammanträde ska även hållas då minst hälften av representantskapets ledamöter gör skriftlig, motiverad framställning därom. Extra sammanträde ska även hållas då förbund med mer än tio procent av medlemsantalet gör skriftlig, motiverad framställning därom. Extra sammanträde har endast rätt att behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

Mom 4. Verksamhets- och revisionsberättelse *Ärenden, motioner och förslag*

Före vårens ordinarie sammanträde ska representantskapets ledamöter ha haft möjlighet att ta del av föregående års verksamhetsberättelse och revisionsberättelse samt avrapportering av förbundsgemensamma projekt. Vid ordinarie vårsammanträde har revisorerna närvaroskyldighet. Efter granskning av verksamhets- och revisionsberättelserna beslutar representantskapet om till- eller avstyrkande till kongressen av ansvarsfrihet för styrelsen för den tid berättelserna omfattar.

Vid vårmötet fastställs även, enligt § 19 mom 2, konfliktbidragets storlek. Styrelsen kan till representantskapet föreslå förbundsgemensamma projekt.

Motioner, från anslutna förbund ska vara insända till styrelsen senast två månader före sammanträdet. LOs styrelse avger utlåtande över motionerna.

På ordinarie representantskapssammanträde ska utöver motioner även övriga frågor, som senast fem veckor före sammanträdet hänskjutits dit av styrelsen, upptas till behandling.

Representantskapet kan även behandla motion som av kongress hänskjutits till representantskapet för beslut. Representantskapet kan enligt § 13 mom 1 besluta om extra avgift för finansiering av förbundsgemensamma projekt. Representantskapet kan också med två tredjedels majoritet besluta att uppta till behandling sådant förslag som framförts omedelbart vid sammanträdet.

Mom 5. Beslutsordning

Med undantag för i mom 4 sista stycket, § 4 mom 2 andra stycket och § 14 mom 2 angivna fall fattas representantskapets beslut med enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller den

Mom 4. Verksamhets- och revisionsberättelse *Ärenden, motioner och förslag*

Före vårens ordinarie sammanträde ska representantskapets ledamöter ha haft möjlighet att ta del av föregående års verksamhetsberättelse och revisionsberättelse samt avrapportering av förbundsgemensamma projekt. Vid ordinarie vårsammanträde har revisorerna närvaroskyldighet. Efter granskning av verksamhets- och revisionsberättelserna beslutar representantskapet om till- eller avstyrkande till kongressen av ansvarsfrihet för styrelsen för den tid berättelserna omfattar *förutom de år ordinarie kongress avhålls*.

Vid vårmötet fastställs även, enligt § 19 mom 2, konfliktbidragets storlek. Styrelsen kan till representantskapet föreslå förbundsgemensamma projekt.

Motioner, från anslutna förbund ska vara insända till styrelsen senast två månader före sammanträdet. LOs styrelse avger utlåtande över motionerna.

På ordinarie representantskapssammanträde ska utöver motioner även övriga frågor, som senast fem veckor före sammanträdet hänskjutits dit av styrelsen, upptas till behandling.

Representantskapet kan även behandla motion som av kongress hänskjutits till representantskapet för beslut. Representantskapet kan enligt § 13 mom 1 besluta om extra avgift för finansiering av förbundsgemensamma projekt. Representantskapet kan också med två tredjedels majoritet besluta att uppta till behandling sådant förslag som framförts omedelbart vid sammanträdet.

mening som biträds av tjänstgörande ordförande.

Representantskapets beslut fattas genom öppen omröstning med undantag för de val som anges i § 8 mom 1 tredje stycket om inte representantskapet enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen.

Styrelsens ledamöter har inte rösträtt i de frågor som avser LOs förvaltning under den tid verksamhets- och revisionsberättelserna omfattar.

Anställda som inte tillhör styrelsen har efter styrelsens beslut yttrande- och förslagsrätt.

Mom 6. Ersättningar

Traktamente och annan ekonomisk ersättning för deltagare i representantskapets sammanträden liksom ersättning för resor och uppdrag för LOs räkning utgår för icke anställda i LO, med belopp som representantskapet bestämmer.

§ 6 Styrelsen

Mom 1. *Sammansättning
Valbarhet*

Mom 2. *Ledamotshinder*

Mom 3. *Uppgift*

Mom 4. *Sammanträden
Beslutsordning*

Mom 1. *Sammansättning
Valbarhet*

Styrelsen består av LOs ordförande, förste och andre vice ordförande, avtalssekreterare samt en ledamot från varje medlemsförbund. Styrelsen väljs för en kongressperiod av ordinarie kongress.

För sistnämnda ledamöter väljer kongressen tre personliga suppleanter från respektive förbund som inträder vid ordinarie ledamots förfall. Vid ledamots avgång väljer representantskapet ny ledamot. Om någon av suppleanterna valts till ordinarie ledamot eller avgått under kongressperioden väljs ny suppleant av representantskapet.

Mom 2. *Ledamotshinder*

Ledamot av styrelsen liksom suppleant ska vara medlem av förbund som är anslutet till LO.

Person som uppbär pension från eller av annat skäl inte är aktivt verksam inom förbunden kan inte vara ledamot av styrelsen. Om ledamot av styrelsen utträder eller utesluts ur anslutet förbund anses ledamot skild från sitt ledamotskap.

Mom 3. *Uppgift*

Det åligger styrelsen att leda LOs i § 1 angivna verksamhet. Styrelsens uppgift är därvid bland annat

Mom 1. *Sammansättning
Valbarhet*

Styrelsen består av LOs ledning (som väljs enligt § 8 mom 1) samt en ledamot från varje medlemsförbund. Styrelsen väljs för en kongressperiod av ordinarie kongress.

För sistnämnda ledamöter väljer kongressen tre personliga suppleanter från respektive förbund som inträder vid ordinarie ledamots förfall. Vid ledamots avgång väljer representantskapet ny ledamot. Om någon av suppleanterna valts till ordinarie ledamot eller avgått under kongressperioden väljs ny suppleant av representantskapet.

Mom 3. *Uppgift*

Styrelsen, som är vald av kongressen, har ett gemensamt och samlat ansvar att leda LOs i § 1 angivna verksamhet. Styrelsen representerar tillsammans alla förbund och svarar inför representantskap och kongress. Styrelsens uppgift är därvid bland annat

att följa och samordna de anslutna förbundens fackliga politik samt verka för enhetlig planläggning och genomförande,
att då så är nödvändigt, biträda de anslutna förbunden vid förhandlingar om arbets- och lönevillkor,
att verka för ett fast och förtroendefullt samarbete mellan de anslutna förbunden samt att då tvister uppstår mellan förbunden pröva och avgöra dessa,
att pröva och slutgiltigt avgöra frågor om tolkning och tillämpning av LOs organisationsplan,
att följa och verka för att LO och dess medlemsförbund bedriver ett aktivt arbete för jämställdhet mellan kvinnor och män,
att bevaka att medlemsförbunden lever upp till de förpliktelser som är förenade med medlemskapet,
att följa utvecklingen inom arbetsmarknaden och näringslivet,
att fastställa arbetsordning för styrelsen samt för de råd och kommittéer där samverkan sker med förbunden,

att ansvara för att den ekonomiska förvaltningen sker på sådant sätt att en tillfredsställande organisation och kontroll av den ekonomiska redovisningen och medelsförvaltningen föreligger,
att med statistiska uppgifter ge översikt av den fackliga verksamheten och förhållandena på arbetsmarknaden,
att avge utlåtanden över utredningar och lagförslag som remitteras till LO,
att bereda de ärenden som ska bli föremål för kongressens eller representantskapets behandling,

att följa och verka för att medlemsförbunden ökar i organisationsgrad, medlemsantal och upprätthåller en hög kollektivavtalsäckning,

att följa och samordna de anslutna förbundens fackliga politik samt verka för enhetlig planläggning och genomförande,
att då så är nödvändigt, biträda de anslutna förbunden vid förhandlingar om arbets- och lönevillkor,
att verka för ett fast och förtroendefullt samarbete mellan de anslutna förbunden samt att då tvister uppstår mellan förbunden pröva och avgöra dessa,
att pröva och slutgiltigt avgöra frågor om tolkning och tillämpning av LOs organisationsplan,
att följa och verka för att LO och dess medlemsförbund bedriver ett aktivt arbete för jämställdhet mellan kvinnor och män,
att bevaka att medlemsförbunden lever upptill de förpliktelser som är förenade med medlemskapet,
att följa utvecklingen inom arbetsmarknaden och näringslivet,
att fastställa arbetsordning för styrelsen samt för de råd och kommittéer där samverkan sker med förbunden,
att fastställa riktlinjer för gemensamma förhandlingar,

att verka för ökad information angående LO och förbunden och deras verksamhet,
att ansvara för LOs bildningsverksamhet samt att uppmuntra och stödja fackliga, politiska och kulturella bildningssträvanden inom förbunden,
att svara för LOs internationella förbindelser, att svara för LOs samarbete med andra fackliga och ideella organisationer samt
att fastställa stadgar för de anslutna förbundens tvärfackliga regionala samarbete.

Den dagliga verksamheten inom kansliet leds av ett arbetsutskott bestående av ordförande, förste och andre vice ordförandena samt avtalssekreterare. Styrelsen kan delegera handläggningen av vissa frågor till arbetsutskottet.

Mom 4. Sammanträden *Beslutsordning*

Styrelsen har i regel ordinarie sammanträde var fjortonde dag. Då så bedöms erforderligt kan extra sammanträde hållas.

För giltigheten av fattade beslut fordras att två tredjedelar av styrelsens samtliga ledamöter har enats om beslutet.

Mom 4. Sammanträden *Beslutsordning*

Styrelsen har i regel ordinarie sammanträde var fjortonde dag. Då så bedöms erforderligt kan extra sammanträde hållas.

Styrelsen ska sträva efter att fatta beslut i enhällighet.

Vid omröstning, fordras för giltighet att två tredjedelar av styrelsens samtliga ledamöter har enats om beslutet.

I viss fråga där LOs arbetsutskott anser att det finns behov av särskild beredning med förbund, i syfte att uppnå enhällighet, kan särskilt samråd genomföras.

§ 7 Firmateckning

Landsorganisationens firma tecknas, förutom av styrelsen i dess helhet, av de personer, minst två i förening som styrelsen utser. Bemyndigande som firmatecknare gäller tills vidare och kan när som helst återkallas av styrelsen. Firmatecknare har inte rätt att utan särskilt bemyndigande av styrelsen inköpa eller avyttra fast egendom för LOs räkning. Inte heller får firmatecknare belasta LOs fasta egendom med inteckning för gäld eller för LOs räkning uppta eller bevilja lån.

§ 8 Funktionärer

Mom 1. *Funktionärer*

Mom 2. *Annat uppdrag*

Mom 3. *Misskötsel*

Mom 4. *Ordförande*

Mom 5. *Vice ordförande*

Mom 6. *Avtalssekreterare*

Mom 1. *Funktionärer*

Ordinarie kongress väljer ordförande, en förste vice ordförande, en andre vice ordförande samt avtalssekreterare. Valen avser en kongressperiod.

Arvode och övriga villkor för dessa funktionärer fastställs av representantskapet. ~~Avlider eller avgår~~ sådan funktionär under kongressperioden väljer representantskapet efterträdare för tiden till och med nästa ordinarie kongress. Beträffande sådant val ska i tillämpliga delar gälla det som stadgas i § 4 mom 12.

Mom 2. *Annat uppdrag*

Funktionär ska helt ägna sig åt sin tjänst hos LO och har inte rätt att utan styrelsens tillstånd åta sig annat uppdrag.

Mom 3. *Misskötsel*

Funktionär som missköter sin tjänst kan av representantskapet efter förslag av styrelsen entledigas. Representantskapets beslut i sådan fråga kan överklagas till kongressen men ska oberoende av överklagning följas från i beslutet angiven tidpunkt.

§ 8 Funktionärer i LOs ledning

Mom 1. *Funktionärer i LOs ledning*

Mom 2. *Annat uppdrag*

Mom 3. *Misskötsel*

Mom 4. *Ordförande*

Mom 5. *Vice ordförande*

Mom 6. *Avtalssekreterare*

Mom 1. *Funktionärer i LOs ledning*

Ordinarie kongress väljer ordförande, en förste vice ordförande, en andre vice ordförande samt avtalssekreterare. Valen avser en kongressperiod.

Arvode och övriga villkor för dessa funktionärer fastställs av representantskapet. *Avgår eller avlider* sådan funktionär under kongressperioden väljer representantskapet efterträdare för tiden till och med nästa ordinarie kongress. Beträffande sådant val ska i tillämpliga delar gälla det som stadgas i § 4 mom 12.

Mom 2. *Annat uppdrag*

Funktionär *i LOs ledning* ska helt ägna sig åt sin tjänst hos LO och har inte rätt att utan styrelsens tillstånd åta sig annat uppdrag.

Mom 3. *Misskötsel*

Funktionär *i LOs ledning* som missköter sin tjänst kan av representantskapet efter förslag av styrelsen entledigas. Representantskapets beslut i sådan fråga kan överklagas till kongressen men ska oberoende av överklagning följas från i beslutet angiven tidpunkt.

Mom 4. Ordförande

Ordföranden utövar tillsammans med styrelsen och arbetsutskottet ledningen för LOs löpande verksamhet. Ordföranden leder förhandlingarna vid styrelsens och arbetsutskottets sammanträden, svarar för att alla förekommande ärenden föredras och ansvarar för verkställigheten av kongressens, representantskapets och styrelsens beslut.

Mom 5. Vice ordförande

Vice ordförandena biträder ordföranden i dennas åligganden och är i nämnd ordning ordförandens ställföreträdare samt svarar i övrigt för sådana uppgifter som fastställs i styrelsens arbetsordning.

Mom 6. Avtalssekreterare

Den som är vald till avtalssekreterare ansvarar för, och samordnar, förhandlingsverksamheten. Avtalssekreteraren biträder ordförande i dennes åligganden och är i tredje hand ordförandes ställföreträdare samt svarar i övrigt för sådana uppgifter som fastställs i styrelsens arbetsordning.

§ 9 Ekonomisk förvaltning och räkenskaper

Mom 1. Instruktioner, regler

Mom 2. Förvaring

Mom 3. Redovisning

Mom 4. Verksamhetsberättelse

Mom 5. Ansvar

Mom 1. Instruktioner, regler

Styrelsen upprättar årligen riktlinjer för den ekonomiska förvaltningen, attestordning samt regler för utanordning och utbetalning.

Mom 2. Förvaring

Värdehandlingar ska så långt möjligt lämnas till förvaring i bankdepå. Värdehandlingar i LOs eget förvar ska förvaras i av försäkringsgivaren godkänt valv och med betryggande ordning för in- och uttag ur det egna valvet.

Mom 3. Redovisning

LOs redovisning ska ske i överensstämmelse med god redovisningssed. LOs räkenskaper avslutas per kalenderår. Fastställt bokslut ska vara revisorerna tillhanda senast den 15 april.

Mom 4. Verksamhetsberättelse

Det åligger styrelsen att till representantskapets ordinarie sammanträde senast i maj avge en av styrelsens ledamöter underskriven berättelse över LOs verksamhet under föregående år. Berättelsen ska uppta resultaträkning, in- och utgående balansräkning och uppgift över ställda panter och garantier samt ingångna ansvarsförbindelser.

Mom 5. Ansvar

För ekonomisk förvaltning och räkenskaper ansvarar styrelsen. Styrelsen utser anställd eller ledamot av styrelsen som, i enlighet med dessa stadgar och styrelsens föreskrif-

ter, handhar den ekonomiska förvaltningen och för förvaltningen av LOs fastigheter och handlägger med ekonomiförvaltningen sammanhängande korrespondens. Den person som utses ska på LOs bekostnad garanteras.

§ 10 Revision

Mom 1. *Revisorer*

Mom 2. *Granskning styrelsen*

Mom 3. *Granskning representantskapet*

Mom 4. *Föredragning och närvaroskyldighet*

Mom 5. *Ta del av handlingar*

Mom 6. *Ytterligare närvaroskyldighet*

Mom 7. *Ansvar*

Mom 8. *Arvode*

Mom 1. *Revisorer*

För granskning av styrelsens och representantskapets verksamhet väljer ordinarie kongress för följande kongressperiod tre revisorer och tre suppleanter för dessa. Suppleanterna inträder vid förfall för ordinarie revisor i den ordning kongressen beslutar. Om det enligt lag krävs auktoriserad revisor utöver de kongressvalda utses denna av representantskapet för ett år. Under kongressår utses auktoriserad revisor av kongressen.

Revisor eller tillkallad suppleant som utan giltigt skäl är frånvarande vid mer än ett revisionsammansträde ska anses vara skild från uppdraget.

Om samtliga suppleanter inträtt i de ordinarie revisorernas ställe eller avgått under kongressperioden väljs nya suppleanter av representantskapet och inträder i den ordning representantskapet fastställer.

Mom 2. *Granskning styrelsen*

Beträffande styrelsens verksamhet är det revisorernas uppgift

att granska räkenskaperna, förvaltningen och årsredovisningen och avge revisionsberättelse till representantskapet med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter samt

Mom 2. *Granskning styrelsen*

Beträffande styrelsens verksamhet är det revisorernas uppgift

att granska räkenskaperna, förvaltningen och årsredovisningen och avge revisionsberättelse till representantskapet med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter, **förutom det år ordinarie kongress avhålls** samt

att till ordinarie kongress avge revisionsberättelse för ~~den gångna kongressperioden~~ med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.

Revisionen ska utföras i enlighet med god revisionsd.

Revisionsberättelse för varje räkenskapsår inges till styrelsen inom en månad efter den dag då det fastställda bokslutet överlämnats till revisorerna.

Revisionsberättelse för den gångna kongressperioden till ordinarie kongress inges till styrelsen senast en månad före kongressen.

Mom 3. Granskning representantskapet

Beträffande representantskapets verksamhet är det revisorernas uppgift att granska representantskapets förvaltning och att i revisionsberättelsen till ordinarie kongress för den gångna kongressperioden till- eller avstyrka ansvarsfrihet för representantskapets ledamöter.

Mom 4. Föredragning och närvaroskyldighet

Vid det ordinarie representantskapssammanträdet då frågan om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter behandlas ska samtliga revisorer närvara. Den som av de andra därtill utses ska föredra revisionsberättelsen.

Vid kongress ska samtliga kongressvalda revisorer närvara. Auktoriserad revisor äger rätt att närvara och ska närvara då frågan om ansvarsfrihet behandlas. Den som av de andra därtill utses ska föredra revisionsberättelsen.

Vid representantskapets sammanträden och vid kongressen har revisorerna yttrande- och förslagsrätt.

Mom 5. Ta del av handlingar

Varje revisor har, efter framställning, rätt att ta del av räkenskapshandlingar, proto-

att till ordinarie kongress avge revisionsberättelse för *näst föregående år* med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.

Revisionen ska utföras i enlighet med god revisionsd.

Revisionsberättelse för varje räkenskapsår inges till styrelsen inom en månad efter den dag då det fastställda bokslutet överlämnats till revisorerna.

Revisionsberättelse för den gångna kongressperioden till ordinarie kongress inges till styrelsen senast en månad före kongressen.

koll, korrespondens och övrigt material som rör LOs verksamhet.

Mom 6. Ytterligare närvaroskyldighet

Om styrelsen eller representantskapet på grund av framställda anmärkningar, påpekanden eller förslag kallar revisorerna till sammanträde, är dessa skyldiga att närvara vid sådant sammanträde under behandlingen av ifrågakvarande ärende.

Mom 7. Ansvar

Om revisorerna i berättelse eller annan handling som de framlägger, uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnat oriktig uppgift eller av samma skäl underlåtit att göra anmärkning mot sådan uppgift i handling som de granskat, är de ansvariga för därav uppkommande skada

Mom 8. Arvode

Revisorernas arvode fastställs av kongressen. För auktoriserad revisor utgår ersättning enligt räkning.

§ 11 Anslutning Utträde

Mom 1. Anslutningsvillkor

Mom 2. Helt medlemskap

Mom 3. Ansökan och beslut

Mom 4. Besvär över avslag

Mom 5. Utträde

Mom 1. Anslutningsvillkor

Förbund som uppfyller kraven i dessa stadgar kan få anslutning till LO om det i sina egna stadgar upptar i § 12 mom 1 och 2 angivna bestämmelser.

Mom 2. Helt medlemskap

Förbund ska tillhöra LO med hela sitt medlemsantal.

Mom 3. Ansökan och beslut

Förbund ska skriftligen ansöka om anslutning hos styrelsen. Ansökan ska innehålla uppgifter om tidpunkten för förbundets bildande, avdelnings- och medlemsantal samt förbundsstyrelse.

Förbundets stadgar ska bifogas.

Styrelsen fattar beslut om anslutning. Styrelsen ska omedelbart underrätta förbundet om sitt beslut.

Mom 4. Besvär över avslag

Avslagsbeslut kan överklagas hos representantskapet. Överklagan ska vara styrelsen till handa senast sextio dagar efter det att förbundet fått del av beslutet. Om representantskapet lämnar ansökningen utan bifall kan frågan för slutgiltigt avgörande hänskjutas till LOs nästa kongress.

Mom 5. Utträde

Anslutet förbund kan efter beslut av dess kongress utträda ur LO. Utträde kan ske tidigast sex månader efter det att styrelsen fått del av beslutet.

I § 15 mom 3 och 5 regleras särskilda fall av utträde.

§ 12 Medlemsvillkor och förpliktelser

Mom 1. *Enskilda medlemmars rättigheter och skyldigheter*

Mom 2. *Beslut om avtal och stridsåtgärder*

Mom 3. *Anslutna förbunds förpliktelser*

Mom 4. *Twist mellan medlemsförbund*

Mom 1. *Enskilda medlemmars rättigheter och skyldigheter*

Medlemsförbund i LO ska ha följande bestämmelser i sina stadgar:

Varje arbetstagare inom förbundets verksamhetsområde har rätt till inträde i förbundet. Rätt till inträde gäller dock inte i det fall då uteslutningsgrund enligt förbundets stadgar föreligger.

Medlem i förbundet har rätt och skyldighet att utan särskild avgift överflytta sitt medlemskap från ett LO-förbund till ett annat, om medlemmen antingen fått anställning inom det nya förbundets verksamhetsområde eller av annat skäl ska tillhöra detta på grund av LO-styrelsens beslut.

Mom 2. *Beslut om avtal och stridsåtgärder*

Medlemsförbund i LO ska ha följande bestämmelse i sina stadgar:

Förbundsstyrelsen avgör slutligt frågor som angår uppsägning av kollektivavtal, antagande eller förkastande av förslag till sådant avtal samt vidtagande av stridsåtgärder.

§ 12 Medlemsvillkor och förpliktelser

Mom 1. *Enskilda medlemmars rättigheter och skyldigheter*

Mom 2. *Beslut om avtal och stridsåtgärder*

Mom 3. *Skiljeförfarande*

Mom 4. *Anslutna förbunds förpliktelser*

Mom 5. *Twist mellan medlemsförbund*

Mom 3. *Skiljeförfarande*

Inbördes tvister mellan förbundet, förbundets underorganisationer, styrelse eller förtroendevald ska hänskjutas till avgörande av skiljemän i den ordning lagen om skiljeförfarande stadgar med följande avvikelser.

Landsorganisationens styrelse utser för kongressperioden tre personer och tre

Mom 3. Anslutna förbunds förpliktelser
Anslutet förbund har, utöver vad som stadgas i §§ II, 13, 14, 16 och 17 till uppgift:
att i frågor av större principiell innebörd eller omfattande praktisk betydelse inhämta styrelsens yttrande,
att årligen till styrelsen avge verksamhetsberättelse för föregående år med uppgift om förbundets ekonomiska ställning,
att insamla, sammanföra och till styrelsen översända sådana uppgifter som är erforderliga för LOs statistik,
att då styrelsen inforrdrar särskilda yttranden, uppgifter och andra upplysningar lämna sådana,
att då medlem fått anställning inom annat anslutet förbunds verksamhetsområde eller eljest enligt styrelsens beslut ska tillhöra sådant annat förbund, aktivt medverka till medlemskapets överflyttning samt
att medverka till att de egna lokala organisationerna deltar i av LO beslutad tvärfacklig verksamhet.

ersättare för dessa att vara skiljemän för medlemsförbunden i sådana tvister som avses i första stycket. När skiljeförfarande påkallas utser förbundet en av dessa att vara skiljeman för förbundet.

Kan inte de av parterna utsedda skiljemännen enas om den tredje ledamoten utses denne av kansliansvarig ordförande i Arbetsdomstolen.

I tvist där förbundet och en enskild person är parter svarar förbundet oavsett utgången i tvisten för ersättningen till skiljemännen.

Mom 4. Anslutna förbunds förpliktelser
Anslutet förbund har, utöver vad som stadgas i §§ II, 13, 14, 16 och 17 till uppgift:
att i frågor av större principiell innebörd eller omfattande praktisk betydelse inhämta styrelsens yttrande,
att årligen till styrelsen avge verksamhetsberättelse för föregående år med uppgift om förbundets ekonomiska ställning,
att insamla, sammanföra och till styrelsen översända sådana uppgifter som är erforderliga för LOs statistik,
att då styrelsen inforrdrar särskilda yttranden, uppgifter och andra upplysningar lämna sådana,
att då medlem fått anställning inom annat anslutet förbunds verksamhetsområde eller eljest enligt styrelsens beslut ska tillhöra sådant annat förbund, aktivt medverka till medlemskapets överflyttning samt
att medverka till att de egna lokala organisationerna deltar i av LO beslutad tvärfacklig verksamhet.

Mom 4. *Tvist mellan medlemsförbund*

Uppstår tvist mellan till LO anslutna förbund ska tvisten hänskjutas till styrelsens prövning och avgörande. Styrelsen ska avgöra sådan tvist snarast möjligt.

Styrelsens beslut är bindande för parterna.

Mom 5. *Tvist mellan medlemsförbund*

Uppstår tvist mellan till LO anslutna förbund ska tvisten hänskjutas till styrelsens prövning och avgörande. Styrelsen ska avgöra sådan tvist snarast möjligt.

Styrelsens beslut är bindande för parterna.

§ 13 Ordinarie avgifter

Mom 1. *Medlemsavgifter*

Mom 2. *Preliminärt avgiftsunderlag*

Mom 3. *Medlems- och avgiftsrapporter*

Mom 4. *Förfallodagar*

Jämkning av avgift

Mom 5. *Slutligt avgiftsunderlag*

Mom 6. *Jämkning avgiftsskyldighet*

Mom 1. *Medlemsavgifter*

Anslutet förbund erlägger för aktiv förbundsmedlem och månad ordinarie medlemsavgift. Medlemsavgiftens storlek är beroende av inplacering i avgiftsklasserna I, II och III. Medlemsavgiftens storlek och förbundets inplacering i avgiftsklass fastställs av kongressen. Representantskapet kan därutöver besluta om extra avgift för finansiering av förbundsgemensamma projekt.

Mom 2. *Preliminärt avgiftsunderlag*

Medlemsavgifter erläggs för det genomsnittliga antal medlemmar förbundet har under kalenderåret. Det genomsnittliga medlemsantalet fastställs med ledning av antalet medlemmar vid kalenderårets in- och utgång. Medlemsavgifter erläggs inte för pensionerade medlemmar som saknar inkomst av anställning.

Mom 3. *Medlems- och avgiftsrapporter*

Medlems- och avgiftsrapport ska vara styrelsen tillhanda senast sista vardagen i januari månad året efter det år rapporten avser.

Mom 4. *Förfallodagar*

Jämkning av avgift

Under tiden mars-februari inbetalas senast den 25 varje månad ett preliminärt antal månadsavgifter, på basis av det medlemsantal förbundet redovisat per den 31 december i den enligt mom 3 senast avlämnade rapporten.

Om väsentliga förändringar i förbundets medlemsantal äger rum under löpande kalenderår kan styrelsen besluta om skälig jämkning av det preliminärt fastställda antalet månadsavgifter.

Mom 5. *Slutligt avgiftsunderlag*

Kalenderårets genomsnittliga antal månadsavgifter redovisas i den medlems- och avgiftsrapport som avses i mom 3. Slutlig avräkning av föregående års medlemsavgifter sker i samband med inbetalning av preliminära avgifter för mars månad.

Mom 6. *Jämkning avgiftsskyldighet*

Om arbetslöshet råder inom anslutet förbunds verksamhetsområde och arbetslösheten är av större omfattning och beräknas få lång varaktighet, kan representantskapet besluta om skälig jämkning av förbundets avgiftsskyldighet.

§ 14 Uttaxering

Mom 1. *Uttaxering*

Mom 2. *Extra uttaxering*

Mom 3. *Uttaxeringsunderlag*

Mom 4. *Uttaxerings början*

Mom 1. *Uttaxering*

Styrelsen kan, om så erfordras, besluta om uttaxering av högst tio kronor för avgiftsgrundande förbundsmedlem och vecka.

Mom 2. *Extra uttaxering*

Vid större arbetskonflikter kan representantskapet besluta om uttaxering till högre belopp, dock högst tjugo kronor för medlem och vecka. För sådant beslut fordras två tredjedels majoritet av de ledamöter som deltar i omröstningen.

Mom 3. *Uttaxeringsunderlag*

Anslutet förbund ska vid uttaxeringen erlägga de uttaxerade beloppen för det antal medlemmar förbundet redovisat per den 31 december i den, enligt § 13 mom 3 senast till styrelsen avlämnade rapporten.

Mom 4. *Uttaxerings början*

Uttaxering börjar den dag styrelsen bestämmer. Uttaxerade belopp redovisas månadsvis. Styrelsen kan besluta att de anslutna förbunden veckovis ska inbetala den fastställda uttaxeringen. Vid månadsredovisningen sker då avräkning för vad som erlagts i förskott.

§ 15 Uteslutning – Övriga sanktioner

- Mom 1. *Uteslutning*
Besvär över uteslutning
- Mom 2. *Förlust representations- och*
konfliktersättningsrätt
- Mom 3. *Bristande betalning,*
ordinarie avgifter
- Mom 4. *Dröjsmål*
- Mom 5. *Bristande betalning, uttaxering*

- Mom 1. *Uteslutning*
Besvär över uteslutning

Förbund som uppsåtligen bryter mot dessa stadgar eller mot LOs stadgeenligt fattade beslut och som inte omedelbart efter uppmaning vidtar rättelse, kan vid allvarliga brott uteslutas ur LO. Sådant beslut fattas av styrelsen och kan överklagas i den ordning som stadgas i § II mom 4.

- Mom 2. *Förlust representations- och*
konfliktersättningsrätt

Förbund, som inte inom i § 13 mom 4 föreskriven tid, erlagt stadgade avgifter är efter utgången av denna tid inte berättigat att erhålla konfliktersättning från LO förrän avgifterna blivit helt inbetalda. Sådant förbund har inte heller dessförinnan representationsrätt vid styrelse- och representantskapssammanträde eller kongress.

- Mom 3. *Bristande betalning,*
ordinarie avgifter

Förbund, som inte inom två månader från den dag, då det enligt § 13 mom 4 skulle ha erlagt sina avgifter, fullgjort sin betalningsskyldighet, ska efter styrelsebeslut anses ha utträtt ur LO.

§ 15 Uteslutning – Övriga sanktioner

- Mom 1. *Uteslutning*
Besvär över uteslutning
- Mom 2. *Förlust representations- och*
konfliktersättningsrätt
- Mom 3. *Bristande betalning,*
ordinarie avgifter
- Mom 4. *Dröjsmål*
- Mom 5. *Bristande betalning, uttaxering*
- Mom 6. *Bristande efterlevnad av gräns-*
dragningsbeslut

Om sådant förbund återigen vill ansluta sig till LO, gäller det som stadgas i § 11 angående villkor för anslutning. Därutöver gäller som ytterligare villkor att tidigare inte betalda avgifter ska erläggas, dock för högst sex månader.

Mom 4. *Dröjsmål*

Beträffande förbund, som inte på den av styrelsen bestämda betalningsdagen erlagt det uttaxerade beloppet, ska tillämpas vad som stadgas i mom 2.

Mom 5. *Bristande betalning, uttaxering*

Förbund, som under mer än en månad från fastställd betalningsdag, utan av styrelsen godkänt skäl, underlåtit att erlägga uttaxerade belopp, anses ha utträtt ur LO.

Om sådant förbund åter önskar ansluta sig ska beträffande villkoren för återinträde gälla vad som stadgas i mom 3 andra stycket. Under avgifter inbegrips även uttaxerade belopp.

Mom 6. *Bristande efterlevnad av gränsdragningsbeslut*

Förbund, som efter beslut i gränsdragningsvist i LOs styrelse inte medverkar till överlämnande av avtals- och organisationsrätten, ska utge ekonomisk ersättning till det mottagande förbundet. Sådan ersättning kan begäras tidigast sex månader efter gränsdragningsbeslutet. Frågan om ersättningskyldighet och beloppets storlek avgörs av LOs styrelse.

§ 16 Avtalsrörelser

- Mom 1. *Allmänna skyldigheter*
- Mom 2. *Styrelsens informationsplikt*
- Mom 3. *Förslag från styrelsen*
- Mom 4. *Avtalsrörelsens uppläggnings*
- Mom 5. *Yttranden över rekommendation*
- Mom 6. *Gemensamma förhandlingar*
Förhandlingsdelegationen
- Mom 7. *Samordnade förbundsförhandlingar*
- Mom 8. *Enskilda förbundsförhandlingar*
- Mom 9. *Avtalsrörelse flera förbund*
- Mom 10. *Deltagande i förbundsförhandlingar*

Mom 1. *Allmänna skyldigheter*
Anslutet förbund ska hålla styrelsen underrettad om viktigare avtalsrörelser och konflikter. I frågor av större principiell innebörd eller omfattande praktisk betydelse ska förbundet inhämta styrelsens yttrande.

Mom 2. *Styrelsens informationsplikt*
Styrelsen ska lämna fortlöpande information om viktiga avtalsrörelser och tvister till de anslutna förbund som berörs eller kan antas bli berörda. När det gäller avtalsrörelser och tvister, som kan ha principiell innebörd eller omfattande praktisk betydelse för flera anslutna förbund, ska styrelsen kalla representanter för dessa att sammanträda för information och överläggning.

Mom 3. *Förslag från styrelsen*
Styrelsen ska i god tid innan större delen av de anslutna förbundens kollektivavtal löpt ut behandla avtalsläget. Därefter ska styrelsen lägga fram en rekommendation till representantskapet om avtalsrörelsens uppläggnings.

§ 16 Avtalsrörelser *Förhandlingar*

- Mom 1. *Allmänna skyldigheter*
- Mom 2. *Styrelsens informationsplikt*
- Mom 3. *Förslag från styrelsen*
- Mom 4. *Avtalsrörelsens uppläggnings*
- Mom 5. *Yttranden över rekommendation*
- Mom 6. *Gemensamma förhandlingar*
Förhandlingsdelegationen
- Mom 7. *Samordnade förbundsförhandlingar*
- Mom 8. *Enskilda förbundsförhandlingar*
- Mom 9. *Avtalsrörelse flera förbund*
- Mom 10. *Deltagande i förbundsförhandlingar*

Mom 3. *Förslag från styrelsen*
Styrelsen ska i god tid innan större delen av de anslutna förbundens kollektivavtal löpt ut behandla avtalsläget. Därefter ska styrelsen lägga fram en rekommendation till representantskapet om avtalsrörelsens uppläggnings.

Styrelsen äger dock rätt att besluta om förhandlingar som i allt väsentligt motsvarar ett redan fattat representantskapsbeslut.

Mom 4. Avtalsrörelsens uppläggning

Styrelsens rekommendation om avtalsrörelsens uppläggning till representantskapet ska avse om avtalsrörelsen ska genomföras som gemensamma förhandlingar, samordnade förbundsförhandlingar eller enskilda förbundsförhandlingar eller på annat sätt som anges i rekommendationen. Av rekommendationen ska framgå om några frågor ska lösas med enighetskrav.

Mom 5. Yttranden över rekommendation

Om representantskapet beslutar anta en rekommendation om de kommande förhandlingarna ska yttranden inhämtas från förbunden huruvida rekommendationen kan godkännas.

Mom 6. Gemensamma förhandlingar

Förhandlingsdelegationen

Om styrelsen på grundval av dessa yttranden bedömer att det finns förutsättningar för gemensamma förhandlingar ska styrelsen utse en för de ingående förbunden gemensam förhandlingsdelegation och svara för att förhandlingarna genomförs.

Framflyttning, uppsägnings- och utlöpnings-tider

Då gemensamma förhandlingar ska äga rum kan styrelsen begära fullmakt hos de berörda förbunden att för den tid förhandlingarna pågår träffa avtal med respektive arbetsgivarsammanslutning om framflyttning av uppsägnings- och utlöpnings-tider för samtliga sådana kollektivavtal som omfattas av förhandlingarna. Rekommendation och antagande av uppgörelse Om uppgörelse träffats vid gemensamma förhandlingar mellan delegationerna å ömse sidor ska denna föreläggas representantskapet som ska uttala sig för ett godkännande eller ett ogillande. Representantskapets beslut tillställs de berörda förbunden. Dessa ska i enlighet med

sina stadgar besluta om uppgörelsen för deras vidkommande kan godkännas eller inte. Förbundens beslut ska omedelbart meddelas styrelsen.

Mom 7. Samordnade förbundsförhandlingar

Rekommendation om gemensamma krav Om representantskapet beslutar anta en rekommendation om samordnade förbunds-förhandlingar ska styrelsen för representantskapet lägga fram en rekommendation om gemensamma krav. Yttranden ska inhämtas från de berörda förbunden huruvida rekommendationen om gemensamma krav kan godkännas.

Mom 8. Enskilda förbundsförhandlingar

Om styrelsens bedömer att gemensamma förhandlingar eller samordnade förbunds-förhandlingar inte är möjliga ska styrelsen framlägga en rekommendation till representantskapet om enskilda förbunds-förhandlingar.

Mom 9. Avtalsrörelse flera förbund

Har uppgörelse om gemensamma förhandlingar eller samordnade förbunds-förhandlingar inte träffats, men avser flera anslutna förbund som har medlemmar anställda inom samma industri eller yrkesfack att inleda avtalsrörelse för dessa medlemmar, ska samverkan ske under styrelsens ledning, så att enighet nås om de krav som ska framställas. Detta ska gälla även vid sådan avtalsrörelse som inletts av arbetsgivare.

Mom 10. Deltagande i förbundsförhandlingar

Styrelsen har rätt att, oberoende av förhandlingarnas uppläggning, efter särskilt beslut i LOs styrelse genom ombud delta i de anslutna förbundens avtalsförhandlingar och då framställa förslag till uppgörelse.

§ 17 Konflikter

Mom 1. *Tillstånd stridsåtgärder*
Besvär avslagsbeslut

Mom 2. *Samråd och åtgärder lockout*

Mom 3. *Hot om stor lockout*

Mom 4. *Konfliktrapporter*

Mom 5. *Sympatiåtgärder*

Mom 6. *Godkännande i särskilt fall*

Mom 1. *Tillstånd stridsåtgärder*
Besvär avslagsbeslut

Anslutet förbund får inte vidta strejk som omfattar mer än tre procent av förbundets medlemsantal utan styrelsens tillstånd.

Inte heller får strejk av mindre omfattning vidtas utan sådant tillstånd, om strejken kan antas medföra lockout mot mer än tre procent av förbundets medlemsantal eller mot medlemmar av andra anslutna förbund eller om strejken kan beräknas medföra permittering av medlemmar, vilka tillsammans med de av strejken direkt berörda, uppgår till mer än tre procent av förbundets medlemsantal eller också kan beräknas medföra permittering av ett betydande antal medlemmar av andra anslutna förbund.

Blockad eller bojkott i anslutning till strejk som fordrar styrelsens tillstånd eller med anledning av lockout, då ersättning utges från LO, får vidtas endast om styrelsen lämnat medgivande därtill.

Tillstånd får inte vägras om inte strejken eller därav föranledd lockout kan befaras medföra avsevärda olägenheter för andra anslutna förbund, för fackföreningsrörelsen i sin helhet eller för vitala samhällsintressen. Med strejk avses även sympatistrejk. Begäran om strejktillstånd ska innehålla en redogörelse för anledningen till den tänkta åtgärden. Styrelsen ska behandla framställningen skyndsamt och om möjligt ska beslut i ärendet vara fattat senast en vecka efter det att begäran kommit styrelsen till-

handa. Beslutet ska omedelbart delges det berörda förbundet.

Beslut, som innebär avslag av begäran om strejktillstånd, får överklagas av det berörda förbundet hos representantskapet. Senast femte dagen efter det att förbundet fått del av beslutet ska förbundet hos styrelsen hemställa om representantskapets prövning av frågan. Styrelsen ska med anledning av detta sammankalla representantskapet inom sju dagar.

Mom 2. *Samråd och åtgärder lockout*

Då arbetsgivare eller arbetsgivarorganisation vidtar lockout mot medlemmar av till LO anslutet förbund ska styrelsen, efter samråd med vederbörande förbundsstyrelse, besluta om lämpliga åtgärder.

Mom 3. *Hot om stor lockout*

Då arbetsgivare eller arbetsgivarorganisation framställt hot om lockout av synnerligen stor omfattning ska styrelsen, om det bedöms nödvändigt, kalla representantskapet till sammanträde för överläggning och beslut rörande åtgärder som med hänsyn till läget anses påkallade.

Mom 4. *Konfliktrapporter*

Det åligger anslutet förbund att efter förbundsstyrelsens beslut underrätta styrelsen om varslad strejk eller lockout och då ange berörda arbetsplatser och antal medlemmar. Under konflikt, då LO utger ersättning, ska vederbörande förbundsstyrelse lämna styrelsen fortlöpande rapporter om konfliktläget.

Då arbetsinställelse hävts ska, genom förbundsstyrelsens försorg, rapport upprättas och insändas till styrelsen.

Mom 5. *Sympatiåtgärder*

LOs beslutande organ kan rekommendera vissa eller samtliga anslutna förbund att vid-

ta sympatiåtgärder i form av arbetsinställelse, blockad och bojkott i den mån dessa på grund av kollektivavtal eller av annat skäl inte är förhindrade därtill.

Mom 6. Godkännande i särskilt fall

Blockad som träffar även arbetstagare som är anslutna till annat än det blockerande förbundet får vidtas endast då det eller de förbund som ifrågavarande arbetstagare tillhör godkänt åtgärden. Vid oenighet mellan flera berörda förbund fordras godkännande av styrelsen.

§ 18 Konfliktersättning

Mom 1. Rätt till konfliktersättning

Mom 2. Storlek konfliktersättning

Mom 1. Rätt till konfliktersättning

Anslutet förbund har rätt att hos LOs styrelse begära konfliktersättning i de fall förbundet begärt och fått konflikttillstånd oberoende av konfliktvarslets omfattning och karaktär. Samma rätt att begära konfliktersättning gäller vid lockout men bara i de fall lockouten föranleds av en stridsåtgärd som godkänts av styrelsen.

Mom 2. Storlek konfliktersättning

Begäran om konfliktersättning ska behandlas och beslutas av styrelsen. Beslut kan inte överklagas.

§ 19 Konfliktbidrag

Mom 1. *Gemensam kostnadstäckning*
Karenstid

Storlek konfliktbidrag

Mom 2. *Rätt till konfliktbidrag*

Mom 3. *Överföring konfliktbidrag*

Mom 1. *Gemensam kostnadstäckning*
Karenstid

Storlek konfliktbidrag

Vid strejk och lockout i samband med gemensamma förhandlingar bärs direkta konfliktkostnader till viss del solidariskt av de i de gemensamma förhandlingarna ingående förbunden. Enskilt förbunds andel av kostnaderna beräknas efter de i de gemensamma förhandlingarna ingående förbundens betalande medlemmar.

Mom 2. *Rätt till konfliktbidrag*

Konfliktbidragets storlek uppgår till 20 procent av den faktiskt utbetalda konfliktersättningen.

Mom 3. *Överföring konfliktbidrag*

Berörda förbund redovisar antalet berättigade konfliktbidragsdagar till styrelsen efter arbetskonfliktens slut. Styrelsen beslutar om och verkställer överföring av konfliktbidragen.

§ 20 Stadgeändring

Ändringar av dessa stadgar kan endast ske genom beslut som, med anledning av förslag av styrelsen eller representantskapet eller efter motion, fattas på ordinarie kongress.

13.1

Demokratisera ungsekreterarposten

Hotell- och restaurangfacket avd 02 Stockholm-Gotland

Den representativa demokratin är en integral del av fackföreningsrörelsen. Därför tycker vi att det är märkligt att funktionen ungsekreterare är en avlönad tjänst, i stället för ett förtroendeuppdrag likt de tusentals unga eldsjälar som bär organisationen. Faktumet att ungsekreteraren är en anställd ombudsman och inte en förtroendevald gör det också svårare för ungsekreteraren och LOs medlemmar att känna ömsesidigt förtroende. Skulle tjänsten göras om till ett förtroendeuppdrag skulle detta komma mer naturligt då man ständigt kan växla mellan ungsekreterare som lätt och tydligt är förankrade i sin samtid.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att tjänsten som LOs ungsekreterare ska ersättas av en förtroendevald ungsekreterare,
- 02 att posten tillsätts på LO-kongressen,
- 03 att mandatet gäller en kongressperiod samt
- 04 att I händelse att ungsekreteraren avgår under sin mandatperiod ska LOs styrelse tillförordna en ungsekreterare fram tills nästa ordinarie kongress.

Utlåtande motion 13.1 samt 13.14 (att-sats 6) och 13.16 (att-sats 1)

13.1

- o1 att** tjänsten som LOs ungsekreterare ska ersättas av en förtroendevald ungsekreterare,
- o2 att** posten tillsätts på LO-kongressen,
- o3 att** mandatet gäller en kongressperiod samt
- o4 att** I händelse att ungsekreteraren avgår under sin mandatperiod ska LOs styrelse tillförordna en ungsekreterare fram tills nästa ordinarie kongress.

13.14

- o6 att** LOs ungsekreterare är inadjungerad i LOs styrelse (behandlas under dagordningspunkt 13.a).

13.16

- o1 att** uppdraget som ungsekreterare ska väljas på kongressen (behandlas under dagordningspunkt 13.a).

LO fick sin första ungsekreterare i mitten av 1970-talet. Funktionen/tjänsten som LOs ungsekreterare har sett olika ut under årens lopp men aldrig reglerats i LOs stadgar. Det har funnits olika lösningar men en tidigare ordning var att personen var visstidsanställd på LO och återgick till hans förbund när kongressperioden och mandattiden var slut. LO och förbunden var för ett antal år sedan överens om att frångå den här ordningen av den enkla anledningen att många av LO-förbunden inte ansåg sig ha möjlighet att ta över anställningen. I dag är LOs ungsekreterare i stället tillsvidareanställd som ombudsman på LO. Det ger trygghet och arbetsro för LOs ungsekreterare.

Om LOs ungsekreterare ska vara förtroendevald och väljas/tillsätts av LO-kongressen som motionären av 13.1 och 13.16 (1) vill, krävs ändringar i LOs stadgar. När stadgekommittén har berett förslaget till nya stadgar har frågan inte lyfts. LOs styrelse ser i dagsläget ingen anledning att göra någon ändring av nuvarande ordning.

Motion 13.14 sjätte att-satsen yrkar på att LOs ungsekreterare ska adjungeras till LOs styrelse. LOs styrelse har möjlighet att på eget bevåg adjungera personer till styrelsen. Ungsekreteraren har vi ett flertal tillfällen medverkat på möten med LOs styrelse vilket styrelsen anser är ett av flera lämpliga sätt att föra in ung-frågor på styrelsens dagordning.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionerna 13.1, 13.14 (att-sats 6), 13.16 (att-sats 1).

13.2

LOs grundstadgar – socialistisk samhällsutveckling

Byggnadsarbetareförbundet region Stockholm-Gotland

I LOs grundstadgar, §1 Uppgift stadgas det:

LO ska därvid och i övrigt verka för en samhällsutveckling på grundval av politisk, social och ekonomisk demokrati präglad av jämlikhet och en feministisk grundsyn.

Uppgiften utgår från den grundläggande synen om allas lika värde och rätt.

Endast ett socialistiskt samhälle kan förverkliga det som stipuleras i stadgarna. Därför bör det skrivas in i stadgarna att LO verkar för en socialistisk samhällsutveckling. ”LO ska därvid och i övrigt verka för en socialistisk samhällsutveckling ...”

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att det skrivs in i stadgarna att LO verkar för en socialistisk samhällsutveckling. ”LO ska därvid och i övrigt verka för en socialistisk samhällsutveckling ...”.

Utlåtande motion 13.2

13.2

01 att det skrivs in i stadgarna att LO verkar för en socialistisk samhällsutveckling. ”LO ska därvid och i övrigt verka för en socialistisk samhällsutveckling ...”.

Det var först i den stora stadgerevisionen 1941, som LOs stadgar 1942 fick en politisk målsättning: ”och i övrigt medverka till en samhällsutveckling på grundval av politisk, social- och ekonomisk demokrati”. I sak var det inget nytt för den fackliga strategin och verksamheten, men det var första gången den formulerades så i LOs stadgar. Tidigare hade formuleringen varit ”att stödja arbetarnas bildningssträvanden och inom fackföreningsrörelsen sprida upplysning i socialekonomiska och därmed sammanhängande frågor”.

Till LOs stadgar 2008 beslutade kongressen om ett tillägg på §1: ”präglad av jämlikhet och jämställdhet”. Till LOs stadgar 2012 beslutade kongressen om en förändring på §1 som handlade om att byta ut jämställdhet mot ”en feministisk grundsyn”. Några av LO-förbunden har i sina egna stadgar genom åren haft andra formuleringar, vanligast har varit demokratisk socialism.

LOs styrelse anser att den skrivning som i dag finns i stadgarnas §1 är tydlig och täcker in värdegrunden för alla LOs fjorton medlemsförbund.

Ett problem med begreppet ”socialistisk samhällsutveckling” är att det i dag definieras av mer eller mindre radikala partier på vänstersidan. LOs styrelse tycker det vore olyckligt att kopplas ihop med dessa partier.

Ett annat problem med begreppet ”socialistisk samhällsutveckling” är att det demokratiska perspektivet saknas. LOs styrelse föredrar att LO i stället associeras med värdeord som exempelvis social och ekonomisk demokrati och föreslår därför att motionen avslås.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.2.

13.3

Inför ett gemensamt LO-medlemskap vid otrygga anställningar.

GS-facket avd 3 Öst

I många år har vi kämpat med att vända den negativa medlemstrenden i våra LO-förbund. Vissa år har något förbund lyckats men trenden ser tyvärr ut att hålla i sig. Vi behöver tänka nytt! Revirtänkandet måste bort till förmån för det gemensamma målet, att få upp organisationsgraden.

Minst var femte löntagare i Sverige har en otrygg anställning. Det finns rapporter som visar på att cirka 70 procent av dessa återfinns i traditionella LO-yrken. Ibland kombinerar man flera jobb i olika branscher samtidigt vilket kan bli ett bekymmer den dagen man ska välja fackligt medlemskap.

Vi måste våga tänka nytt och kanske är tiden här? Inför ett gemensamt fackligt medlemskap i de fall man har en otrygg anställning. Ett så kallat LO-medlemskap. Den dagen man som arbetstagare får en tillsvidareanställning flyttas man över till det förbund som organiserar arbetsplatsen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att skyndsamt utreda ett LO-medlemskap för otrygga anställningar samt

02 att införa ett LO-medlemskap för otrygga anställningar under kommande kongressperiod.

Utlåtande motion 13.3

13.3

o1 *att* skyndsamt utreda ett LO-medlemskap för otrygga anställningar samt

o2 *att* införa ett LO-medlemskap för otrygga anställningar under kommande kongressperiod.

Otrygga anställningar är ett gissel på svensk arbetsmarknad. Den gemensamma kampen för trygga och goda anställningsvillkor måste fortsätta och intensifieras. Det fackliga medlemskapets värde behöver dessutom vara detsamma oavsett anställningsform.

Samtidigt behöver organisationsgraden öka bland de som har otrygga anställningar. Styrelsen anser dock inte att lösningen är ett särskilt LO-medlemskap för otrygga anställningar. En sådan konstruktion skulle i grunden förändra den organisationsstruktur och de stadgar vi har i dag.

LO är enligt stadgarna § 1, en organisation med medlemmar bestående av landsomfattande organisationer som organiserar arbetare. LO-förbunden organiserar arbetare enligt den uppdelning i avtals- och organisationsrätten som återfinns i organisationsplanen. Förbunden är suveräna att reglera sina respektive delar av arbetsmarknaden och ansvarar själva för dem. Motionärens förslag skulle bryta upp denna ordning och öppna upp för konkurrens mellan LO och förbunden.

LOs styrelse anser också att avtals- och organisationsrätten behöver ligga hos samma organisation, för att skapa goda förutsättningar att fullgöra det fackliga uppdraget. Det är dessutom hos förbunden den nödvändiga kunskapen finns om bransch- och yrkesfrågor.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.3.

13.b LOs organisationsplan och gränsdragning

13.4

Gemensam strategi för organisering av egenanställda!

Elektrikerförbundet

Arbetsmarknaden är under ständig förändring, branscher försvinner, nya skapas och andra förändras. Utveckling tvingar fackföreningar till förändring för att vara relevanta i framtiden.

Risken är annars att organisationer går under. Ett tydligt exempel på detta är hamnarbetarna i New York under 1950-talet, ett förbund som var bland det starkaste i världen vid denna tid, men där arbetsgivare använde sig av möjligheten att etablera en ny hamn bredvid de välorganiserade hamnarna. På så sätt kunde de förgöra den starka fackföreningsrörelsen i New Yorks hamn. Detta gjordes möjligt eftersom kollektivavtalen är företagsanpassade till arbetsplatser. De är inte nationella kollektivavtal som vi har i Sverige.

Den svenska och europeiska arbetarrörelsen har en gigantisk utmaning framför sig. Arbetsmarknaden går mer och mer åt en gigeekonomi som baseras på plattformsföretag och egenanställningar.

I bransch efter bransch ser vi en skrämmande utveckling som är relativt ny för arbetarrörelsen. Personer blir tvingade till egenanställningar, för att ens kunna jobba på ett plattformsföretag. Detta för att företaget ska slippa betala sociala avgifter, försäkringar och annat som en tillsvidareanställd person har som trygghet när man är tillsvidareanställd på ett företag med kollektivavtal. Självklart ser detta olika ut beroende på vilket land i Europeiska unionen som man jobbar i, men principen är densamma.

I dag håller Europeiska unionen på att formulera ett direktiv för personer som jobbar inom gigeekonomin och för plattformsföretag. Den stora och svåra frågan just nu att lösa är när en person ska tolkas som anställd och när ska hen vara egenanställd, det så kallade plattformsdirektivet.

Denna fråga är inte ny på den svenska arbetsmarknaden. Vi ser i dag flera branscher där praxis numera är att arbetare ska vara egenanställda, för att utföra arbetsuppgifter mot företag eller andra kunder.

Kollar vi till exempel inom elektrikeryrket, kan vi se runt 6 000 egenföretagare som är just egenanställda. Det handlar om traditionella arbetare som av olika anledningar har startat ett eget företag och jobbar som elektriker. Oavsett vad vi kan tycka och tänka kring denna utveckling så är det något som LO behöver förhålla sig till.

Svenska Elektrikerförbundet har på mandat från sitt förbunds möte att utreda möjligheten kring att organisera arbetare som i dag är egenanställda. Det är en utredning som har lagts på paus mer eller mindre då en sådan form av organisering eventuellt skulle kunna bryta mot LOs organisationsplan, en plan som bygger på att medlemsförbunden i LO ska organisera anställda arbetare inom de yrken som förbunden organiserar. Eftersom vi ser en utveckling som går mer och mer åt att arbetare av olika anledningar blir egenanställda minskar andelen människor som LOs medlemsförbund kan organisera.

Inom detta område anser Svenska Elektrikerförbundet att det saknas en konkret strategi från LO. Hur ska vi hantera denna utveckling, en utveckling som riskerar att lamslå arbetarrörelsen i Sverige om vi inte agerar.

Därför behöver LO ta fram en strategi och plan inom detta område. Fokus behöver vara hur vi antingen ska organisera arbetare som är egenanställda, eller hur vi ska se till att dom faktiskt blir anställda på de plattformsföretag som utnyttjar dom.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tillsätter en arbetsgrupp att utreda hur arbetstagarbegreppet kan skyddas på den framtida arbetsmarknaden,
- 02 att LO utreder möjligheten att organisera egenanställda inom medlemsorganisationerna samt
- 03 att LO formulerar en strategi kring hur egenanställda som jobbar mot plattformsföretag kan organiseras i syfte att bli anställda på plattformsföretaget.

13.5

Organisationsplan

Elektrikerförbundet

För att LO ska kunna stå bättre rustade för en arbetsmarknad som är under ständig förändring, behöver federationen bli bättre på att jobba strategiskt med reglering och organisering av våra gemensamma branscher.

Tillsammans behöver vi hjälpas åt att organisera den svenska arbetsmarknaden. Med press från teknikutveckling, amerikanska industriföretag och svenska techbolag riskerar arbetsmarknaden att stå inför radikala förändringar. Här behöver LO som kollektiv kraftsamlare, för att klara av att teckna kollektivavtal för både befintliga branscher och nya sektorer och branscher som dyker upp. Detta ansvar ligger på LO och dess medlemsförbund, att se till så alla på arbetsmarknaden har schysta villkor och löner oavsett bransch.

Vi kan inte lägga ansvaret på konsumenten att ha koll på vilka företag i Sverige som sköter sig och vilka som vägrar följa den svenska modellen. Att organisera arbetsplatser och teckna kollektivavtal är en facklig uppgift. Att vidta stridsåtgärder är vårt vapen och det är också först i detta skede konsumentmakten kan spela en roll. Vi som fackföreningar måste ta vårt ansvar först, innan vi vänder oss till allmänheten för solidaritet.

LO och dess medlemsförbund behöver ha fokus på att teckna kollektivavtal i stället för att internt lägga energi och kraft på vem eller vilka som ska reglera en specifik bransch. Därför är det viktigt att LOs organisationsplan också slår fast vilka skyldigheter ett medlemsförbund har för att även fortsätta vara det förbund som ska avtalsteckna den specifika branschen.

LO-förbundens medlemmar förtjänar att bli företrädare, och det vilar både ett kollektivt och ett enskilt ansvar på LOs medlemsorganisationer. Som kollektiv är vi skyldiga att hjälpa varandra, och vid förfrågan vidta stridsåtgärder i syfte att stödja varandras kamp. Som individuella förbund är vi skyldiga att organisera arbetsplatserna vi genom organisationsplanen åtagit oss, företrädare dess medlemmar och teckna och försvara våra kollektivavtal.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att förbund som enligt organisationsplanen har i uppdrag att organisera en bransch, också har en skyldighet att göra detta,
- 02 att förbund ska agera skyndsamt för att säkerställa att kollektivavtal tecknas på de företag som faller inom förbundets avtalsområden,

- 03 att LO med förbundens hjälp mäter avtalsteckningsgraden per bransch samt
04 att LO säkerställer att samtliga förbund bidrar med sympatiåtgärder till förbund som tar sitt ansvar i avtalsteckningen men behöver varsla om blockad.

13.6

Kollektivavtalsrätt

Fastighetsanställdas Förbund region Väst

Städbranschen är en lågavlönad bransch med många oseriösa arbetsgivare och dåliga arbetsvillkor. Vi behöver stärka denna utsatta bransch. I dag kan man som lokalvårdare arbeta under flera olika kollektivavtal och därmed ha olika löner och villkor även om arbetsuppgifterna är likvärdiga.

Vi ska göra vad vi kan för att ha bra villkor i våra kollektivavtal för alla medlemmar inom LO-kollektivet. Ett av de mer extrema fallen är mellan Kommunal och Fastighetsanställdas Förbund (Fastighets). Det är en osund konkurrens på företag där det ena bolaget kan tillämpa Fastighets kollektivavtal Serviceentreprenad och det andra Kommunals avtal för hemservice.

År 2023 är löneskillnaden mellan dessa avtal tusentals kronor. Många företag tillämpar båda avtalen och där kan kollegor som arbetar med samma sak ha en löneskillnad på 3 663 kronor endast beroende på vart de åker och städar. Det finns företag som kan tillämpa Kommunals Hemserviceavtal på arbeten som normalt omfattas av Fastighets Serviceentreprenadavtal, exempelvis kontorsstädning och trappstädning. Med den stora löneskillnaden mellan avtalen innebär det att dessa företag har en otroligt stor konkurrensfördel vid upphandlingar. Konsekvensen blir att Kommunals Hemserviceavtal får en lönedumpande effekt i branschen, vilket missgynnar alla våra medlemmar.

Vi menar också att städbranschen som kollektiv behöver enas under ett enda avtal. Det skulle stärka yrkesgruppen om alla som utför städning gjorde det under samma avtal. Vi lever i en tid där allt fler ifrågasätter fackföreningar, eller börjar betrakta det som en försäkring när något har inträffat. Ett steg mot att skapa större fackligt engagemang är att yrkesgruppen städare bara har ett avtal och ett fackförbund.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO beslutar att avtalsrätten gällande hemservice tillfaller Fastighetsanställdas Förbund.

13.7

Tillägg i LOs organisationsplan: HRFs organisationsområde

Hotell- och restaurangfacket

I LOs förslag till ny organisationsplan framgår det inte att bowlinghallar hör till Hotell- och restaurangfackets organisationsområde. Bowlinghallar har sedan en längre tid tillhört förbundet och det bör därför framgå av organisationsplanen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att bowlinganläggningar införs i LOs organisationsplan, sidan 42, under HRFs område.

13.8

Motionen utgår.

13.9

Ökad facklig styrka för bemanningsanställda?

Handelsanställdas förbund

För fackföreningsrörelsen är det självklart att trygga anställningar ska utgöra normen på svensk marknad. På svenska arbetsplatser ska det inte finnas ett A- och ett B-lag, där vissa anställda saknar inflytande och arbetar under sämre villkor än sina kollegor. En sådan uppdelning riskerar att dumpa branschens löner och villkor, vilket motverkar den fackliga grundidén om att arbetare aldrig får ställas mot arbetare. Inte heller får normer ta fäste om att arbetare är en slit- och slängvara som enkelt kan bytas ut. Det riskerar att göra arbetsuppgifterna mer ensidiga och monotona, minska möjligheterna till kompetensutveckling, att människor slits ut i förtid samt att anställningstryggheten försämras för vanligt folk.

Samtidigt vet vi att många arbetsplatser ropar efter flexibla bemanningslösningar och inhyrd personal. För vissa är ett bemanningsuppdrag en väg in på arbetsmarknaden medan det för andra är en evighetslång spiral av osäkra uppdrag. LO och arbetsgivarnas bemanningsavtal har lagt en god grund för att skapa likvärdiga konkurrensvillkor, hög organisationsgrad och ordning och reda på svensk arbetsmarknad. Dock vittnar många skyddsombud ändå om brister i såväl den fysiska som den psykosociala arbetsmiljön för bemanningsanställda. Det är därför upp till oss som fackförbund inom LO att ta ett nytt, solidariskt helhetsgrepp kring de utmaningar som återstår.

En utmaning är att organisera bemanningsanställda. Eftersom bemanningsanställda ofta rör sig mellan olika arbetsplatser och branscher är det svårt att organisera inhyrd personal i ett fackförbund. Dessutom riskerar en förtroendevald bemanningsanställd att tappa kontakten med dem som hen fått förtroende av när denne byter arbetsplats ofta. Ytterligare en utmaning handlar om att bemanningsanställda är medlemmar i administrativa förbund vilket kan vara ett annat fackförbund än det fackförbund som organiserar medlemmarna på den aktuella arbetsplatsen. Bemanningsanställda måste också ha möjlighet att engagera sig fackligt på sin arbetsplats och kunna påverka villkoren. Det är en grundläggande facklig utgångspunkt.

Bemanningsbranschens brister är varken bra för enskilda arbetstagare för svensk arbetsmarknad eller oss som federation. Det är därför vår gemensamma ödesfråga att finna lösningar på de utmaningar som återstår kring inhyrd personal så att den svenska modellen och den fackliga grundidén inte urholkas.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO till nästa kongress tar fram en strategi och en organisationsplan för hur bemanningsanställda ska organiseras inom federationen på bästa sätt samt
- 02 att det ska finnas minst en tvärfacklig bemanningsgrupp där alla LO-förbund har rätt att utse representanter.

13.10

Gränsdragning – avtalsbärande förbund

Byggnadsarbetareförbundet region Västerbotten

Vi stöter ofta på gränsdragningsfrågor mellan förbunden där vi bråkar om vem som är avtalsbärande part. I många fall för vi en diskussion mellan förbunden på central nivå som ofta drar ut på tiden och där medlemmarna hamnar emellan.

Detta sker oftast då vi har diskussioner om lön och villkor med arbetsgivare och arbetstagare där arbetsgivaren har haft möjlighet att dumpa villkoren för att de har fler än ett avtal att använda.

Vi behöver få till en översyn av detta då vår syn är att det avtal som ger bästa utfallet för medlemmen ska användas och inte sätta prestige i om det är det ena eller andra avtalet som ska användas där det finns fler än ett avtal som är tillämpligt.

Det är ändå arbetsgivaren som har valt att ha fler än ett avtal för att kunna få tillgång till fler marknadsområden och då ska det också få kosta utifrån var man bedriver arbetet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO under kommande kongressperiod gör en genomlysning av gränsdragningarna i organisationsplanen tillsammans med förbunden samt
- 02 att där det finns möjlighet för arbetsgivarparten att ha flera avtal, få de förbund det berör att enas om vilka regler som ska gälla.

Utlåtande motionerna 13.4–13.10

13.4

- 01 *att* LO tillsätter en arbetsgrupp att utreda hur arbetstagarbegreppet kan skyddas på den framtida arbetsmarknaden,
- 02 *att* LO utreder möjligheten att organisera egenanställda inom medlemsorganisationerna samt
- 03 *att* LO formulerar en strategi kring hur egenanställda som jobbar mot plattformsföretag kan organiseras i syfte att bli anställda på plattformsföretaget.

13.5

- 01 *att* förbund som enligt organisationsplanen har i uppdrag att organisera en bransch, också har en skyldighet att göra detta,
- 02 *att* förbund ska agera skyndsamt för att säkerställa att kollektivavtal tecknas på de företag som faller inom förbundets avtalsområden,
- 03 *att* LO med förbundens hjälp mäter avtalsteckningsgraden per bransch samt
- 04 *att* LO säkerställer att samtliga förbund bidrar med sympatiåtgärder till förbund som tar sitt ansvar i avtalsteckningen men behöver varsla om blockad.

13.6

- 01 *att* LO beslutar att avtalsrätten gällande hemservice tillfaller Fastighetsanställdas Förbund.

13.7

- 01 *att* bowlinganläggningar införs i LOs organisationsplan, sidan 42, under HRFs område.

13.8

Motionen utgår.

13.9

- 01 *att* LO till nästa kongress tar fram en strategi och en organisationsplan för hur bemanningsanställda ska organiseras inom federationen på bästa sätt samt
- 02 *att* det ska finnas minst en tvärfacklig bemanningsgrupp där alla LO-förbund har rätt att utse representanter.

13.10

- 01 *att* LO under kommande kongressperiod gör en genomlysning av gränsdragningarna i organisationsplanen tillsammans med förbunden samt
- 02 *att* där det finns möjlighet för arbetsgivarparten att ha flera avtal, få de förbund det berör att enas om vilka regler som ska gälla.

LO-styrelsens förslag till *Organisationsplan 2024* utgör utgångspunkt för lejonparten av detta utlåtande.

I motion 13.4 första att-satsen föreslås att LO tillsätter en arbetsgrupp med uppdrag att utreda hur arbetstagarbegreppet kan skyddas på den framtida arbetsmarknaden. Motionärens förslag ligger väl i linje med för-

slag som återfinns i kapitel fem i organisationsutredningens rapport *Det fackliga uppdraget och förbundens skyldigheter*.

I rapporten framhålls den strategiska betydelsen av att LO-förbunden lyckas hävda ett vitt arbetstagarbegrepp för att så många som möjligt ska kunna skyddas av kollektivavtal och arbetsrättslig lagstiftning. Styrelsen kan konstatera att förbunden delvis har olika strategier i detta arbete. Men mot bakgrund av nya fenomen på arbetsmarknaden, där arbetsgivare exempelvis försöker runda arbetstagarbegreppet genom så kallade egenanställningar och digitala plattformar, finns det enligt styrelsen behov av att vässa och samordna de fackliga strategierna på området. En arbetsgrupp skulle också skapa möjlighet för förbunden att kontinuerligt lära av varandras olika erfarenheter på området. Förslaget föreslås mot ovanstående bakgrund bifallas.

I motion 13.4 andra att-satsen föreslås att LO utreder möjligheten att organisera egenanställda inom medlemsorganisationerna. LOs styrelse förstår förslaget som att det som ska utredas är frågan om huruvida även de som objektivt sett inte är arbetstagare också ska kunna bli medlemmar i förbunden. I linje med organisationsutredningen menar styrelsen att det inte är lämpligt att slå in på en sådan väg. Utförare av arbete som inte kan hävdas vara arbetstagare är förhindrade att nyttja de grundläggande fackliga verktygen i form av gemensamt agerande, kollektivavtal och skydd genom arbetsrättslig lagstiftning. Ett sådant fackligt medlemskap skulle således dräneras på själva kärnvärdena i medlemskapet. En betydligt bättre metod för att möta de fackliga utmaningar som beskrivs i motionen, är enligt styrelsen, att fackföreningsrörelsen mejslar ut en offensiv agenda för att försvara ett vitt arbetstagarbegrepp. Fokus ska alltså riktas mot de som felaktigt påstås vara egenföretagare, fast de i egentlig mening är att anse som arbetstagare. LO ska således enligt styrelsen hålla fast vid den stadgereglerade ordning som innebär att förbunden även fortsättningsvis endast ska organisera arbetstagare.

I motion 13.4 tredje att-satsen yrkas att LO formulerar en strategi kring hur egenanställda som jobbar mot plattformsföretag kan organiseras i syfte att bli anställda på plattformsföretaget. Som styrelsen tolkar förslaget handlar det om att organisera utförare av arbete som kan hävdas vara arbetstagare.

För att skydda och utveckla den svenska kollektivavtalsmodellen är det av avgörande betydelse att LO-förbunden lyckas organisera och teckna kollektivavtal för nya företeelser på arbetsmarknaden. Risker är annars uppenbara att staten på sikt intervenerar genom lagstiftning. Som motionären påpekar förbereder EU lagstiftning på området genom det så kallade plattformsdirektivet. LO-styrelsen instämmer med motionären om att en gemensam strategi behövs på området. I arbetet med en strategi behöver dock förbundens långtgående autonomi i avtalsfrågor beaktas. Ett vidare analysarbete behövs också för att kunna utarbeta en strategi kring var de egenanställda är anställda. Det är inte givet att det i alla lägen är plattformsföretaget som är att anse som arbetsgivare. Styrelsen föreslår att arbetet med att utveckla en strategi kring plattformsföretagen läggs som ett kompletterande uppdrag till den arbetsgrupp som föreslås i motionens första att-sats. Med detta ska motionen anses besvarad.

I motion 13.5 lyfts en rad förslag som också nära anknyter till det delvis nyskrivna kapitel fem i *Organisationsplan 2024*. I första att-satsen i motionen föreslås att förbund som enligt organisationsplanen har i uppdrag att organisera en bransch, också har en skyldighet att göra detta. Skrivningen sammanfattar väl den skyldighet som förbunden kan sägas ha enligt LOs stadgar och som också utvecklas i styrelsens förslag till ny organisationsplan. I den finns i avsnitt 5.3 regleringar om förbundens skyldigheter att fullgöra det fackliga uppdraget på den del av arbetsmarknaden på vilket förbundet erhåller ensamrätt att organisera och teckna avtal. Om förbund avstår från att organisera branscher kan det få långtgående konsekvenser också för de arbetare som i dag skyddas av kollektivavtal och i förlängningen för hela den

svenska arbetsmarknadsmodellen. Styrelsen kan också konstatera att det inte har inkommit några motioner med yrkanden om att ändra i avsnitt 5.3 i organisationsplanen. Därmed kan motionärens förslag ansetts ha omhändertagits. Motionen ska därför anses besvarad.

I motion 13.5 andra att-satsen yrkas att förbund ska agera skyndsamt för att säkerställa att kollektivavtal tecknas på de företag som faller inom förbundets avtalsområden. För att fullgöra det fackliga uppdraget är det helt nödvändigt att förbunden täcker sina respektive branscher med kollektivavtal. Styrelsen anser dock att ordet ”skyndsamt” inte helt avspeglar skrivningarna i förslaget till ny organisationsplan. Det är naturligtvis önskvärt att arbetet går skyndsamt. Men som framhålls i organisationsplanen ser förbundens verklighet olika ut: ”Att fullgöra det fackliga uppdraget på ett område med många små arbetsplatser och begränsad facklig tradition är exempelvis mycket svårare än då det motsatta gäller”. Även om styrelsen till fullo står bakom motionärens önskan om att kollektivavtal ska tecknas så snart som möjligt, kan det i praktiken vara nära nog omöjligt att göra detta skyndsamt. Styrelsen föreslår därför att att-satsen ska avslås.

I motion 13.5 tredje att-satsen föreslås att LO med förbundens hjälp mäter avtalsteckningsgraden per bransch. Styrelsen delar motionärens bedömning om att det vore bra med kontinuerliga uppföljningar av täckningsgraden nedbruten på arbetare och bransch. Detta för att täcka nya företagssektorer på arbetsmarknaden och reglera upp områden där avtalsteckningen är låg. Ett sådant underlag kan utgöra ett viktigt stöd för förbundens samverkan kring att fullgöra det fackliga uppdraget över hela arbetsmarknaden.

Däremot anser styrelsen inte att LO självständigt med hjälp av förbunden ska ta fram statistiken. Av bland annat resursskäl är det att föredra att använda de uppgifter som finns hos Fora. Uppgifter från Fora användes inom ramen för den pågående utredningen om en ny kollektivavtalad arbetslöshetsförsäkring. Att använda Foras uppgifter förutsätter dock överenskommelser med de övriga parter på arbetsmarknaden som äger Fora samt att Fora resursmässigt sett kan hantera en sådan uppgift. Det finns också en viktig poäng med att det är parterna och inte staten som ansvarar för den här typen av statistik. Styrelsen föreslår att LO under nästa kongressperiod arbetar med målsättningen att Foras uppgifter ska kunna användas för att mäta avtalsteckningsgraden per bransch. Att-satsen föreslås mot bakgrund av ovanstående besvarad.

I motion 13.5 fjärde att-satsen yrkas att LO säkerställer att samtliga förbund bidrar med sympatiåtgärder till förbund som tar sitt ansvar i avtalsteckningen men behöver varsla om blockad. I förslaget till organisationsplan framhålls betydelsen av att förbunden samverkar och stödjer varandra vid fullgörandet av det fackliga uppdraget. Det är inte minst viktigt då stridsåtgärder krävs för att få till stånd avtal med en arbetsgivare. I sådana situationer kan det många gånger vara viktigt med en bred uppslutning, något som LO brukar arbeta för att åstadkomma. Men LO kan inte säkerställa att alla förbund bidrar. Det är mot bakgrund av den gällande maktindelningen mellan LO och förbunden till syvende och sist respektive förbundsstyrelse som fattar de avgörande besluten rörande stridsåtgärder. LO-styrelsen föreslår därför att att-satsen avslås.

I motion 13.6 föreslås att avtalsrätten gällande hemservice ska tillfalla Fastighetsanställdas förbund. Hemservice är en bransch som har växt under de gångna decennierna, inte minst med hjälp av skattesubventioner i form av det så kallade rutavdraget. Ursprungligen organiserade både Kommunal och Fastighets medlemmar inom hemservice och branschen fanns inte reglerad i LOs organisationsplan. Frågan om vilket förbund som skulle få avtals- och organisationsrätten för hemservice utreddes av organisationsutredningen inför LO-kongressen 2004. I linje med utredningens förslag beslutade LO-kongressen 2004 att avtals- och organisationsrätten för all hemservice skulle tillfalla Kommunal.

Motivet till att Kommunal tilldelades avtals- och organisationsrätten var sammanfattningsvis att Kommunal redan utförde arbete i privata hem genom den kommunala hemtjänsten och att det fanns tydliga beröringspunkter mellan hemtjänsten och hemservicen. 2004 års organisationsutredning betonade också att

hela hemservicen skulle hållas samman, oavsett om det var städning eller annan verksamhet i hemmet.

Liksom organisationsutredningen anser styrelsen att beslutet som fattades 2004 med tillhörande motivering ska äga fortsatt giltighet. Däremot är det naturligtvis angeläget att Kommunals avtal för hemservice inte används på Fastighets avtals- och organisationsområde. Förbunden har ett gemensamt ansvar att förhindra en sådan felaktig avtalstillämpning.

I motion 13.7 yrkas att bowlinganläggningar införs i LOs organisationsplan, sidan 42, under HRFs område. Det finns sedan länge i organisationsplanernas förteckning av förbundens bransch och avtalsstruktur angivet en punkt med beteckningen ”nöjesföretag av alla slag”. Begreppet ”nöjesföretag av alla slag” har sedan decennier tillbaka inkluderat bowlinganläggningar. Det blev exempelvis tydligt då HRF 2001, genom ett beslut i LOs styrelse, tog över det aktuella området från Musikerförbundet.

I organisationsutredningen har det också rått fullständig samsyn om att HRF även fortsättningsvis ska organisera och teckna avtal på bowlinganläggningar. Utredningen har dessutom gjort ett omfattande arbete i syfte att förenkla regleringarna av förbundens bransch- och avtalsstruktur. Flera förbunds förteckningar har förkortats väsentligt. Att i det läget lägga till en punkt i HRFs förteckning som redan är reglerad med en mer övergripande skrivning är inte lämpligt. En särredovisning av just bowling skulle också kunna medföra att omfattningen av punkten ”nöjesföretag av alla slag” i HRFs förteckning av förbundets bransch- och avtalsstruktur skulle kunna ifrågasättas. Mot bakgrund av vad som ovan anförts gör LOs styrelse samma bedömning som organisationsutredningen och föreslår att motionen avslås.

I motion 13.9 första att-satsen föreslås att LO till nästa kongress tar fram en strategi och en organisationsplan för hur bemanningsanställda ska organiseras inom federationen på bästa sätt. Styrelsen vill inledningsvis understryka att LOs organisationsplan reglerar hur organisationsrätten i bemanningsbolag ska fördelas mellan förbunden.

Styrelsen håller med motionären om att de bemanningsanställda utgör en utmaning ur organisations-synpunkt, även om en del av problemen som beskrivs i motionen tycks bero på att gällande regelverket inte iakttas i tillräcklig utsträckning. Ett av LO-styrelsens direktiv till organisationsutredningen var att utreda hur organisationsrätten för arbetare i bemanningsföretag ska fördelas mellan LO-förbunden. Utredningen fick också i uppdrag att utvärdera de justeringar av organisationsrätten för bemanningsanställda som gjordes på LO-kongressen 2012. Förändringarna ger bland annat möjlighet för förbundsavdelningarna att träffa egna överenskommelser om organisationsrätten utifrån de lokala förutsättningarna. Organisationsutredningen utredde frågorna i dialog med de som arbetar med bemanningsavtalet på förbunden och LO.

Utredningen fann att de som särskilt sysslar med bemanningsavtalet hade en bred samsyn om att det inte var önskvärt med nya förändringar av regleringarna om hur organisationsrätten ska fördelas mellan förbunden i bemanningsbolag. Mot den bakgrunden ser styrelsen ingen anledning att nu se över organisationsrätten rörande bemanningsföretag. Styrelsen anser dessutom att det finns anledning att ge förbunden mer tid genomföra det regelverk för organisationsrätten som tillkom 2012.

I motion 13.9 andra att-satsen yrkas att det ska finnas minst en tvärfacklig bemanningsgrupp där alla LO-förbund har rätt att utse representanter. Styrelsen kan konstatera att en sådan grupp redan finns på LO i form av Bemanningskommittén. Samtliga förbund äger rätt att utse en ledamot i denna kommitté. Att-satsen föreslås med detta anses besvarad.

I motion 13.10 första att-satsen föreslås att LO under kommande kongressperiod gör en genomlysning av gränsdragningarna i organisationsplanen tillsammans med förbunden. LOs styrelse kan konstatera att organisationsutredning under den gångna kongressperioden har genomfört en omfattande genomlysning av gränsdragningarna. Styrelsen anser inte att någon sådan översyn ska göras under kommande kongresspe-

riod. Det finns i stället anledning att satsa på arbete kopplat till tillämpningen av planen, inte minst form av utbildning kring grunderna för den fackliga självregleringen av avtals- och organisationsgränser.

I motion 13.10 andra att-satsen vill motionären att där det finns möjlighet för arbetsgivarparten att ha flera avtal, får de förbund det berör att enas om vilka regler som ska gälla. Mot bakgrund av motionens brödtext vill styrelsen först påminna om att det inte är avtalsnivåer som avgör avtals- och organisationsrätten inom LO.

För att den fackliga makten över avtals- och organisationsrätten ska fungera är det viktigt att förbunden vid behov själva kan träffa gränsdragningsöverenskommelser som mer i detalj reglerar gränser utifrån organisationsplanens principer. När förbunden inte lyckas lösa sina gränsdragningar finns det möjlighet att anmäla frågan som gränstvist till LO. Styrelsen uppfattning är sammanfattningsvis att de instrument som krävs för att upprätthålla ordning och reda i gränsdragningarna redan finns på plats.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 13.4 (att-sats 1),

att anse motionerna 13.4 (att-sats 3), 13.5 (att-sats 1), 13.5 (att-sats 3), 13.9 (att-sats 2) besvarade samt

att avslå motionerna 13.4 (att-sats 2), 13.5 (att-sats 2), 13.5 (att-sats 4), 13.6, 13.7, 13.9 (att-sats 1), 13.10.

13.11

Avtalsliknande villkor

Musikerförbundet

För de allra flesta anställda i vårt land finns det någon form av kollektivavtal som styr eller ger en hänvisning till vilken ersättning som ska utbetalas när någon arbetar. Detta gäller även kulturarbetare såsom musiker, artister med mera. Musikerförbundet har kollektivavtal med flera stora arrangörer som hanterar musikernas villkor och ersättningar.

En musikers arbetsplats och arbetsgivare är ibland väldigt oklart och byts en dag till en annan. Det finns en anledning till att det kallas gig-ekonomi. Kultursektorn går på gott och ont ofta före när det gäller nya utmaningar inom arbetslivet.

När det offentliga Sverige ger kulturstöd, arrangemangsstöd, eller på annat sätt bidrar till en tillställning där musiker blir anlitade blir det ibland väldigt komplicerat. Det kan handla om en ideell förening som söker bidrag från en kommun för att arrangera en tillställning med live-musik och får då pengar. Därefter tar de in lokala musiker som spelar för en kopp kaffe.

Musikerförbundet har tagit fram en riksminimitariff för musiker när de anlitas av en aktör. Den anger den absolut lägsta acceptabla ersättningsnivån på gager och andra ersättningar för frilansande musiker, artister och övriga verksamma på området när man fakturerar eller tar ett engagemang hos arrangörer utan kollektivavtal. I stort påminner den om ett väldigt kortfattat kollektivavtal. Både ersättningsnivåer och övriga villkor är hämtade från de kollektivavtal som musikerförbundet har tecknat.

Statens kulturråd har tagit fasta på riksminimitariffen och skriver i sina riktlinjer att de projekt som följer tariffen kommer att prioriteras. Det tycker vi är mycket klokt. Samma princip tillämpas av en del kommuner. Det borde dock vara fler som följer samma riktlinjer.

Vi tycker det är en självklarhet att även musiker ska ha en grundläggande trygghet på sin arbetsplats och en skälig ersättning för sitt arbete. Därför borde det också vara en självklarhet att när det offentliga Sverige ger bidrag till kultur så borde anlitate musiker få den ersättning lägst i enlighet med det som anges i Musikerförbundets riksminimitariff.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO arbetar för att hela det offentliga Sverige använder Musikerförbundets riksminimitariff när musiker anlitas i projekt som finansierats av skattemedel och där kollektivavtal saknas som reglerar musikers ersättningsvillkor.

Utlåtande motion 13.11

13.11

01 **att** LO arbetar för att hela det offentliga Sverige använder Musikerförbundets riksminitariff när musiker anlitas i projekt som finansierats av skattemedel och där kollektivavtal saknas som reglerar musikers ersättningsvillkor.

LOs styrelse håller med motionären om att musikers villkor många gånger är problematiska. Det är dessutom så att musiker har behov av att få ersättning för att bland annat repetera och rigga sina spelningar. Styrelsen välkomnar att många arrangörer använder sig av Musikerförbundets riksminitariff.

Musiker är också verksamma på andra förbunds avtals- och organisationsområde. Då kan det som motionären påpekar saknas avtal som reglerar musikers ersättningar. Mot bakgrund av att förbunden är suveräna att själva reglera sina respektive verksamhetsområden kan inte LO arbeta för särskilda regleringar för musikers villkor. Den frågan måste finna en lösning direkt mellan Musikerförbundet och berört förbund. Därför föreslår styrelsen att motionen avslås. Däremot ser styrelsen positivt på att det träffas överenskommelser som innebär att musikers särskilda förutsättningar beaktas i högre grad också på andra förbunds avtals- och organisationsområde.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.11.

13.c Organisationsfrågor

13.12

LOs centrala untkommitté

Byggnadsarbetareförbundet, Byggnadsarbetareförbundet region Småland–Blekinge,

Byggnadsarbetareförbundet region Öst

I dag väljer varje förbund själva vilka som ska sitta i LOs centrala untkommitté (CUK). Detta betyder att det kan sitta personer i CUK-en som inte är förtroendevalda utan folk som är anställda i sina förbund, vilket leder till problem för att de som är anställda inte är aktiva i ungdomsarbetet som sker i respektive förbund.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LOs untkommitté endast består av förtroendevalda samt

02 att åldersgränsen för att väljas till att sitta som representant i LOs untkommitté är 30 år.

13.13

Representanter i LOs centrala untkommitté

Industrifacket Metall avd 44 Halland

I dag väljer varje förbund själva vilka som ska sitta i LOs centrala untkommitté. Det betyder att det kan sitta personer i centrala untkommittén som inte är förtroendevalda, utan folk som är anställda i sina förbund.

Detta kan leda till problem för att de som är anställda är inte alltid är aktiva i ungverksamheten som sker i respektive förbund.

Vi vill att representanter i LOs centrala untkommitté ska vara unga under 30 år och förtroendevalda, inte anställda.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO verkar för att medlemsförbundens representanter i den centrala untkommittén bör bestå av förtroendevalda samt

02 att LO verkar för att medlemsförbundens representanter bör vara under 30 år när de utses till representanter i den centrala untkommittén.

13.14

LOs ungsekreterare

Byggnadsarbetareförbundet region Småland–Blekinge, Byggnadsarbetareförbundet region Öst, Byggnadsarbetareförbundet region Väst

Som ungsekreterare i LO representerar man alla unga medlemmar i LO-förbunden. Man ska representera alla 14 fackförbund och SSU. Det är ett stort och hedersfyllt uppdrag.

Då det är ett stort och hedersfyllt uppdrag måste medlemmar få vara delaktiga i processen att tillsätta den rollen. För att representera alla medlemmar på bästa sätt måste man ha det förtroendet bakom sig.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att valet av ungsekreterare är en demokratisk process,
- 02 att representanter på LOs ungforum väljer ungsekreterare,
- 03 att personen som väljs till LOs ungsekreterare är förtroendevald,
- 04 att personen som väljs till LOs ungsekreterare är under 30 år,
- 05 att LOs ungsekreterare väljs på en mandatperiod på två år samt
- 06 att LOs ungsekreterare är inadjungerad i LOs styrelse (behandlas under dagordningspunkt 13.a).

13.15

Ordförande i LOs centrala ungtkommitté

Industrifacket Metall avd 44 Halland

Ungverksamheten i LO har ökat kraftigt de senaste åren. Detta är något vi ser väldigt positivt på. En anledning till att ungverksamheten har gått framåt, tror vi är arbetet som har utförts i den centrala ungtkommittén.

Centrala ungtkommittén är ett mycket bra verktyg för att organisera ungdomar över förbunden och få en bred förankring i våra ungaktiviteter, som till exempel LOs ungforum. Men som all annan verksamhet behöver den uppdateras. Vi ser tydliga brister i strukturen, och periodvis dåligt engagemang. Vi tror att om vi kan omvandla kommittén till en demokratisk process kommer vi att se ett ökat intresse och ökat engagemang.

Vår vision om hur en ungtkommitté under LO-flagg skulle se ut, är en ledamot från varje medlemsförbund. En av dessa sitter som ordförande och innehar utslagsröst. Även LOs ungsekreterare, ansvarig LO-ombudsman för skolinformationen, ansvarig LO-ombudsman för organisering riktat mot ung samt en adjungerad representant från SSU ska ingå.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO verkar för att valet av ordförande är en demokratisk process och ska göras av den centrala ungtkommitténs representanter på ett årsmöte,
- 02 att LO verkar för att ordförande bör vara under 30 år när hen blir vald samt
- 03 att LO verkar för att ordförande väljs på en mandatperiod på två år.

13.16

Ungsekreterare ska vara ett förtroendeuppdrag

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

Vi behöver fler unga i alla våra fackliga led. Vill vi att fler unga ska engagera sig och då behöver LO visa vägen i att det inte är svårt för unga att ta sig in i arbetarrörelsen.

Som det ser ut i dag så är ungsekreteraren en anställning vilket får det att verka som att LO är väldigt långt bort, ett ouppnåeligt uppdrag. Det gör att medlemmarna inte längre känner sig delaktiga i processen, en process som redan i dag känns svår att ta sig in i.

Uppdraget som ungsekreterare är viktigt för alla inom LO och för våra förbund. Därför måste personen som innehar uppdraget ha ett brett stöd. För att kunna få det stödet och för att få fler intresserade av att inneha uppdraget bör därför kongressen utse det.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att uppdraget som ungsekreterare ska väljas på kongressen (behandlas under dagordningspunkt 13.a) samt
- 02 att den valda personen får en förtroendeanställning.

Utlåtande motionerna 13.12 och 13.13, 13.14 (att-sats 1, 2, 3, 4, 5), 13.15 samt 13.16 (att-sats 2)

13.12

- 01 att LOs ungomkommitté endast består av förtroendevalda samt
- 02 att åldersgränsen för att väljas till att sitta som representant i LOs ungomkommitté är 30 år.

13.13

- 01 att LO verkar för att medlemsförbundens representanter i den centrala ungomkommittén bör bestå av förtroendevalda samt
- 02 att LO verkar för att medlemsförbundens representanter bör vara under 30 år när de utses till representanter i den centrala ungomkommittén.

13.14

- 01 att valet av ungsekreterare är en demokratisk process,
- 02 att representanter på LOs ungforum väljer ungsekreterare,
- 03 att personen som väljs till LOs ungsekreterare är förtroendevald,
- 04 att personen som väljs till LOs ungsekreterare är under 30 år samt
- 05 att LOs ungsekreterare väljs på en mandatperiod på två år.

13.15

- 01 att LO verkar för att valet av ordförande är en demokratisk process och ska göras av den centrala ungomkommitténs representanter på ett årsmöte,
- 02 att LO verkar för att ordförande bör vara under 30 år när hen blir vald samt
- 03 att LO verkar för att ordförande väljs på en mandatperiod på två år.

13.16

02 *att* den valda personen får en förtroendeanställning.

Motionerna 13.12 och 13.13 berör LOs centrala ungomkommitté (CUK) och att denna ska bestå av förtroendevalda personer i stället för att förbunden kan utse förtroendevalda eller anställda. I ett utlåtande till LO-kongressen 2012 slog styrelsen fast och kongressen biföll att "... det vore både önskvärt och lämpligt att förbunden utser unga representanter till centrala ungomkommittén". Kongressen biföll även ett motionsyrkande om att förbunden ska uppmanas att utse en representant som har befogenheter att ta beslut i den fortlöpande verksamheten. Det är också beslutat i ungotredningen (14 december 2015) att den som nomineras till LOs CUK och utses av LOs styrelse ska ha mandat att fatta de beslut som kommittén inom givna ramar har befogenhet att besluta om.

LOs styrelse ser positivt på att motionärerna vill att kommittén ska spegla de personer som företräds i ungotredningen, men det måste vara upp till förbunden att utse sina företrädare för att säkerställa att det finns mandat i frågorna som lyfts i kommittén. Med ett säkerställt mandat så anser LOs styrelse att det blir lättare för kommittén att arbeta strategiskt och framåtsyftande.

Motionerna 13.14, första till femte att-satserna, 13.15 och 13.16, andra att-satsen berör LOs ungotredare samt LOs centrala ungomkommittés ordförande. LOs styrelse anser, att det bästa för ungotredningen är en person med trygg anställning och som kan jobba kontinuerligt och strategiskt med verksamheten över tid, samt att ständigt ha utvecklat kontaktnät med medlemsförbunden och närliggande organisationer.

Rollen som ungotredare och dennes anställning har sett olika ut under åren. Som det ser ut i dag är ungotredaren tillsvidareanställd som ombudsman på LO. Bakgrunden till detta är att förbunden ansåg sig ha svårigheter att garantera en fortsatt anställning inom det egna förbundet när mandattiden som ungotredare hos LO löpt ut, vilket var den tidigare ordningen. I ungotredningen från 2015 uppger flertalet förbund att det är uteslutet att nominera en person till ungotredare med hänvisning till ovanstående förklaring.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

***att* bifalla motionen 13.13 (att-sats 2) samt**

***att* avslå motionerna 13.12, 13.13 (att-sats 1), 13.14 (att-sats 1), 13.14 (att-sats 2), 13.14 (att-sats 3), 13.14 (att-sats 4), 13.14 (att-sats 5), 13.15, 13.16 (att-sats 2).**

13.17

Organisationerna ska värna om kollektivavtal när man äter på restaurang

Hotell- och restaurangfacket avd 30 Mälardalen

LO, ABF, S och SSU äter ofta ute på restauranger i samband med lokala aktiviteter. Vi ser att det ibland inte görs ett medvetet val i att välja restauranger med kollektivavtal. Här behöver vi hjälp av LO så att samtliga organisationer som tillhör LO gör ett medvetet val med att välja restauranger som har kollektivavtal.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO arbetar mer aktivt med att hjälpa ABF, S, SSU och medlemsorganisationerna i att välja arbetsplatser med kollektivavtal.

Utlåtande motion 13.17

13.17

01 att LO arbetar mer aktivt med att hjälpa ABF, S, SSU och medlemsorganisationerna i att välja arbetsplatser med kollektivavtal.

I motion 13.17 yrkar motionären att LO arbetar mer aktivt med att hjälpa ABF, S, SSU och medlemsorganisationerna i att välja arbetsplatser med kollektivavtal.

Redan i dag uppmuntrar LO våra närliggande organisationer att välja restauranger med kollektivavtal. Det är av största vikt att uppmuntra till och upprätthålla facklig solidaritet. Det finns goda möjligheter att via appen Schysta villkor undersöka om det finns kollektivavtal där man tänkt äta, eller att ringa berört förbund. Behövs ytterligare information för att öka kunskapen hos andra organisationer uppmanar LO att kontakta dem som kan tänkas behöva denna hjälp.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att anse motionen 13.17 besvarad.

13.18

Arbetslivskriminalitet – En facklig utmaning

Industrifacket Metall avd 1 Malmfälten

I Sverige i dag ser vi som fackliga företrädare dagligen olika former av arbetslivskriminalitet. Det är en samhällets skuggsida som går genom hela samhället, berör alla olika yrkeskategorier och branscher och den växer sig tyvärr allt större.

Vi har som fackliga företrädare både ett ansvar att se och hantera problematiken, men vi sitter förmodligen även på många lösningar för att råda bot på detta. Vi behöver som facklig organisation tillsammans med lagstiftare och myndigheter arbeta än mer offensivt och proaktivt med dessa frågor. Det här är en del av vårt samhällsansvar helt enkelt.

För att vi ska kunna ta vårt ansvar i det här, behöver vi dock betydligt mycket mer kompetens och stöd ute i vår dagliga fackliga verksamhet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO verkar för att genom tvärfackliga utbildningar, föreläsningar eller på andra sätt genomför kompetenshöjande åtgärder inom området arbetslivskriminalitet inom medlemsförbunden (behandlas under dagordningspunkt 13.e),
- 02 att LO verkar för att avsätta resurser som fokuseras på området arbetslivskriminalitet genom att tillsätta särskilt ansvarig tjänst inom LO centralt samt
- 03 att LO verkar för att tillsammans med lagstiftare och berörda myndigheter skapa en gemensam organisation för hantering av arbetslivskriminaliteten (behandlas under dagordningspunkt 15.f.2).

13.19

Samhällsomvandlingen i Norra Sverige

Industrifacket Metall avd 2 Norrbotten, Byggnadsarbetareförbundet region Norrbotten

Det pågår den största samhällsomvandlingen i norra Sverige i modern tid. Befolkningsökningen beräknas till 100 000 fler personer inom en 20-årsperiod, där fördelningen är cirka 45 000 i Västerbotten och 55 000 i Norrbotten.

Historiskt har Norrbotten haft en mycket sämre befolkningsökning över tid än Västerbotten och man har endast vuxit med 8 145 personer de senaste 70 åren.

Som organisation måste LO ta täten i samhällsomvandlingsfrågorna och se till att samtliga medlemsorganisationer medverkar i dessa frågor och då måste man också finnas på plats lokalt i Norrbotten som län.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO får i uppdrag att organisera LOs regionala verksamhet med en regionalt ansvarig ombudsman för samhällsomvandlingsfrågorna, med placering i Norrbotten.

Utlåtande motionerna 13.18 (att-sats 2) och 13.19

13.18

02 *att* LO verkar för att avsätta resurser som fokuseras på området arbetslivskriminalitet genom att tillsätta särskilt ansvarig tjänst inom LO centralt.

13.19

01 *att* LO får i uppdrag att organisera LOs regionala verksamhet med en regionalt ansvarig ombudsman för samhällsomvandlingsfrågorna, med placering i Norrbotten.

Motion 13.18 rör LOs viktiga arbete kring att motverka arbetslivskriminalitet och den gemensamma kraften som LO-förbunden besitter när man samordnar sig kring bransch- och förbundsöverskridande frågor. LO delar motionärens uppfattning att det finns avgörande fackliga dimensioner i arbetet mot arbetslivskriminalitet. Under motionens andra att-sats anføres att LO ska avsätta resurser som fokuseras på området och att LO ska tillsätta en ansvarig tjänst med ansvar för arbetslivskriminalitet. LO arbetar aktivt med frågor som rör arbetslivskriminalitet både på central nivå och runt om i landet. Det är ett omfattande arbete som bland annat omfattar samordning av LO-förbunden inom offentlig upphandling, välfärdsbrottslighet och utveckling av fackliga strategier. Inom LO-distriktens verksamhet sker samordning av förbunden i arbetet med Arbetslivskriminalitetscenter runt om i Sverige, allt med syfte att hindra den hotande arbetslivskriminalitets framväxt. LOs styrelse anser därmed att andra att-satsen i motion 13.18 ska avslås.

I motion 13.19 berörs den omfattande tillväxten av nya arbetstillfällen i norra Sverige, den gröna omställningen kräver både arbetskraft och att samhället hänger med för att bygga välfärd och bostäder. Många nya företagsetableringar driver befolkningstillväxt och därmed ställs också krav på utökat fackligt arbete. Motionärerna vill att LO organiserar sin verksamhet med en regionalt ansvarig ombudsman med särskilt ansvar för frågor som rör samhällsomvandling. LO organiserar sin verksamhet över Sverige inom LO-distrikten där anställda ombudsmän finns verksamma tillsammans med anställda och förtroendevalda. Inom LO-distriktens uppdrag och verksamhetsområden finns både det breda arbetsmarknadsperspektivet med och arbetet med nya etableringar är särskilt utvecklat och sker på en rad platser över Sverige i samverkan med berörda LO-förbund regionalt. Inom LO-distriktet i Norra Sverige sker arbetet på bred front över både Västerbotten och Norrbotten. LOs styrelse anser därmed att motionen bör avslås.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionerna 13.18 (att-sats 2), 13.19.

13.20

Kollektivavtalets värde

Industrifacket Metall avd 44 Halland

Vi ser att det finns en efterfrågan från våra medlemmar att på ett enkelt sätt se om en butik eller verksamhet har kollektivavtal. Detta för att kunna utöva konsumentmakt och spendera pengar där de anställda har schysta villkor.

Appar och internet i all ära, men vi tror att ett klistermärke som diskret men tydligt talar om att kollektivavtal finns, är vägen att gå. Vi tror också att ett synligt märke kan öka medvetenheten hos både allmänheten och näringsidkarna kring hur högt värderat kollektivavtalet är hos LOs medlemmar och i förlängningen visa på värdet även för arbetsgivarna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO verkar för att ta fram en lämplig lätt igenkännbar symbol med tillhörande text och att denna trycks som klistermärke och erbjuds alla de företag och verksamheter med vilka LOs förbund har tecknat kollektivavtal med.

Utlåtande motion 13.20

13.20

01 att LO verkar för att ta fram en lämplig lätt igenkännbar symbol med tillhörande text och att denna trycks som klistermärke och erbjuds alla de företag och verksamheter med vilka LOs förbund har tecknat kollektivavtal med.

LOs styrelse anser att en LO-gemensam klisterdekal för kollektivavtal tyvärr blir missvisande eftersom det är de enskilda förbunden som tecknar kollektivavtal och inte LO. De LO-förbund som redan i dag tillhandahåller sådana klisterdekaler uppfyller det behov som finns.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.20.

13.21

Stärka möjligheten för LO och förbunden att driva EU-projekt

Industrifacket Metall avd 38 Dackebygden

LOs förbund brottas med en rad utmaningar, inte minst kring kompetensförsörjningen. Det finns en outnyttjad resurs för förbunden i de EU-medel som går att söka. Regioner, kommuner, företag och lärosäten har sedan länge använt EU-medel för att underlätta sina utmaningar. De medel som är avsatta används nu inte fullt ut och kommer därför att minska, eftersom de inte används. Konsekvensen blir att Sverige får lägre medel och mindre tillgång till de möjligheter som finns kring att underlätta arbetarrörelsens och samhällets utmaningar. Om vi ska motverka att vi får en mindre del av kakan behöver vi i stället samordna oss för att ge möjlighet till denna resurs.

Eftersom förbundens möjligheter att kunna nyttja medlen är väldigt varierande, är LO-distrikten en viktig möjliggörare i denna fråga. För att kunna nyttja de möjligheter som finns med fonderna behöver det skapas en struktur tillsammans med medlemsförbunden. På så sätt kan en större andel av medlen exempelvis gå till aktiva kompetensstärkande insatser på arbetsplatserna för förbundens medlemmar eller till att möta våra samhällsutmaningar.

Ett strategiskt och väl förankrat strukturfondsarbete i LO kommer att stärka vår makt och vårt inflytande över arbetsmarknadspolitiken. Att ha en kompetens, som till exempel att utöka med en ombudsman i varje LO-distrikt som samordnar och jobbar målmedvetet med alla förbunden, kan vara ett viktigt strategiskt steg att ta.

LO behöver ta chansen och dra nytta av de pengar som EUs fonder ger. Att LO centralt och/eller dess distrikt har en samordnande funktion gällande att driva projekt, skulle ge fler förbund, och framför allt de förbund som i dag inte har resurser på egen hand, chansen att vara med och dra nytta av både medel och andra vinster för medlemmarna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO ges i uppdrag att skapa en intern struktur för att kunna söka medel från strukturfonderna, där bland annat kompetenser i att söka/skriva projektansökningar tillförs,
- 02 att LO är behjälplig med den administrativa delen i att driva projekt samt
- 03 att LO skapar en struktur tillsammans med distrikten och medlemsförbunden som möjliggör sökandet av EU-medel, till exempel genom att utöka med en ombudsman/anställd i varje distrikt som tillförs kompetens för att jobba brett med kompetensförsörjningsfrågorna och tillsammans med alla förbunden samordna och söka medel från strukturfonderna.

Utlåtande motion 13.21

13.21

- o1 *att* LO ges i uppdrag att skapa en intern struktur för att kunna söka medel från strukturfonderna, där bland annat kompetenser i att söka/skriva projektansökningar tillförs,
- o2 *att* LO är behjälplig med den administrativa delen i att driva projekt samt
- o3 *att* LO skapar en struktur tillsammans med distrikten och medlemsförbunden som möjliggör sökandet av EU-medel, till exempel genom att utöka med en ombudsman/anställd i varje distrikt som tillförs kompetens för att jobba brett med kompetensförsörjningsfrågorna och tillsammans med alla förbunden samordna och söka medel från strukturfonderna.

Motion 13.21 tar sin utgångspunkt i att LO och förbunden ska stärka sina möjligheter att driva projekt med stöd från EUs olika strukturfonder. Motionären pekar på det viktiga området kring kompetensförsörjning utifrån respektive LO-förbunds olika utmaningar i sina olika branscher och möjlighet att i projektform söka medel för olika insatser som syftar till att stärka förbundsmedlemmarnas position i arbetslivet. LO samordnar i dag LO-förbunden i en särskilt inrättad kommitté där frågor rörande EUs strukturfonder behandlas. LO bevakar även utvecklingen inom området på övergripande nivå. Därtill sker också en nära samverkan med LO-distrikten som hanterar arbetsmarknadsfrågor i sin region. I det arbetet finns en nära koppling till de LO-företrädare som finns med i de åtta regionala partnerskapen inom EUs strukturfonder.

LOs styrelse ser en stor potential i att söka medel för den fackliga verksamheten inom olika fonder som anslås inom EUs olika områden, på både nationell och internationell nivå, inte minst inom EUs strukturfonder. Detta arbete kan vidareutvecklas inom den befintliga organisationen.

Det är flera av LO-förbunden som har ansökt och drivit olika typer av projekt inom ramen för strukturfonderna, likaså finns engagemang inom LO-distrikten med pågående förstudier till projekt. Den första och tredje att-satsen handlar dels om att skapa en intern struktur, dels om att tillföra kompetens om projektansökningar samt att utöka bemanningen på LO-distrikten med koppling till kompetensförsörjning och ökad möjlighet att söka medel från strukturfonderna. Den andra att-satsen pekar på att LO skulle vara behjälplig i den administrativa delen av projekt. LOs styrelse anser att LOs organisation för strukturfonderna är väl balanserad och yrkar därför avslag på samtliga att-satser.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.21.

13.22

Kommunikation och samverkan mellan ungtkommittéer

Industrifacket Metall avd 44 Halland

I dag har LO en ungverksamhet som fungerar bra på en del områden och sämre på andra områden.

Ett av de första fackliga evenen man stöter på som ung och fackligt engagerad är ofta något av de event som LOs regionala ungtkommittéer arrangerar. Ett av de största och roligaste evenen som unga har möjlighet att delta på är ungforum. LOs ungverksamhet är dock väldigt speciell i strukturen, om vi jämför med medlemsförbundens verksamheter.

För dem som är verksamma i regionala ungtkommittéer blir det en märklig situation när de får riktlinjer och bestämmelser om hur verksamheten ska utföras men inte har möjlighet att påverka och skapa den organisation som vi behöver för framtiden. Därför känner vi att det krävs några åtaganden och förändringar i hur ungverksamheten fungerar. Till exempel att det behöver skapas nätverk för våra regionala ungtkommittéer.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO verkar för att skapa en rakare kommunikation och starkare samverkan mellan de regionala och den centrala ungtkommittén samt
- 02 att LO verkar för att skapa ett forum för regionala ungtkommittéer att kommunicera och nätverka på.

Utlåtande motion 13.22

13.22

- 01 att LO verkar för att skapa en rakare kommunikation och starkare samverkan mellan de regionala och den centrala ungtkommittén samt
- 02 att LO verkar för att skapa ett forum för regionala ungtkommittéer att kommunicera och nätverka på.

LO stödjer att olika grupper och kommittéer inom organisationen bildar nätverk för att dela erfarenheter och kunskap. Under hösten 2023 startades arbetet för att öka dialogen mellan kommittéerna, bland annat genom en konferens för LOs centrala ungtkommitté, ihop med distrikten. Även på den årliga facklig-politiska konferensen ihop med SSU är både de regionala ungtkommittéerna (RUK) och den centrala ungtkommittén (CUK) representerade.

LO håller för närvarande på att uppdatera riktlinjerna för ungverksamheten, där de olika kommittéerna är något man ser över.

LO föreslår med den bakgrunden att kongressen bifaller att-sats 1 och besvarar att-sats 2.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att bifalla motionen 13.22 (att-sats 1) samt
- att anse motionen 13.22 (att-sats 2) besvarad.

13.23

Administrativa stordriftsfördelar med ett effektivt LO

Elektrikerförbundet

Även om vi ofta hävdar motsatsen så är alla LO-förbund hyfsat lika. Vi har alla en administration som behöver skötas och som vi gärna vill ska vara kostnadseffektiv. Förbunden har alla någon form av medlemsregister, system för att ta in medlemsavgifter, ärendehantering och telefonabonnemang.

Många förbund använder också plattformar där man delar dokument och kan ha videosamtal. En del har gått samman och har ett gemensamt bolag för detta. Andra förbund styr helt och hållet själva över systemen. De allra flesta använder Microsoft CRM, Office, Outlook och Teams. Merparten av förbunden är dessutom kunder hos Softronic AB som sköter om alltihop.

Samtidigt belastas förbunden av stora kostnader kopplade till GDPR. Efter att lagen trädde i kraft har alla fackförbund fått stora utgifter för att implementera den och upprätta nya arbetsmetoder som Integritetsmyndigheten kräver. Fackliga organisationer har fått ett särskilt stort ansvar för personuppgifter eftersom facklig anslutning ses som en extra känslig personuppgift. Enligt lagen är sanktionsavgifterna för ideella organisationer dessutom lika höga som för vinstdrivande företag.

Vi ser att det skulle finnas kostnader att kapa för respektive förbund om man tillsammans går samman och gör gemensam sak av administrativa system. Stordriftsfördelar genom en effektiv upphandling helt enkelt, både för att säkerställa leverans och för att pressa priserna.

Utöver det bör LO genom Europafacket arbeta för en förenkling av GDPR för NGOs och fackförbund. Det kan inte vara så att syftet med GDPR var att dränka icke-vinstdrivande organisationer i byråkrati och att kostnaden ska skyfflas över på dess medlemmar.

LO kan bättre när vi gör gemensam sak av administrationen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tillsätter en utredning som ska ta fram förslag på enhetliga IT- och administrationssystem för att underlätta och göra det mer kostnadseffektivt för medlemsförbunden,
- 02 att LO tillsätter en utredning som ser över hur förbunden och LO kan öka samarbetet administrativt för att minska kostnaderna,
- 03 att LO verkar för att sanktionsavgifterna och reglernas omfattning inom ramen för GDPR minskar för ideella föreningar,
- 04 att LO verkar för att ideella föreningar ska kunna erhålla statliga medel för sitt arbete med dataskydd samt
- 05 att utredningarna påbörjas skyndsamt och har sitt arbete färdigt under första halvåret 2025.

Utlåtande motion 13.23

13.23

- 01 *att* LO tillsätter en utredning som ska ta fram förslag på enhetliga IT- och administrationssystem för att underlätta och göra det mer kostnadseffektivt för medlemsförbunden,
- 02 *att* LO tillsätter en utredning som ser över hur förbunden och LO kan öka samarbetet administrativt för att minska kostnaderna,
- 03 *att* LO verkar för att sanktionsavgifterna och reglernas omfattning inom ramen för GDPR minskar för ideella föreningar,
- 04 *att* LO verkar för att ideella föreningar ska kunna erhålla statliga medel för sitt arbete med dataskydd samt
- 05 *att* utredningarna påbörjas skyndsamt och har sitt arbete färdigt under första halvåret 2025.

Det är både viktiga och högaktuella frågor som motionären tar upp, inte minst i en tid då vi behöver möta en minskad ekonomi. Detta samtidigt som både vi själva, förtroendevalda och anställda samt våra förbundsmedlemmar och andra i vår omvärld ställer krav på oss. Krav som att även vi som fackföreningar ska vara professionella, inte bara i vår kärnverksamhet utan även i vår administrativa hantering. Administration är ett område med många parametrar, som kräver både kunskap och avsatt arbetstid för såväl förvaltningen som för att se till att den är kostnadseffektiv.

Samtidigt som förbunden i många hänseenden är lika, med medlemmar, har medlemsystem och hanterar medlemsärenden, så finns det också olikheter. Till exempel i storlek, resurstillgång, valda organisationsstrukturer och även arbetssätt. Skillnaden i storlek ger förstås olika förutsättningar, även för arbetet med administrativ utveckling och att införliva nya rutiner och verktyg. Några förbund har större utrymme för att avsätta resurser, såväl ekonomiska som personella, för att hantera sina administrativa uppgifter. LO med sina 14 (snart 13) medlemmar har inget eget medlemsystem över förbundsmedlemmarna och hanterar inte heller medlemsärenden likt förbunden. Det gör att LO självt har en begränsad IT-miljö med primärt Microsoft 365 och tillhörande verktyg.

LO-styrelsen menar att det finns fördelar med att framöver samverka mer inom den administrativa verksamheten vid exempelvis upphandlingar. Motionären föreslår att utredningen ska utmyнна i att LO och förbunden ska ha enhetliga IT- och administrativa system. Styrelsen menar att en utredning, som tar fram förslag som ska underlätta och göra det mer kostnadseffektivt för förbunden, inte ska bindas upp till ett sådant mål, att allt ska bli enhetligt. Det är bättre att som motionären föreslår i andra att-satsen, utreda hur förbunden och LO kan öka samarbetet administrativt för att minska kostnaderna. Detta kan på sikt leda till mer likformighet i de system och processer man kommer överens om.

Styrelsen anser också att en utredning som ser över hur förbunden och LO kan öka samarbetet administrativt för att minska kostnaderna är helt i linje med andra syften. Till exempel att säkra hanteringen av personuppgifter i studieadministrationen. Styrelsen menar att en utredning ska fokusera på ett begränsat område inom administrationen och inte greppa överallt på en gång. Ett sådant område ska styrelsen fastställa och även avgöra den tidsomfattning som krävs för att få kvalitet i utredningen med genomförbara förslag.

LO och förbunden följer den lagstiftning som gäller inom EU. Det innebär ibland ny skärpt lagstiftning inom något område. Ett exempel är GDPR som gäller organisationers hantering av den personliga integriteten. Den lagen ersatte den svenska Personuppgiftslagen (PUL) som precis som GDPR reglerade vår hantering av personuppgifter.

Den största skillnaden mellan dessa lagar är införandet av sanktionsavgifter som är så pass höga att det ska motivera organisationerna att hantera personuppgifter på ett mycket säkert sätt, i synnerhet det man benämner som ”känsliga personuppgifter”. Det innebär bland annat att man ska följa ett antal grundläggande principer som sammanfattningsvis innebär att vi bara samlar in uppgifter för bestämda och berättigade ändamål, att dessa uppgifter är lämpliga och relevanta, att de är riktiga och uppdaterade, att vi bara sparar uppgifter om till exempel medlemmar så länge de behövs för ändamålet och att vi skyddar dem så att inte obehöriga får tillgång till dem. Det som också är viktigt är att vi informerar de vi har registrerade i listor och system, till exempel medlemmar, om vilken organisation som är personuppgiftsansvarig, vad uppgifterna ska användas till, vilken rättslig grund insamlingen baseras på, vilka som är mottagare av uppgifterna samt om man utsett ett dataskyddsbud.

GDPR har nu verkat i snart sex år. Både LO och förbunden har sedan dess på olika sätt genomfört en mängd insatser för att möta lagens krav så att förbundsmedlemmarna kan lita på att deras fackförening tar hand om deras personuppgifter på ett säkert sätt. Det har varit en resa med en del uppförsbackar. Samtidigt har vi skaffat oss mer kunskap om vad lagen egentligen innebär för ideella organisationer såsom fackföreningar. De större förbunden har sannolikt haft större förutsättningar med personella resurser att forma en dataskyddsorganisation, säkerställa sina rutiner och ge olika former av stöd till både anställda och förtroendevalda.

Det är LO-styrelsens mening att det är lika viktigt att vi ställer krav på ordning och reda i våra egna organisationer som att vi vill ha ordning och reda på arbetsmarknaden. LO bör inte prioritera något påverkansarbete i EU så att ideella organisationer särskiljs vad gäller sanktionsavgifter. Det handlar främst om LOs och förbundens anseende, de som lämnar personuppgifter till oss ska känna att de är i säkra händer. LO ska inte heller verka för att våra organisationer ska få statliga medel för vårt arbete med dataskydd. Dataskydd är en del av vår verksamhet.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionen 13.23 (att-sats 2) samt

att avslå motionerna 13.23 (att-sats 1), 13.23 (att-sats 3), 13.23 (att-sats 4), 13.23 (att-sats 5).

13.24

Gemensam kollektivavtalskoll inom LO

Byggnadsarbetareförbundet region Småland–Blekinge

Byggnads har i dag en tjänst på sin hemsida där medlemmar, företag och privatpersoner kan gå in och söka och kontrollera om ett företag har hängavtal med Byggnads eller är medlemmar i Byggnadsföretagen. Liknande tjänster har även flera andra LO-förbund.

Vi tycker LO ska ha en gemensam tjänst där man ska kunna kolla detta på ett ställe. Detta hade gjort det mer lättillgängligt. Många människor i samhället har i dag dålig koll på varför det är viktigt att kolla om företag man anlitar har kollektivavtal. Därför borde denna kunskap och insikt också öka för att fler endast ska anlita företag med kollektivavtal.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att alla LO-förbunden ska ha en gemensam kollektivavtalskoll. En söktjänst där medlemmar, företag och privatpersoner lätt kan kontrollera om ett visst företag har kollektivavtal samt
- 02 att LO gör en stor marknadsföringskampanj för den nya gemensamma kollektivavtalskollen.

Utlåtande motion 13.24

13.24

- 01 att alla LO-förbunden ska ha en gemensam kollektivavtalskoll. En söktjänst där medlemmar, företag och privatpersoner lätt kan kontrollera om ett visst företag har kollektivavtal samt
- 02 att LO gör en stor marknadsföringskampanj för den nya gemensamma kollektivavtalskollen.

Det behöver bli enklare för den som ska köpa en vara eller en tjänst att identifiera vilka företag som har kollektivavtal. Den typen av tydlighet skulle kunna gynna seriösa företag och stärka våra förbundsmedlemmar. Samtidigt är detta något som arbetsgivare också borde ha intresse av att tydliggöra.

LOs styrelse delar problembilden, men är tveksam till de föreslagna åtgärderna.

Redan i dag drivs en kollektivavtalskoll av ett externt företag, med sex anslutna LO-förbund. En verksamhet som tycks fungera väl. Om det finns intresse från andra förbund att ansluta sig är det i dag fullt möjligt att göra så.

Att i stället låta LO köpa in tjänsten till samtliga medlemsförbund skulle kunna riskera att leda till förvirring om vilka aktörer som faktiskt sluter kollektivavtalen. Det går också att ifrågasätta hur ekonomiskt effektivt det skulle vara att LO tog på sig att marknadsföra ett externt företags tjänst.

Ett alternativ till detta skulle vara att bygga upp en egen tjänst där LO eller något av LOs bolag stod som ägare, med stora ekonomiska åtaganden. Den typen av engagemang förutsätter att en stor majoritet av LO-förbunden efterfrågar en sådan tjänst.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.24.

13.25

Kampanja mera!

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

Fungerande LO-fack i kommunerna är lösningen på rörelsens problem och om vi vill ha fungerande och aktiva LO-fack i kommunerna så måste vi få bättre förutsättningar! För när ska vi förstå att vi behöver tänka om och antingen ge bättre förutsättningar eller helt enkelt sänka målen? Det är hög tid att revidera målen och göra dom verklighetsförankrade.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO centralt ska ge mer resurser till LO-facken (behandlas under dagordningspunkt 12.a),
- 02 att våra gemensamma mål ska följas, utvärderas och rapporteras. LO ska ta fram åtgärder kontinuerligt när vi inte når målen under verksamhetsåret,
- 03 att tydliggöra LO-facken i kommunernas uppgift och uppdrag samt
- 04 att se över anslagen till distriktens verksamheter (räkna upp efter varje eller vartannat år) (behandlas under dagordningspunkt 12.a).

Utlåtande motion 13.25 (att-sats 2, 3)

13.25

- 02 att våra gemensamma mål ska följas, utvärderas och rapporteras. LO ska ta fram åtgärder kontinuerligt när vi inte når målen under verksamhetsåret samt
- 03 att tydliggöra LO-facken i kommunernas uppgift och uppdrag.

LO-styrelsen delar motionärens intentioner. LO-facken har en viktig funktion för den tvärfackliga verksamheten, gemenskapen och påverkansarbetet lokalt.

LOs verksamhetsområde *Stärkt organisering – Stärkt organisation* har därför tagit sikte på att utveckla verksamheten, sätta gemensamma ramar och kompetensutveckla förbundens representanter i LO-facken. Under 2024 erbjuds alla ledamöter i LO-facken en utbildning i och om uppdraget. Uppdragsbeskrivningar och en rekryteringsfolder som förbunden kan använda för att marknadsföra och rekrytera till uppdraget är framtagna.

I LO-distriktens uppdrag ingår att löpande under verksamhetsåret följa upp LO-fackens verksamhet och dess mål.

LOs Tvärfackliga råd följer löpande upp LO-fackens verksamhet och dess måltal.

LO styrelsen föreslår kongressen att bifalla motion 13.25 att-sats två och tre.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 13.25 (att-sats 2), 13.25 (att-sats 3).

13.26

Profilkläder avtal

Hotell- och restaurangfacket avd 30 Mälardalen

Alla förbund har olika avtal och tillgång till profilkläder med varierande kostnad på grund av hur stora eller små förbunden är. Det skulle behövas en gemensam samarbetspartner, så att alla förbund har möjlighet att skaffa profilkläder till bra pris.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO upphandlar gemensam samarbetspartner för profilkläder.

Utlåtande motion 13.26

13.26

01 att LO upphandlar gemensam samarbetspartner för profilkläder.

LO genomför redan i dag ramavtalsupphandling inom en rad olika områden, exempelvis hotelloperatörer, konferensoperatörer, flygbolag, tågbolag och biluthyrning, där LO-förbunden och närstående folkrörelseorganisationer kan avropa ramavtal till goda villkor och förmånliga priser.

Inom området profilkläder och andra profilprodukter har LO ramavtal med leverantör där LO tillsett:

att leverantören och dess underleverantörer har kollektivavtal,

att ILOs tio kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering samt att föreningsfrihet och arbetsmiljö beaktas,

att leverantören ingår i en branschförening,

att leverantören innehar ISO certifiering inom ISO 9001 (kvalitet), ISO 14001 (miljö), ISO 45001 (arbetsmiljö).

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att anse motionen 13.26 besvarad.

13.d Organisering

13.27

Dubbelt medlemskap i LOs medlemsförbund

Musikerförbundet

Vi ser att det är flera som i dag arbetar branschöverskridande. Till exempel servitör på dagen och musiker på kvällen. Det innebär i bästa fall att man är med i det fackförbund inom vars organisationsområden man arbetar mest i. Det kan dock ställa till problem om det händer något i det arbete som ligger utanför fackförbundets område. Enklare frågor kan man säkerligen få hjälp med ändå, ibland kan man dessutom med fullmakt bli företräd av ett annat förbund. Men vissa frågor är så omfattande och komplexa att det mest korrekta vore att vara organiserad hos det förbund man behöver bli företräd av.

Därför har vi i Musikerförbundet skapat möjligheten till dubbelt medlemskap. Om du redan är medlem i ett annat förbund så kan du få rabatt på din medlemsavgift. Det enda du behöver göra är att skicka in en bekräftelse från det andra fackförbundet att du är medlem där.

Vi tror att fler förbund har samma behov och vill därför inom ramen för LO-samarbetet skapa ett enhetligt system för dubbelmedlemskap och reducerad avgift.

Som ett led i arbetet med högre organisationsgrad och rätt organisering så vill vi att LO uppmanar alla förbund att införa möjlighet till dubbelt medlemskap och reducerad avgift så det inte blir dyrare att vara med i två fack. På så vis kan man vara rätt organiserad utan att det kostar mera för den enskilde medlemmen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO ska uppmana medlemsorganisationerna att erbjuda dubbelt medlemskap med reducerad avgift för person som även är medlem i ett annat fackförbund samt
- 02 att LO ska uppmana de andra centralorganisationerna att uppmana sina respektive medlemsorganisationer att erbjuda dubbelt medlemskap med reducerad avgift för person som även är medlem i ett annat fackförbund.

13.28

Medlemsvärvning

Byggnadsarbetareförbundet region Västerbotten

Medlemsportal

Med dagens möjligheter till e-handel borde det inte vara så svårt att bli medlem i en fackförening i Sverige. Man borde kunna köpa sitt medlemskap hemifrån innan man reser hit eller när man har en ledig period på ett sätt liknande en webbshop.

Sveriges lösning med den svenska modellen, en överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetstagare, borde ha spridit sig i Europa och att facken i Sverige står på medlemmens sida och inte är något korrumpert sällskap som ofta går arbetsgivarens ärende som många har fått inpräntat från sitt hemland.

I dag ska den presumtiva medlemmen betala med ett IBAN-nummer och personuppgifter vilket gör att de flesta väljer att stå utanför. Det märks i de skadeståndsförhandlingar som görs då inga pengar utfaller till dem som inte fått rätt lön, semesterersättning, pension med mera och inte är medlemmar. För att hjälpa gästarbetare från andra länder att bli medlemmar i en fackförening behövs en portal som gör detta enklare att betala medlemsavgiften än vad vi i respektive förbund har lyckats ordna hittills.

En portal dit alla som avser att jobba i Sverige kan vända sig och köpa sitt medlemskap i oavsett vilken bransch man tänker arbeta i. Att det finns utmaningar att lösa i en sådan portal är vi medvetna om, men finns viljan att hitta lösning i detta så är vi övertygade om att det går.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO under kommande kongressperiod verkar för att starta en portal dit man som utstationerad arbetare kan hitta möjligheten att på ett enklare sätt bli medlem i något av förbunden.

Utlåtande motionerna 13.27 och 13.28

13.27

- o1 att** LO ska uppmana medlemsorganisationerna att erbjuda dubbelt medlemskap med reducerad avgift för person som även är medlem i ett annat fackförbund samt
- o2 att** LO ska uppmana de andra centralorganisationerna att uppmana sina respektive medlemsorganisationer att erbjuda dubbelt medlemskap med reducerad avgift för person som även är medlem i ett annat fackförbund.

13.28

- o1 att** LO under kommande kongressperiod verkar för att starta en portal dit man som utstationerad arbetare kan hitta möjligheten att på ett enklare sätt bli medlem i något av förbunden.

Motion 13.27 tar upp frågan om dubbelt medlemskap till reducerad avgift.

Motion 13.28 handlar om värvning och belyser svårigheter för utländska arbetare att bli betalande medlemmar i ett förbund.

LOs styrelse har stor respekt för motionernas intentioner och förståelser för att behoven har förändrats.

Med tanke på arbetsmarknadens förändring, där otrygga anställningar och anställningar med låg sysselsättningsgrad ökar, kräver det oftare att arbetstagare har fler arbeten för att klara sin försörjning.

Situationen gör därmed frågan om dubbla medlemskap till en viktig fråga för både medlemmar och för LO-förbunden.

Det har, under de senaste årtiondena, blivit vanligt att utländska arbetare kommer till Sverige för att arbeta under kortare eller längre perioder.

Det är viktigt för vår partsmodell att alla som arbetar på svensk arbetsmarknad ges möjlighet att ansluta sig till, i branschen, organiserande förbund. Det är därför avgörande att det är enkelt att gå med och att fortsätta vara medlem även i de fall personen tillfälligt arbetar i Sverige.

LOs styrelse anser dock att det är upp till varje förbund att själva förfoga över medlemskapets utformning och innehåll samt för att ta in avgift för medlemskapet.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionerna 13.27, 13.28.

13.29

Kontaktuppgifter för att vårda och stärka kontakten med elever och unga

Seko

Allt fler unga människor som kommer ut i arbetslivet väljer att stå utanför det fackliga medlemskapet. Samtidigt vet vi att rekrytering av unga i ett tidigt skede är avgörande för en fortsatt hög organisationsgrad och en förutsättning för att facket ska vara starkt även i framtiden.

Arbetarrörelsens organisationer spelar en viktig roll i att tidigt informera och engagera unga i arbetslivsfrågor och fackliga frågor. LO och förbunden möter i dag elever och ungdomar i flera viktiga forum så som vid skolinformation, vid mässor, inom ramen för Koll på jobbet och i sociala medier. Detta bidrar till viktig spridning av kunskap om rättigheter och villkor på arbetsmarknaden och om vår kollektivavtalsmodell. Samtidigt lyckas vi inte organisera dessa elever i den takten och utsträckningen som vi önskar.

Vi ser ett behov av att vårda och stärka den kontakten vi får med dessa elever. Genom att samla in kontaktuppgifter till de unga vi redan i dag möter i olika forum skulle LO på ett effektivt sätt kunna upprätthålla och utveckla relationen med dessa grupper. Det skulle exempelvis kunna utformas som ett nätverk eller ett nyhetsbrev. I en sådan mer löpande kontakt skulle vi kunna erbjuda fortsatt stöd och kunskap samt slutligen erbjuda medlemskap i våra förbund när inträde på arbetsmarknaden väl sker. Det är givetvis av största vikt att sådana kontaktuppgifter hanteras med varsamhet för elevernas integritet och i enlighet med gällande regler för dataskydd.

Denna åtgärd kommer att främja kunskapsspridning, öka medvetenheten om fackliga frågor, och uppmuntra unga människor att aktivt delta i arbetslivsfrågor och fackliga diskussioner. Genom att beakta detta förslag kan LO stärka förbunden såväl som stärka och stödja framtidens medlemmar.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO vid information och verksamhet riktad till elever och unga som inte inträtt på arbetsmarknaden aktivt samlar in kontaktuppgifter samt
- 02 att LO utarbetar en strategi för upprätthållande av kontakten med elever och unga till dess att inträde på arbetsmarknaden sker.

13.30

Gemensam plattform för skolinformationer

Kommunalarbetareförbundet avd Sydost

I dagsläget arbetar LO och förbunden på olika sätt gällande skolinformationer vilket skapar viss förvirring för våra förtroendevalda skolinformatörer. Som det är i dag ska skolinformatörerna registrera, få bokningar och fixa med material på flera olika sätt beroende på vilken skolinformation man ska hålla.

Eftersom LO utbildar skolinformatörerna så är man skolinformatör både åt LO och sitt förbund. Förbunden har sina egna material som används när de gör skolinformationer på "sina" olika yrkesförberedande program och LO har sitt eget material som används vid de teoretiska programmen. För att underlätta för skolinformatörerna så skulle det vara oerhört smidigt att ha all registrering, material och bokningar på samma portal.

LO använder sig utav skola.lo.se där allt LO-material finns tillgängligt och lätt att skapa

presentationer i. Här skulle vi vilja se att alla förbund får sina egna flikar på samma sida med sitt material. LO använder sig även utav skolportalen där man kan se bokningar och registrera skolinformationer. Alla utbildade skolinformatörer får inloggning till Skolportalen och därav vore det otroligt smidigt om även förbundens bokningar/registrerade besök fanns under egna flikar på skolportalen. Det skulle underlätta för skolorganisatorerna i de olika förbunden för att minska risken för dubbelarbete, då man hade kunnat se LOs bokningar samt förbundens. Det hade gjort skolinformationsprojektet mycket enklare också.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO ser över möjligheten att lägga till en flik för varje förbund där skolinformationsmaterial, bokningar och registreringar av skolinformationer finns på skolportalen skola.lo.se.

13.31

Angående LOs skolinformation

Pappersindustriarbetareförbundet avd 68 Hallstavik

LO har bedrivit informationsverksamhet inriktad på elever på studieförberedande program i gymnasiet sedan åtminstone 1980-talet. I dagsläget innefattar uppdraget också information till elever på Komvux, folkhögskolor och SFI. Förbunden ansvarar för yrkesprogrammen och andra yrkesutbildningar. Komvux, folkhögskolor och SFI berörs inte i denna motion.

Sedan 1980-talet har verkligheten förändrats. Andelen högskoleutbildade i befolkningen i spannet 25–64 år har i det närmaste fördubblats från cirka 24 procent 1990 – till cirka 46 procent 2021. Andelen ökar år för år och är högst i den yngre delen av befolkningen. Det finns goda skäl att anta att de som går vidare till högre studier i huvudsak har läst studieförberedande program i gymnasiet. Eller för att vända på det; en överväldigande majoritet av dem vi informerar i gymnasieskolan kommer inte, annat än möjligen tillfälligt, arbeta inom de yrken som LO-förbunden organiserar.

Samtidigt har verkligheten förändrats på ett annat sätt. Närmare en miljon människor arbetar i våra yrken utan att vara fackligt organiserade. Till följd av bland annat svåra villkor i våra branscher med otrygga jobb, mindre arbetsplatser, ensamarbete, arbete på nätter och helger är de allt svårare för förbunden att nå. Alltmer ekonomiskt pressade förbund till följd av sjunkande intäkter från medlemsavgifter, och en allt svagare lokal organisation, gör organiseringsuppdraget än svårare.

LO har ett uppdrag att understödja förbunden i deras arbete för en hög organisationsgrad. Med begränsade resurser måste vi göra detta på de mest effektiva sätten. Det finns anledning att fråga sig om resurserna som går till skolinformation på studieförberedande gymnasieprogram är det bästa sättet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att uppdra åt LOs styrelse att se över om skolinformationen, jämfört med andra möjliga insatser, är ett effektivt sätt att stödja förbunden i dess arbete för en hög organisationsgrad samt

02 att uppdra åt LOs styrelse att, för den händelse översynen resulterar i att skolinformationen på studieförberedande gymnasieprogram inte är att betrakta som effektiv, vidtar åtgärder för att använda resurserna bättre.

13.32

Angående LOs skolinformation

Elektrikerförbundet avd 1

LO har bedrivit informationsverksamhet inriktad på elever på studieförberedande program i gymnasiet sedan åtminstone 1980-talet. I dagsläget innefattar uppdraget också information till elever på Komvux, folkhögskolor och SFI. Förbunden ansvarar för yrkesprogrammen och andra yrkesutbildningar. Komvux, folkhögskolor och SFI berörs inte i denna motion.

Sedan 1980-talet har verkligheten förändrats. Andelen högskoleutbildade i befolkningen i spannet 25–64 år har i det närmaste fördubblats från cirka 24 procent 1990 – till cirka 46 procent 2021. Andelen ökar år för år och är högst i den yngre delen av befolkningen. Det finns goda skäl att anta att de som går vidare till högre studier i huvudsak har läst studieförberedande program i gymnasiet eller för att vända på det, en överväldigande majoritet av dem vi informerar i gymnasieskolan kommer inte, annat än möjligen tillfälligt, arbeta inom de yrken som LO-förbunden organiserar.

Samtidigt har verkligheten förändrats på ett annat sätt. Närmare en miljon människor arbetar i våra yrken utan att vara fackligt organiserade. Till följd av bland annat svåra villkor i våra branscher med otrygga jobb, mindre arbetsplatser, ensamarbete, arbete på nätter och helger är de allt svårare för förbunden att nå. Allt fler ekonomiskt pressade förbund till följd av sjunkande intäkter från medlemsavgifter och en allt svagare lokal organisation, gör organiseringsuppdraget än svårare.

LO har ett uppdrag att understödja förbunden i dess arbete för en hög organisationsgrad. Med begränsade resurser måste vi göra detta på de mest effektiva sätten. Det finns anledning att fråga sig om resurserna som går till skolinformation på studieförberedande gymnasieprogram är det bästa sättet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att se över om skolinformationen, jämfört med andra möjliga insatser, är ett effektivt sätt att stödja förbunden i dess arbete för en hög organisationsgrad samt
- 02 att för den händelse översynen resulterar i att skolinformationen på studieförberedande gymnasieprogram inte är att betrakta som effektiv, vidtar åtgärder för att använda resurserna bättre.

13.33

Skolinformation i Stockholms län och våra mål

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

LO har bedrivit informationsverksamhet inriktad mot elever på studieförberedande program på gymnasiet sedan åtminstone 1980-talet. I dagsläget innefattar uppdraget också information till elever på Komvux, folkhögskolor och SFI. Respektive förbund ansvarar för yrkesprogrammen och andra yrkesutbildningar. Komvux, folkhögskolor och SFI berörs inte i denna motion.

Sedan 1980-talet har verkligheten förändrats. Andelen högskoleutbildade i befolkningen, i spannet 25–64 år, har fördubblats från cirka 24 procent 1990 – till cirka 46 procent 2021. Andelen ökar år för år och är högst bland de yngre. Det finns goda skäl att anta att de som går vidare till högre studier i huvudsak har läst högskoleförberedande program på gymna-

siet. Eller för att vända på det, en överväldigande majoritet av de vi informerar i gymnasieskolan kommer inte, annat än möjligen tillfälligt, arbeta inom de yrken som LO-förbunden organiserar.

Samtidigt har verkligheten förändrats på ett annat sätt. Närmare en miljon människor arbetar i våra yrken utan att vara fackligt organiserade. Till följd av svåra villkor i våra branscher med otrygga jobb, mindre arbetsplatser, ensamarbete, arbete på nätter och helger är det allt svårare för förbunden att nå ut. Mer ekonomiskt pressade förbund till följd av sjunkande intäkter från medlemsavgifter och en allt svagare lokal organisation gör organiseringsuppdraget än svårare.

LO har ett uppdrag att understödja förbunden i deras arbete för en hög organisationsgrad. Med begränsade resurser måste vi göra detta på de mest effektiva sätten. Det finns anledning att fråga sig om resurserna som går till skolinformation på högskoleförberedande gymnasieprogram är det bästa sättet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att ge LOs styrelse i uppdrag att se över om skolinformationen, jämfört med andra möjliga insatser, är ett effektivt sätt att stödja förbunden i deras arbete för en hög organisationsgrad samt
- 02 att ge LOs styrelse i uppdrag att, för den händelse översynen resulterar i att skolinformationen på studieförberedande gymnasieprogram inte är att betrakta som effektiv, vidtar åtgärder för att använda resurserna mer effektivt.

13.34

LO måste ta större plats

Kommunalarbetareförbundet avd Västerbotten

Nuvarande regering och stödpartier arbetar på bred front för att få arbetarrörelsen på fall.

De har en tydlig agenda och arbetsplan för att stegvis vinna mark och få människor att lämna fackliga föreningar och socialdemokratien.

Även folkbildningen är under attack och behöver kämpas för.

Skolungdomar som kommer ut i arbetslivet har ingen kännedom om vad fackförbund eller svenska modellen är eller har för plats i samhällsbygget.

Bildning och synlighet är effektiva metoder för att öka medvetenheten och viljan att bli en del i fackföreningsrörelsen och arbeta för ett bättre samhälle och arbetsliv.

Ungdomar måste få en bra bild och kunskap om vad LO är och står för.

LO måste arbeta fram en strategi att arbeta efter för att möta högerns attacker. Förbunden behöver kroka arm i större utsträckning och arbeta mer samordnat på lokal nivå.

Förstamajtåget är viktigt och en tydlig signal utåt, deltagandet måste öka och särskilt i dessa dagar då partierna i maktställning vill minska deltagandet.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO ska verka för mer samordnade utåtriktade aktiviteter riktade mot ungdomar för att ge en ökad kunskap om vad LO är och står för,
- 02 att LO ska verka för att öka samverkan mellan förbunden samt
- 03 att LO ska verka aktivt för att öka deltagandet i förstamajtågen.

Utlåtande motionerna 13.29–13.34

13.29

- 01 *att* LO vid information och verksamhet riktad till elever och unga som inte inträtt på arbetsmarknaden aktivt samlar in kontaktuppgifter samt
- 02 *att* LO utarbetar en strategi för upprätthållande av kontakten med elever och unga till dess att inträde på arbetsmarknaden sker.

13.30

- 01 *att* LO ser över möjligheten att lägga till en flik för varje förbund där skolinformativmaterial, bokningar och registreringar av skolinformationer finns på skolportalen skola.lo.se.

13.31

- 01 *att* uppdra åt LOs styrelse att se över om skolinformationen, jämfört med andra möjliga insatser, är ett effektivt sätt att stödja förbunden i dess arbete för en hög organisationsgrad samt
- 02 *att* uppdra åt LOs styrelse att, för den händelse översynen resulterar i att skolinformationen på studieförberedande gymnasieprogram inte är att betrakta som effektiv, vidtar åtgärder för att använda resurserna bättre.

13.32

- 01 *att* se över om skolinformationen, jämfört med andra möjliga insatser, är ett effektivt sätt att stödja förbunden i dess arbete för en hög organisationsgrad samt
- 02 *att* för den händelse översynen resulterar i att skolinformationen på studieförberedande gymnasieprogram inte är att betrakta som effektiv, vidtar åtgärder för att använda resurserna bättre.

13.33

- 01 *att* ge LOs styrelse i uppdrag att se över om skolinformationen, jämfört med andra möjliga insatser, är ett effektivt sätt att stödja förbunden i deras arbete för en hög organisationsgrad samt
- 02 *att* ge LOs styrelse i uppdrag att, för den händelse översynen resulterar i att skolinformationen på studieförberedande gymnasieprogram inte är att betrakta som effektiv, vidtar åtgärder för att använda resurserna mer effektivt.

13.34

- 01 *att* LO ska verka för mer samordnade utåtriktade aktiviteter riktade mot ungdomar för att ge en ökad kunskap om vad LO är och står för,
- 02 *att* LO ska verka för att öka samverkan mellan förbunden samt
- 03 *att* LO ska verka aktivt för att öka deltagandet i förstamajtågen.

Motion 13.29 syftar till att uppta och stärka kontakten med unga innan tillträde på arbetsmarknaden. Motion 13.30 handlar om att släppa in förbundens skolinformativverksamhet i LOs system.

Motion 13.31–13.33 föreslår att utreda effektiviteten av LOs skolverksamhet samt fördela om resurserna om nödvändigt.

Motion 13.34 önskar en tydligare samordning av förbunden i stort samt i aktiviteter för unga och förstamajtågen.

LOs styrelse delar motionärernas ambition att stärka samordningen i verksamheterna mot den unga målgruppen, då organiseringen av dessa kommer att vara vägen mot en starkare organisation. Skolverksamheten ger oss möjligheten att forma elevers syn på arbete, fackförbund och medlemskap. Undersökningar visar att unga som fått dessa kunskaper redan i skolan generellt sett också har en positiv bild av facket även senare i livet.

För skolverksamheten syns styrelsens ambition tydligast i det otroliga arbete som genomförts sedan 2020 under benämningen ”Testdistrikten”. Gradvis har fler distrikt fått särskilt tillskjutna resurser för att göra den utredning som flera av motionärerna efterfrågar. Under 2024 kommer samtliga LO-distrikt ha getts möjlighet att arbeta med dessa förutsättningar och först 2025 anser LO-styrelsen att det vore rimligt att göra en översyn av verksamheten.

I och med detta vill styrelsen inte heller låsa riktningarna för hur verksamheten kan komma att se ut, men ser positivt på det ökade engagemanget för verksamheten och viljan från motionärerna att ge den så bra förutsättningar som möjligt.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 13.29 (att-sats 2), 13.30, 13.31 (att-sats 1), 13.32 (att-sats 1), 13.33 (att-sats 1), 13.34 (att-sats 2), 13.34 (att-sats 3) samt

att avslå motionerna 13.29 (att-sats 1), 13.31 (att-sats 2), 13.32 (att-sats 2), 13.33 (att-sats 2), 13.34 (att-sats 1).

13.e Facklig utbildning och folkbildning

13.35

Motstånd för facklig utbildning – facklig utbildning som motstånd

Livsmedelsarbetareförbundet

Demokratin i världen minskar. Den dystra bilden målar Institutet Varieties of Democracy vid Göteborgs universitet. De mäter årligen graden av demokrati i världen utifrån bland annat civilsamhällets och mediers frihet samt valens legitimitet och rättsväsendets oberoende. I deras senaste rapport är nivån av demokrati i världen densamma som rådde år 1989. Trettio år av demokratisk framgång har helt enkelt suddats ut. Andra undersökningar ger en liknande bild.

Organisationen Freedom House konstaterar att andelen av världens befolkning som lever i ett land som kan beskrivas som fritt har minskat från 46 procent till 20,3 procent under de senaste 15 åren. Andelen länder som utvecklas i en demokratisk riktning minskar samtidigt som andelen länder som utvecklas i en motsatt riktning och blivit mer auktoritära ökar. Den som hävdar att globaliseringen av sig självt för med sig såväl välstånd som demokrati och mänskliga rättigheter har tyvärr fel.

Det är enbart 13 procent av världens befolkning som lever i en demokrati så som exempelvis vi svenskar definierar den. Det är lätt att känna hopplöshet. Det finns de som tror att Sverige mår bäst av att försöka stå vid sidan av resten av världen. Att lösningen heter nationalism. Men Rysslands överfall på Ukraina är ett tydligt bevis på att det inte går att isolera sig från det som sker i omvärlden. Världen påverkar oss och vi gör klokt i att påverka världen.

Världen går igenom en våg av demokratisk tillbakagång. Men urholkningen av demokratin sker mer i skymundan än tidigare i historien. I stället för drastiska svängar i auktoritär riktning handlar det i stället om gradvis underminering av demokratin institutioner.

Hur ser utvecklingen ut i Sverige? LOs rapport om inkomstutvecklingen visar tydligt att jämlikheten minskar. Från nio gånger en industriarbetarlön 1980 till 69,3 gånger har inkomsterna för vd:arna i de femtio största bolagen ökat. 1980 hade vi inte en enda dollarmiljardär och nu har vi fler sådana än nästan något annat land på jorden sett till befolkningmängden. Ett djupt orättvist skattesystem har bidragit till detta genom att gynna de som äger tillgångar inte de som arbetar.

Röstdeltagande sjönk med tre procentenheter från riksdagsvalet 2018 till valet 2022.

Regeringen har tillsatt en utredning om public service framtida uppdrag och en utredning för att förbjuda politiska lotterier i syfte att angripa intäkter till Socialdemokraterna. De minskar bidragen till studieförbunden, vilket drabbar ABF mest då de är störst. De har tillsatt en parlamentarisk kommitté som ska se över och ta ställning till om ett samtyckeskrav från enskilda medlemmar ska införas när en del av arbetsmarknadsorganisationernas medlemsavgift används för att stödja ett parti ekonomiskt. Det skulle enbart träffa parti-stödet till Socialdemokraterna. De har tillsatt en utredning om att förändra grundlagen med ett generellt skydd mot diskriminering med sikte på att förhindra att SD-aktiva inte tillåts ha fackliga uppdrag och att SD-aktiva missgynnas i LAS-förhandlingar. Regeringen har gett arbetsmiljöverket i uppdrag att utreda om skyddsombud ska utses av annan än fackförbund.

Sammantaget är det en kraftfull attack på arbetarrörelsen för att minska vårt politiska inflytande och makt.

När ojämlikheten ökar, röstdeltagandet minskar och attacken på arbetarnas fackliga och politiska organisationer attackeras är det ingen överdrift att påstå att de demokratiska förutsättningarna även i Sverige minskar.

LO-förbundens medlemsantal har minskat över tid och organisationsgraden har stadigt sjunkit.

Lagstiftaren har gett de fackliga organisationerna i Sverige ett stort mandat. Den kollektiva rättigheten förutsätter att alla förbund klarar kärnuppdraget att rekrytera, organisera och teckna kollektivavtal.

En alltmer orolig omvärld och demokratins tillbakagång runt om i världen tillsammans med de utmaningar vi ser i Sverige gör att vi måste ställa oss frågan – vad är det viktigaste LO och LO-förbunden måste göra för att långsiktigt vända utvecklingen?

Ett fackligt politiskt samarbete med Socialdemokraterna är nödvändigt för att arbetarnas intressen ska tillvaratas. Det är ett samarbete med lång tradition som utvecklas och behöver stärkas ytterligare. De olika LO-förbundens ökade fokus på medlemsrekrytering är grundläggande för att öka organisationsgraden och säkra kollektivavtalsmodellen.

De utmaningar vi ser i dag är att många, framför allt unga, arbetstagare ser inte nyttan med ett medlemskap i facket. Många med utländsk bakgrund har för lite kunskap om det svenska samhället och fackförbundens roll. Flera saknar tillräckliga kunskaper i svenska språket. De flesta medlemmar ser inte sitt eget medlemskaps betydelse för helheten.

Kunskap är makt. Det är något som fackförbunden tidigt förstod. Under den fackliga utbildningens glansdagar ägde och drev LO flera skolor. Den fackliga utbildningspolitiken stärkte hela arbetarrörelsen och bidrog till den högsta fackliga organisationsgraden i världen. Andelen av intäkterna som gick till facklig utbildning var betydligt högre då än vad som är fallet i dag. Det gäller både LO och LO-förbunden. Den förändringen har varit avgörande för våra möjligheter att skola och bilda arbetarna. Den har betydelse för vår styrka här och nu.

Kunskap är fortfarande makt. Vi kan gemensamt vända utvecklingen för inget är ödesbestämt. Det är inte så att pengar i grunden saknas. Det handlar om att prioritera och att satsa för framtiden. LO måste utarbeta en strategisk och långsiktig plan för en bred facklig utbildningssatsning. En facklig utbildningssatsning som motståndsrörelse för att värna demokratin, öka den fackliga medvetenheten, stärka kollektivavtalsmodellen och öka den fackliga organisationsgraden.

Det är helt avgörande att vara uthållig och ha ett långsiktigt perspektiv. Alla LO-förbunden har utmaningar och därmed ett gemensamt behov. Fokus bör vara på branscher och områden där utmaningarna är som störst. En facklig utbildningssatsning som motståndsrörelse måste vara bred och ha ett kvantitativt perspektiv.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LOs styrelse utarbetar en långsiktig och strategisk plan för en bred facklig utbildningssatsning,
- 02 att LOs representantskap hösten 2024 fattar beslut om genomförande av planen samt
- 03 att finansieringen av den fackliga utbildningssatsningen inte ska belasta resultatet.

Utlåtande motion 13.35

13.35

01 *att* LOs styrelse utarbetar en långsiktig och strategisk plan för en bred facklig utbildningssatsning,

02 *att* LOs representantskap hösten 2024 fattar beslut om genomförande av planen samt

03 *att* finansieringen av den fackliga utbildningssatsningen inte ska belasta resultatet.

Motionären sammanfattar och beskriver i motionen mycket grundligt en oroväckande tillbakagång av demokratin i Sverige och i övriga världen. Man refererar bland annat till ett par kända och etablerade undersökningar som visar detta. Motionen hänvisar även till LOs rapport om inkomstutveckling, en minskad jämlikhet och ökade klyftor.

Den pekar även på att våra politiska motståndare mer sofistikerat, i det ”tysta”, tar initiativ och tillsätter utredningar som sammantaget syftar till att underminera fackligt och politiskt inflytande. Sammanlagt, mild uttryckt, en skrämmande utveckling. En utveckling som måste brytas.

Därefter beskrivs den fackliga utbildningens historiska betydelse. Hur utbildning stärkte hela arbetarrörelsen och hur den bidrog till en hög organisationsgrad. Ja, att kunskap är makt och fortfarande är det. Av det skälet förespråkas en strategisk och långsiktig plan för en bred facklig utbildningssatsning.

LOs styrelse håller med om att det vore klokt att utarbeta en strategisk och långsiktig plan för en bred facklig utbildningssatsning. En utbildningssatsning för att värna demokratin, öka den fackliga medvetenheten bland alla medlemsgrupper, stärka kollektivavtalsmodellen och öka den fackliga organisationsgraden.

Styrelsen anser dock att det krävs mer tid att utarbeta en sådan strategisk plan, som i alla delar är genomtänkt, relevant, realistisk och praktiskt genomförbar, än vad som föreslås i andra *att*-satsen.

Styrelsen anser även att frågan om hur en utbildningssatsning ska finansieras, inte ska beslutas av kongressen, utan av LOs styrelse i samband med att planen behandlas.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionen 13.35 (*att*-sats 1) samt

att avslå motionerna 13.35 (*att*-sats 2), 13.35 (*att*-sats 3).

13.36

Kulturprogram

Musikerförbundet

Vi ser i dag starka krafter som vill minska det offentliga Sveriges inblandning i kulturen. Alltifrån nationella planer på att ta bort stöd till symfoniorkestrar till lokala initiativ att försöka minska kulturskolan och avskaffa kulturstöd. ”Stoppa kulturslakten” blev ett begrepp i Norrköping för inte så länge sedan när kommunledningen hade idéer om att kraftigt reducera kulturella institutioner.

På 1970-talet hade LO ett kulturpolitiskt råd som då fick uppdraget att ta fram ett kulturprogram. Det hamnade på 170 sidor och blev ett riktmärke för många. Även på senare år har kulturen tagits fram, exempelvis i Jämlikhetsutredningen som LO gjorde 2018 där kulturen fick ett eget kapitel med titeln *Brobyggare eller vattendelare*.

Vi tycker att det i dag är dags att lyfta upp kulturen till diskussion igen. LO behöver vara en stark kraft att värna om kulturen när politiska krafter vill minimera den.

Kultur, i alla former, och specifikt musik är något alla kan ta till sig oavsett om det är en symfoniorkester, en trubadur på en restaurang, en teater, en konsert eller coverbandet till bröllopet. Vi lyssnar på radion, följer melodifestivalen och lyssnar i hörlurar när vi tränar.

För oss som Sveriges starkaste kraft för arbetare borde det då också vara naturligt att vi företräder de som står bakom musiken. Artister, låtskrivare, musiker, producenter, och alla andra som bidragit till att vi kan njuta av musik.

Kultur och musik hjälper oss att riva murar och får oss människor att förstå varandra bättre. Av konsten och kulturen kan vi både bli utmanade och få hjälp att känna mening och höja humöret i svåra tider.

Det finns många lösa trådar som behöver knytas fast inom kulturområdet. Här kan LO vara en vägvisare. Därför tycker vi att det är dags att LO visar framfötterna genom att ta fram ett nytt kulturprogram som visar vägen in i en framtid där vi ges möjlighet att ta del av mer kultur – inte mindre.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO tar fram ett kulturprogram.

Utlåtande motion 13.36

13.36

01 *att* LO tar fram ett kulturprogram.

Motionen belyser kulturens betydelse att för att berika våra liv. Livet skulle vara mycket fattigare, utan möjligheten att både få ta del av och/eller själv få skapa musik, film, bildkonst eller ha tillgång till bibliotek, museer, teater med mera.

I motionen lyfts även LOs tidigare mer aktiva roll i kulturfrågorna genom ett kulturpolitiskt råd, kulturprogram och att frågan fick ett kapitel i Jämlikhetsutredningen 2018. Motionären anser att LO borde ta på sig rollen som vägvisare och ta fram ett nytt kulturprogram.

LOs styrelse håller naturligtvis med om att kultur är viktigt. Samtidigt måste vi konstatera att LO i samband med den omorganisation och de nedbantningar som gjordes 2008 så upphörde även det mer operativa arbetet med kulturfrågorna på LOs kansli.

I samband med detta så togs initiativet att i samarbete med ABF starta *Arbetarrörelsens kulturfond*, vars syfte bland annat är att ”Stärka kulturen i arbetarrörelsen, och arbetarrörelsen i kulturen”. Detta genom att ge anslag till kulturaktiviteter som arrangeras i samverkan mellan ABF, LO/ LO-förbund. Fonden har i ett program tidigare även gett exempel på vilka aktiviteter det kan handla om.

LO har som många andra organisationer tvingats prioritera och koncentrera sin verksamhet och sina resurser.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 13.36.

13.37

Nu får det vara nog – sätt stopp för mäns våld mot kvinnor!

Handelsanställdas förbund

År 2022 miste tio kvinnor livet efter dödligt våld där förövaren var en före detta eller nuvarande partner. 25 procent av alla kvinnor utsätts för våld i en nära relation någon gång under sin livstid. Inte ett enda slag till. Inte ett enda mord till. Mäns våld mot kvinnor måste upphöra!

Mäns våld mot kvinnor är en tydlig följd av den strukturella könsmaktsordning som genomsyrar hela samhället. Våldet kan ta sig olika uttryck. Fysiskt våld eller misshandel, då förövaren gör något mot kvinnans kropp som gör ont eller skadar kvinnan. Psykiskt våld, då förövaren genom ord, verbala kränkningar, hot, utpressning och kontroll successivt bryter ned kvinnan psykologiskt och därigenom begränsar hennes liv. Ekonomiskt våld, då kvinnan fräntas kontroll över sina egna pengar och därigenom fräntas sin självständighet. Ingen ska behöva leva så!

För kvinnor som lever i våldsfylld relation är arbetsplatsen avgörande. Ofta isoleras våldsutsatta kvinnor men arbetsplatsen finns kvar och kan vara ett andningshål. Kollegor och chefer kan vara avgörande för att hitta en väg bort från våldet. Men det sker inte per automatik och frågorna kan vara svåra att närma sig. Ska vi bryta tystnadskulturen och kunna göra skillnad krävs metoder för detta. Därför bör LO utarbeta ett program för hur facket kan bidra till att stoppa mäns våld mot kvinnor. Vi tror att programmet bör innehålla hur man kan jobba med frågan som fackklubb, hur frågan kan lyftas in i det systematiska arbetsmiljöarbetet och kanske även lagförslag som kan göra skillnad.

Att arbetslivet inte är skyddat från könsbaserat våld understryks ytterligare av ILOs konvention 190 om avskaffande av våld och trakasserier i arbetslivet. En konvention som Sverige ännu inte ratificerat. Här menar vi att LO bör intensifiera arbetet för att få detta att hända. Sverige borde inte vara så här sent ute.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tydligt tar ställning mot mäns våld mot kvinnor,
- 02 att LO tar fram ett program för hur facket kan bidra till att stoppa mäns våld mot kvinnor samt
- 03 att LO intensifierar arbetet för att få Sverige att ratificera ILOs konvention 190 om avskaffande av våld och trakasserier i arbetslivet (behandlas under dagordningspunkt 14.c).

13.38

Starkare tag mot mäns våld mot kvinnor

Kommunalarbetareförbundet avd Bergslagen

Mäns våld mot kvinnor är och har under en lång tid varit ett ämne som berör samhället i flera aspekter men är ändå ett ämne vi inte vågar prata om.

I den sittande regeringens lagrådsremiss, gällande skyddade boenden, avsätts 321 miljoner kronor per år till reformen, som föreslår att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen. I Sveriges Kommuner och Regioners uträkning landar den årliga summan för reformen på 2,4 miljarder. Förslaget som ligger innebär att cirka 10 procent av kostnaderna täcks. (Skyddat boende för våldsutsatta, SKR).

Under 2021 dog 15 kvinnor där offer och förövare har eller har haft en parrelation. För 2022 var den siffran tio kvinnor. Sedan år 2000 har över 350 kvinnor mördats i Sverige och lämnat efter sig barn, familj och vänner. 350 kvinnor motsvarar ungefär en kvinna var tredje vecka. Samtidigt måste vi också komma ihåg att det här är den statistik vi känner till, mörkertalen är enorma.

Mäns våld mot kvinnor existerar överallt och förekommer oberoende av kulturell och religiös tillhörighet, etnicitet, sexualitet, social tillhörighet, funktionsförmåga och ålder. Våld mot kvinnor utövas på flera arenor: inom familjen och i hemmet eller på olika håll i samhället.

I 80 procent av fallen anmälda misshandelsbrott mot kvinnor förra året var gärningspersonen någon hon känner.

Till minne av de kvinnor som inte finns kvar och för dem som riskerar att falla offer för mäns våld mot kvinnor behöver LO arbeta mer aktivt för att påverka samhällsutvecklingen och att göra offrens röster hörda.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tar en aktiv roll i samhällsdebatten och på arbetsplatserna i frågor kring mäns våld mot kvinnor. Det behövs en tydligare roll från LO och en plan på hur vi påverkar regeringens politik i rätt riktning,
- 02 att ge LOs styrelse i uppdrag att utreda behovet och ta fram utbildningsmaterial samt utbildningar i mäns våld mot kvinnor under parollen Inte en kvinna till samt
- 03 att LO-kongressen gör ett uttalande i frågan kring mäns våld mot kvinnor där budskapet är tydligt att det ligger i regeringens ansvar att se till att mäns våld mot kvinnor minskas.

13.39

Motverka mäns våld mot kvinnor

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som har långtgående konsekvenser för offren och samhället i stort. Kvinnor och flickor möter olika former av våld i hemmet, på arbetsplatsen och i samhället. Detta våld är en allvarlig kränkning av deras mänskliga rättigheter. LO har historiskt varit en viktig aktör i kampen för jämställdhet och arbetsrätt. Det är dags att ta ett ännu starkare ställningstagande mot mäns våld mot kvinnor och aktivt arbeta för att förebygga och bekämpa detta problem.

Genom att aktivt arbeta för att bekämpa mäns våld mot kvinnor visar LO på sitt fortsatta engagemang för jämställdhet och mänskliga rättigheter. Vi har en viktig roll att spela i att skapa ett samhälle fritt från våld och trakasserier och genom att anta denna motion tar LO ytterligare ett steg i den riktningen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO tydligt ska fördöma mäns våld mot kvinnor i alla dess former och kontexter och betona vikten av att det bekämpas på alla samhällsnivåer,
- 02 att LO ska ta fram en handlingsplan för att motverka mäns våld mot kvinnor,
- 03 att LO ska arbeta för att inkludera frågan om mäns våld mot kvinnor i LOs politiska och fackliga arbete och integrera den i alla relevanta arbetsområden,
- 04 att LO aktivt ska stödja och delta i kampanjer och initiativ som syftar till att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive internationella och nationella kampanjer,
- 05 att LO ska utbilda fackligt förtroendevalda och medlemmar i frågan om mäns våld mot kvinnor, inklusive hur man identifierar och stöder offer samt förebygger våld i arbetslivet,
- 06 att LO ska samarbeta med kvinnorörelsen, kvinnojourer och andra organisationer som arbetar mot mäns våld mot kvinnor för att utbyta kunskap, erfarenheter och strategier,
- 07 att LO aktivt ska uppmuntra medlemsförbund och avdelningar att inkludera frågan om mäns våld mot kvinnor i sina kollektivavtal och att aktivt arbeta för att skapa trygga arbetsmiljöer för alla,
- 08 att LO ska verka för att alla anställda inom LO-rörelsen har tillgång till information och stöd vid misstanke eller upptäckt av mäns våld mot kvinnor och att det finns en nolltoleranspolicy gentemot våld och trakasserier samt
- 09 att LO ska arbeta för att öka medvetenheten om hur jämställdhet och arbetsrätt kan bidra till att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och att dessa frågor ses som integrerade delar av LOs arbete.

Utlåtande motionerna 13.37 (att-sats 1, 2), 13.38 och 13.39

13.37

- 01 *att* LO tydligt tar ställning mot mäns våld mot kvinnor,
- 02 *att* LO tar fram ett program för hur facket kan bidra till att stoppa mäns våld mot kvinnor samt

13.38

- 01 *att* LO tar en aktiv roll i samhällsdebatten och på arbetsplatserna i frågor kring mäns våld mot kvinnor. Det behövs en tydligare roll från LO och en plan på hur vi påverkar regeringens politik i rätt riktning,
- 02 *att* ge LOs styrelse i uppdrag att utreda behovet och ta fram utbildningsmaterial samt utbildningar i mäns våld mot kvinnor under parollen Inte en kvinna till samt
- 03 *att* LO-kongressen gör ett uttalande i frågan kring mäns våld mot kvinnor där budskapet är tydligt att det ligger i regeringens ansvar att se till att mäns våld mot kvinnor minskas.

13.39

- 01 *att* LO tydligt ska fördöma mäns våld mot kvinnor i alla dess former och kontexter och betona vikten av att det bekämpas på alla samhällsnivåer,
- 02 *att* LO ska ta fram en handlingsplan för att motverka mäns våld mot kvinnor,
- 03 *att* LO ska arbeta för att inkludera frågan om mäns våld mot kvinnor i LOs politiska och fackliga arbete och integrera den i alla relevanta arbetsområden,
- 04 *att* LO aktivt ska stödja och delta i kampanjer och initiativ som syftar till att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive internationella och nationella kampanjer,
- 05 *att* LO ska utbilda fackligt förtroendevalda och medlemmar i frågan om mäns våld mot kvinnor, inklusive hur man identifierar och stöder offer samt förebygger våld i arbetslivet,
- 06 *att* LO ska samarbeta med kvinnorörelsen, kvinnojourer och andra organisationer som arbetar mot mäns våld mot kvinnor för att utbyta kunskap, erfarenheter och strategier,
- 07 *att* LO aktivt ska uppmuntra medlemsförbund och avdelningar att inkludera frågan om mäns våld mot kvinnor i sina kollektivavtal och att aktivt arbeta för att skapa trygga arbetsmiljöer för alla,
- 08 *att* LO ska verka för att alla anställda inom LO-rörelsen har tillgång till information och stöd vid misstanke eller upptäckt av mäns våld mot kvinnor och att det finns en nolltoleranspolicy gentemot våld och trakasserier samt
- 09 *att* LO ska arbeta för att öka medvetenheten om hur jämställdhet och arbetsrätt kan bidra till att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och att dessa frågor ses som integrerade delar av LOs arbete.

Motionerna 13.37, 13.38 och 13.39 handlar om att LO på olika sätt behöver arbeta mer för att motverka mäns våld mot kvinnor.

LOs styrelse delar motionärernas uppfattning om att fördöma och bekämpa mäns våld mot kvinnor är en viktig facklig fråga, eftersom den drabbar förbundsmedlemmarna. Våldet påverkar kvinnors hälsa, välmående och deras arbetsliv och är därmed också en viktig facklig fråga för LO.

Styrelsen anser att LO-kongressen bör göra ett uttalande som fördömer mäns våld mot kvinnor. Uttalandet bör också belysa regeringens ansvar för att minska våldet via en nationell övergripande politik, men också att

ta krafttag för de insatser som behövs för de som blir utsatta, exempelvis genom att öka anslagen och resurser för skyddade boenden och kvinnojourer.

Mäns våld mot kvinnor är ett stort samhällsproblem som förekommer i alla samhällsklasser. Att arbeta för att motverka mäns våld mot kvinnor är inte bara en fråga för facken, det är en fråga som det behöver arbetas med på alla plan. I Arbetsmiljölagen och AFS 2015:4 (Organisatorisk och social arbetsmiljö) finns i dag skrivningar som visar på, och täcker, arbetsgivarens ansvar när det gäller både våld, trakasserier och psykosocial arbetsmiljö. Arbetsgivaransvaret innefattar exempelvis ansvar för medarbetarsamtal och det arbetsmiljöarbete (fysisk och psykosocial arbetsmiljö) som ska bedrivas på arbetsplatsen.

Det är viktigt att påpeka att våld också sker i samkönade relationer och av kvinnor mot män. Män som blivit utsatta för våld i en nära relation upplever ofta skam och rädsla för att inte bli trodda, och det gör att det blir svårare att söka hjälp. Den absolut största andelen av det våld som sker i nära relationer utövas dock av män mot kvinnor. LO kan, genom att arbeta med frågan om att minska mäns våld mot kvinnor, belysa att allt våld inom nära relationer är fel. Det kommer också kunna bidra till att våldsutsatta män kommer att kunna få stöd och hjälp i större utsträckning.

Motionärerna yrkar på att LO ska ta fram en plan eller ett program för hur arbetet med att motverka mäns våld mot kvinnor kan se ut på förbunds nivå. Flera av förbunden arbetar redan i frågan på olika sätt, bland annat genom utbildningsinsatser, kampanjer eller via arbete med att stoppa machokultur. Ett program eller en handlingsplan är en bra idé, men den riskerar att hamna vid sidan av andra frågor. LO skulle dock kunna arbeta för frågan och ha den inkluderad som en del i det politiska och fackliga arbetet, samt integrera den i andra relevanta arbetsområden. Att uppmärksamma mäns våld mot kvinnor skulle också kunna ingå i en del av LOs utbildningsinsatser, som en del i befintlig utbildning eller som ett eget seminarium för att belysa frågan.

Däremot behöver vi först fundera på hur eventuella utbildningsinsatser/material ska utformas innan vi bestämmer exakt innehåll eller namn på dem. Detsamma gäller hur ett eventuellt samarbete eller utbyte av kunskap kan se ut. LO är i dag delaktig i frågor rörande våld och trygghet i arbetslivet, bland annat via europeiska socialfonden, men styrelsen är också öppna för att LO deltar i ytterligare kampanjer och initiativ nationellt och internationellt.

LO samordnar de centrala avtalsförhandlingarna och dessa ligger sedan till grund för hur de lokala förhandlingarna fortlöper. LOs roll i kollektivavtalsarbetet är mycket begränsad lokalt, där kan däremot förbunden själva arbeta mer med att integrera frågan om mäns våld mot kvinnor i de lokala avtalen och arbetsrättsligt.

Gällande de anställda inom LO så finns i dag policydokument för kansliet och för varje LO-distrikt gällande nolltoleranspolicy gentemot våld och trakasserier, ett dokument som årligen ses över och som alla anställda ska ta del av.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 13.37 (att-sats 1), 13.38 (att-sats 3), 13.39 (att-sats 1), 13.39 (att-sats 3), 13.39 (att-sats 4), 13.39 (att-sats 8) samt
att avslå motionerna 13.37 (att-sats 2), 13.38 (att-sats 1), 13.38 (att-sats 2), 13.39 (att-sats 2), 13.39 (att-sats 5), 13.39 (att-sats 6), 13.39 (att-sats 7), 13.39 (att-sats 9).

13.40

Mot rasism och främlingsfientlighet

Seko

Att motverka rasism och främlingsfientlighet ingår i LOs och förbundens grundläggande värderingar. Dagens samhällsdebatt sker i ett alltmer hårdnande klimat och mynnar ofta ut i att grupper ställs emot varandra, inte minst i sociala medier. Detta märks också på våra arbetsplatser där rasism och främlingsfientlighet alltför ofta förekommer. En stor anledning till att rasismen kan breda ut sig, är den ojämlikhet som vi ser i form av urholkad välfärd. Detta skapar i sin tur missnöje och den som är missnöjd vill gärna hitta syndabockar. LO och förbunden genomförde under åren 2011–2015 satsningen Alla kan göra något. Ambitionen var att utbilda samtliga förtroendevalda och anställda för att vi skulle bekämpa den vardagsrasism som finns på arbetsplatserna. Även om resultatet var långt ifrån ambitionerna, utbildades cirka 14 000 personer under perioden. Därefter upphörde den särskilda satsningen och kampen mot rasism och främlingsfientlighet återgick till att vara en del av den vanliga fackliga verksamheten.

Med facit i hand kan vi några år senare konstatera att problemen i högsta grad kvarstår. Från Sekos sida bedömer vi att det var olyckligt att det gemensamma arbetet upphörde. Det fanns och finns fortfarande ett stort behov av att LO och förbunden blir allt tydligare i dessa frågor. Det får inte råda någon tvekan om att vi aldrig ställer grupper av arbetare mot varandra och att vi aldrig kan acceptera uttryck för rasism på våra arbetsplatser. Samtidigt måste vi vara tydliga med att kampen för ett jämlikt samhälle också är en förutsättning för att bekämpa rasism och jämställdhet.

En annan effekt av missnöjet är att Sverigedemokraterna växer, även bland LO-förbundens medlemmar, trots att deras politik ofta är rent arbetarfientlig. Deras medieutspel visar gång på gång hur de tydligt ställer olika grupper mot varandra och vi bedömer att vi på allvar måste ta den politiska debatten på våra arbetsplatser. Inte minst mot bakgrund av att SDs strategi tydligt inriktar sig på att växa bland LO-förbundens medlemsgrupper. Vi ser ett mycket stort behov av att tillsammans ta vara på tidigare erfarenheter och diskutera gemensamma aktiviteter som opinionsbildningsinsatser, ytterligare utbildningsinsatser och det vore naturligt att LO åter tar ett ansvar för att samordna kampen mot rasism och främlingsfientlighet. Den förra LO-kongressen beslutade att LO skyndsamt skulle ta fram en handlingsplan mot rasism och främlingsfientlighet. Denna handlingsplan lyser fortfarande med sin frånvaro.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att ge LO-styrelsen i uppdrag att skyndsamt ta fram en handlingsplan mot rasism och främlingsfientlighet.

Utlåtande motion 13.40

13.40

01 *att* ge LO-styrelsen i uppdrag att skyndsamt ta fram en handlingsplan mot rasism och främlingsfientlighet.

I motion 13.40 tar motionären upp ett av vår tids stora samhällsproblem, nämligen rasismens och främlingsfientlighetens utbredning och normalisering i hela samhällskroppen.

Ingen samhällskraft verkar i ett historiskt, socialt och ekonomiskt vakuum. Samhällsstrukturer, i meningen olika variationer av under- och överordning, har sina specifika förklaringar dels utifrån rådande omständigheter, dels utifrån en historisk process som format dessa strukturer. Slutsatsen är att rådande tankar, idéer och mellanmänniska relationer är utfallet av de givna strukturerna och inte tvärtom. Att formulera alternativa idéer av humanistisk och antirasistisk karaktär är viktigt men inte strukturförändrande.

Vi befinner oss mitt i en ständigt pågående historisk process. Det innebär att dagens samhällsstrukturer präglas av fyra decennier av ökad ojämlikhet, tre decennier av massarbetslöshet och två decennier av kraftigt försvagad social trygghet i kombination med förmögenhetskoncentration hos den rikaste tiondelen av befolkningen. Till detta bör fogas att decenniet vi lever i består av en accelererande och ödesdigert ekologisk katastrof, konsekvenserna av coronapandemin samt en internationell konfliktnivå som vi inte skådat sedan kalla krigets dagar.

Vi ser att rasismen i samhället ökar och vi vet en del om de bakomliggande orsakerna. LOs styrelse delar motionens oro för ojämlikhetens konsekvenser i form av intolerans som frodas, sprids och normaliseras. Styrelsen välkomnar därför en handlingsplan som bygger på en helhetsanalys av roten till intoleranta idéers uppkomst och som även kommer att fungera som en färdplan mot det goda samhället.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionen 13.40.

13.41

Bildningsverksamhet

Byggnadsarbetareförbundet region Småland–Blekinge

Arbetarrörelsen har stora utmaningar framför sig. På så gott som alla håll och kanter av samhället får vi och våra intressen stå tillbaka. LO-kollektivet har historiskt varit mycket starkare än vad vi är nu.

Förklaringen till tidigare framgångar är tydlig. Våra medlemmar var bättre bildade. I såväl ideologi, som ekonomi och samhällsanalyser. Tidigare har arbetarrörelsen haft terminslånga studier, med utbildningar motsvarande universitetsnivå. Vad är syftet för organisationen att ha stora ekonomiska tillgångar, om vi inte är beredda att använda dem när vi behöver det som mest? Ska vi klara att vända samhällsutvecklingen behöver vi vara väldigt många, och väl bildade i allt som rör våra ekonomiska intressen i samhället.

Allt för länge har studieverksamheten varit på en alldeles för låg nivå, med för få deltagare. För att vända trenden behöver vi använda mycket större del av det samlade kapitalet för att utveckla, ta fram nya och bättre utbildningar. En bildad arbetarklass är den enda vägen framåt.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att minst en procent av den totala avkastningen på LOs samlade tillgångar varje år läggs på studieverksamheten (behandlas under dagordningspunkt 12.a),
- 02 att studieverksamheten ska ha ett tydligt fokus kring konflikten mellan arbete och kapital, ekonomiska teorier, samt fördjupad ideologi,
- 03 att LO ska verka för och uppmuntra medlemmar till att kunna tillgodogöra sig bildning genom läsning och intellektuell verksamhet,
- 04 att LO verkar för tillgänglighet av material med beaktning för dyslexi, inlärningssvårigheter, synskador etcetera,
- 05 att LO ansvarar för förlagsverksamhet av för studierna relevant manus och material samt
- 06 att LO tar fram cirkelmaterial kring studielitteraturen.

13.42

Bildningsverksamhet

Byggnadsarbetareförbundet region Öst

Arbetarrörelsen har stora utmaningar framför sig. På så gott som alla håll och kanter av samhället får vi och våra intressen stå tillbaka. LO-kollektivet har historiskt varit mycket starkare än vi är nu.

Förklaringen till tidigare framgångar är tydlig, våra medlemmar var bättre bildade. I såväl ideologi, som ekonomi och samhällsanalyser. Tidigare har arbetarrörelsen haft terminslånga studier, med utbildningar motsvarande universitetsnivå. Vad är syftet för organisationen att ha stora ekonomiska tillgångar, om vi inte är beredda att använda dem när vi behöver det som mest? Ska vi klara att vända samhällsutvecklingen behöver vi vara väldigt många, och väl bildade i allt som rör våra ekonomiska intressen i samhället.

Allt för länge har studieverksamheten varit på en alldeles för låg nivå, med för få deltagare. För att vända trenden behöver vi använda mycket större del av det samlade kapitalet för att utveckla, ta fram nya och bättre utbildningar. En bildad arbetarklass är den enda vägen framåt. Större ekonomiska resurser till studieverksamheten.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att minst tre procent av den totala avkastningen på LOs samlade tillgångar varje år läggs på studieverksamheten (behandlas under dagordningspunkt 12.a),
- 02 att studieverksamheten ska ha ett tydligt fokus kring konflikten mellan arbete-kapital, ekonomiska teorier samt fördjupad ideologi,
- 03 att LO ska verka för och uppmuntra medlemmar till att kunna tillgodogöra sig bildning genom läsning och intellektuell verksamhet,
- 04 att LO verkar för tillgänglighet av material med beaktning för dyslexi, inlärningssvårigheter, synskador etcetera,
- 05 att LO ansvarar för förlagsverksamhet av för studierna relevant manus och material samt
- 06 att LO tar fram cirkelmaterial kring studielitteraturen.

Utlåtande motionerna 13.41 (att-sats 2, 3, 4, 5, 6), 13.42 (att-sats 2, 3, 4, 5, 6) och 17.12 (att-sats 3, 4, 6)

13.41

- 02 att** studieverksamheten ska ha ett tydligt fokus kring konflikten mellan arbete och kapital, ekonomiska teorier, samt fördjupad ideologi,
- 03 att** LO ska verka för och uppmuntra medlemmar till att kunna tillgodogöra sig bildning genom läsning och intellektuell verksamhet,
- 04 att** LO verkar för tillgänglighet av material med beaktning för dyslexi, inlärningssvårigheter, synskador etcetera,
- 05 att** LO ansvarar för förlagsverksamhet av för studierna relevant manus och material samt
- 06 att** LO tar fram cirkelmaterial kring studielitteraturen.

13.42

- 02 att** studieverksamheten ska ha ett tydligt fokus kring konflikten mellan arbete-kapital, ekonomiska teorier samt fördjupad ideologi,
- 03 att** LO ska verka för och uppmuntra medlemmar till att kunna tillgodogöra sig bildning genom läsning och intellektuell verksamhet,
- 04 att** LO verkar för tillgänglighet av material med beaktning för dyslexi, inlärningssvårigheter, synskador etcetera,
- 05 att** LO ansvarar för förlagsverksamhet av för studierna relevant manus och material samt
- 06 att** LO tar fram cirkelmaterial kring studielitteraturen.

17.12

- 03 att** LO tillsammans med förbunden folkbildar kring vikten och betydelsen av facklig-politisk samverkan (behandlas under dagordningspunkt 13.e),
- 04 att** vikten av och varför vi har facklig-politisk samverkan integreras i samtliga utbildningar för medlemmar och förtroendevalda (behandlas under dagordningspunkt 13.e) samt
- 06 att** frågan om att bli medlem i Socialdemokraterna läggs in som en naturlig del i det fackliga utbildnings-systemet för medlemmar och förtroendevalda (behandlas under dagordningspunkt 13.e).

Motionerna 13.41 och 13.42 föreslår en rad åtgärder för att stärka och tillgängliggöra studieverksamheten. Motion 17.12 vill införa mer om vikten av den facklig-politiska samverkan. LOs utbildningsverksamhet är viktig och prioriterad och det finns en handlingsplan framtagen och genomförd för att stärka såväl utbildningar som handledare i den tvärfackliga verksamheten. Under kongressperioden har LO uppdaterat eller gjort om alla handledningar gällande grundutbildningar för icke medlemmar, unga, medlemmar och förtroendevalda för att utforma dem efter dagens behov och utmaningar. Alla grundutbildningar för unga, medlemmar och förtroendevalda har två olika utbildningssteg för att ta fasta på såväl fackets roll, intressekonflikter som ideologier och skiljelinjer mellan facken och arbetsgivarorganisationerna.

I andra steget fokuseras det mycket på hur och varför facket arbetar med facklig-politisk samverkan, vilka frågor som är viktiga samt att det är viktigt att själv engagera sig för att få till en förändring. Det är förbundsmedlemmarna som har kunskap om arbetsplatserna, som kan och ska påverka även i politiken. Denna del

finns i de utbildningar som är generella för medlemmar och förtroendevalda vilka LO ansvarar för att ta fram material till. I skrivningen om vikten av påverkan påtalas att de som kan påverka politiskt är de som är medlemmar i ett politiskt parti, liksom att medlemmarna i en fackförening är de som kan påverka facket. Det kommer ofta som en överraskning för lejonparten av medlemmarna att facket alls jobbar politiskt. Att erbjuda medlemskap i Socialdemokraterna är i många fall en för tidig fråga för medlemmar på sin första fackliga utbildning. Däremot skulle det kunna vara en möjlighet på utbildningar som riktar sig till förtroendevalda.

I alla grundutbildningar LO ansvarar för finns delar där deltagarna själva ska läsa eller finna information för att öka kunskapen eller bilda sig en uppfattning. I flera av kurserna ingår också böcker med fördjupande texter utöver kursinnehållet. Det finns också länktips etcetera för dem som vill fördjupa sig på egen hand efter kurstillfället. I handledningarna finns ett pass om ytterligare kurser för deltagarna, som ett sätt att uppmuntra dem till att bilda sig ytterligare.

LOs styrelse delar motionärens uppfattning om att tillgänglighet är en viktig fråga. LO har bland annat jobbat med att utbilda handledare i att tillgängliggöra utbildningarna för dem som har NPF och dyslexi. När det gäller synskador behövs det dock ytterligare insatser.

För de utbildningar som LO ansvarar för så är det också LO som tillsammans med representanter från förbunden, utsedda av LOs centrala utbildningsutskott (LCU) och i förekommande fall ABF/Runö som tar fram material i form av handledningar, deltagarmaterial, filmer, poddar, bildspel och talarstöd. Detta trycks, i de fall det trycks, av Bantorget Grafiska. Det gäller exempelvis material till utbildningarna *Facklig introduktion*, *Medlem i facket*, *Medlem i facket 2*, *Vald på jobbet* och *LOs maktutbildning*.

Introduktionsutbildningen som finns för både medlemmar och icke-medlemmar kan genomföras som endagsutbildning eller som cirkel, fördelad på tre tillfällen enligt handledningen. I övrigt finns enligt reglerna för stipendieformen inget hinder att genomföra grundutbildningarna i cirkelform.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 13.41 (att-sats 2), 13.41 (att-sats 3), 13.41 (att-sats 4), 13.41 (att-sats 5), 13.41 (att-sats 6), 13.42 (att-sats 2), 13.42 (att-sats 3), 13.42 (att-sats 4), 13.42 (att-sats 5), 13.42 (att-sats 6), 17.12 (att-sats 3), 17.12 (att-sats 4) samt

att avslå motionen 17.12 (att-sats 6).

13.43

Utbildning av löntagare med studiestöd

Byggnadsarbetareförbundet region Stockholm-Gotland

Folkrörelsetraditionen inom fackföreningarna har varit avgörande för de framsteg vi har kunnat göra gemensamt för att bygga och utveckla samhället i progressiv, rättvis och solidarisk riktning. Framtidens folkrörelse har samma uppgift i går, i dag och i morgon.

Grunden för en varaktig samhällsförändring bygger på att det är arbetarnas eget arbete som åstadkommer förändringen. Kunskap är makt, det är något som skapar ideologisk medveten och en tilltro på den egna förmågan att vara en del av förändringen.

Under 1970-talet avsatte löntagarna en del av sin lön till utbildning för löntagarna, ett studiestöd. Det utformades så att en del av löneutrymmet inte togs ut helt i höjd lön, utan i stället togs en arbetsgivaravgift ut för att bekosta facklig utbildning inom fackföreningarna, som en del i att stärka arbetarklassen. Ett riktat stöd som togs bort av de borgerliga regeringarna i början av 1990-talet.

Utbildning finansierad av en arbetsgivaravgift var oerhört betydelsefull för folkrörelsearbetet i fackföreningarna och behövs än mer i dag och i morgon. Enligt uppgifter så rörde det sig om en liten del av det mervärde som arbetarna tillsammans skapade. Men det gjorde skillnad, så det är detta som vi vill återinföra som ett steg på vägen att utbilda löntagarna till kunniga och aktiva medborgare, för att de ska kunna delta i byggande av framtidens samhälle.

Genom att införa ett riktat stöd med att ta ut en arbetsgivaravgift möjliggör vi ett kunskapslyft till löntagarna, ersättning för förlorad arbetsförtjänst, utbildning på arbetstid och vi stärker folkrörelsearbetet inom facket.

Det finns ett direkt samband mellan offentliga utgifter, ekonomisk tillväxt och sociala framsteg. Vår uppgift är att utbilda fackföreningarnas medlemmar och allmänheten om detta samband. Vi ska ta vara på den kunskap som slumrar hos alla arbetare. Vi kan genomföra insatser till stöd för en utbildningspolitik som förbättrar fackföreningarnas medlemmars möjlighet att delta i en demokratisk omvälvning av vårt samhälle.

Vi måste fördela de ekonomiska resurserna i samhället så att vi kan införa en rättvis, jämlik och progressiv utbildning som garanterar fackföreningarnas folkrörelsearbete och de nödvändiga resurser som krävs för ordentliga investeringar i människor och i utbildning. Då mobiliserar vi den kraft som finns i den kollektiva gemenskap som fackföreningarna vilar på.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att införa ett riktat studiestöd till fackföreningarna för att utbilda löntagarna,
- 02 att införa en arbetsgivaravgift för att finansiera det riktade stödet till fackföreningarna för att utbilda löntagarna samt
- 03 att om inte med arbetsgivaravgift på annat sätt finansiera det riktade stödet till fackföreningarna för att utbilda löntagarna.

13.44

Ideologi för löntagare

Byggnadsarbetareförbundet region Stockholm-Gotland

De socialistiska idéer och den ideologi som tjänar våra intressen som arbetstagare är solkad och urvattnad efter årtal av politiska försök till en nyliberal marknadsanpassning. Bristen på en ideologisk kompass gör alltför många arbetskollegor osäkra och tvivlande för den politik som faktiskt och på riktigt skulle kunna ge förbättringar och skapa ett mycket bättre arbetsliv och samhälle. Nu faller många för enkla lösningar på problem i arbetslivet eller i samhället och tror på att friare kapitalism och rasism är svaren.

Vi behöver en omfattande facklig gemensam satsning på ideologisk skolning där vi i LO-förbunden samarbetar för att fysiskt, långsiktigt och vid upprepade tillfällen nå ut till arbetstagarna och arbetsplatserna för att påverka.

Alla arbetstagare behöver nås kontinuerligt. Vi är inte valboskap som bara ska gästas lagom till ett val och många ska kunna få en ideologisk skolning så att de kan vara stöd för en klasspolitik och kunna hjälpa sina arbetskamrater.

LO-förbunden behöver därför över tid utveckla arbetssätt och gemensamt skapa en organisation över förbundsgränserna som är inriktad på ideologisk utbildning och utbyggda kontakter med arbetsplatserna och erbjuda studier, som till exempel Byggnads ideologiska utbildning *Vägen framåt*, till intresserade medlemmar.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO-förbunden tar fram och genomför utbildningar med en stark ideologisk prägel som kan erbjudas intresserade medlemmar,
- 02 att LO i det syftet använder Byggnads utbildning *Vägen framåt* samt
- 03 att förbunden tillsätter en grupp som gemensamt jobbar för en ideologisk politisk skolning med syftet att kontinuerligt nå arbetstagarna på arbetsplatserna.

13.45

Möjlighet att gå Medlem +55 med ersättning ur LOs stipendiefond

Industrifacket Metall avd 34 Borås

Vår erfarenhet är att Medlem +55 är den första medlemsutbildningen för en mycket stor andel av våra medlemmar. Utbildningen riktar sig i första hand till en något äldre målgrupp, men utestänger inte yngre deltagare.

Vi ser ett behov av att möjliggöra för våra äldre medlemmar att gå medlemsutbildning med stipendium om man av olika anledningar inte gått en medlemsutbildning tidigare. De förbund inom LO-familjen som har begränsade resurser skulle ges större möjligheter att bedriva en fortsatt bred studieverksamhet om utbildningen förs in i LOs stipendiefond.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO får i uppdrag att föra in Medlem +55 bland de medlemsutbildningar som ryms inom ramen för LOs stipendiefond.

13.46

Medlemsutbildning på en dag

Kommunalarbetareförbundet avd Sydost

Vår gemensamma fackliga styrka utgår från organiseringsarbetet på alla arbetsplatser. Att medlemmar värvar oorganiserade och därefter bygger facklig styrka på arbetsplatsen. För att underlätta det arbetet anser vi att det är av största vikt att många medlemmar får möjlighet att genomgå medlemsutbildning. I LO finns beslut att medlemsutbildning ska vara tre dagar och facklig introduktion en dag. I den endagsutbildning för medlemmar som Kommunal genomför får medlemmen en bra plattform med svar på varför fackföreningar finns, hur man påverkar och styrkan med kollektivavtalet – hur allt hänger ihop. Vi anser att också LO ska ha endagsutbildning för medlemmar men vid behov även upp till tre dagar.

I LOs kollektiva styrka anser jag att det vore mycket bra om LO hade endagsutbildning för medlemmar. Då stärks medlemmarna och de kan få möjlighet att organisera sig i de lokala LO-facken och fortsätta bygga facklig styrka både på sin arbetsplats och i det lokala samhället. Det är varje förbunds eget ansvar att värva medlemmar och bygga facklig styrka på arbetsplatsen men jag tror på att vi kan hjälpas åt mer.

Både genom tvärfackliga medlemsutbildningar, gemensamma aktiviteter, kampanjer och utbildningar för förtroendevalda. Vi stärker varandra i förbunden genom att stödja den lokala fackliga verksamheten. Vi har olika förutsättningar och behöver använda oss av just våra olikheter.

Genom den tvärfackliga verksamheten med en gemensam endagsutbildning för medlemmar kan vi i LO tillsammans vidareutvecklas och bli starkare. Något som är väldigt viktigt inför nästa allmänna val. Kan vi tillsammans bygga starkare kunnigare medlemmar genom en tvärfacklig endagsutbildning för medlemmar kommer vi flytta fram positionerna för att nå ett jämlikare, jämställdare och rättvisare samhälle.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO ser över möjligheten att införa endags medlemsutbildning.

13.47

Utbildningen Insikter

Handelsanställdas förbund avd 6 Helsingborg

Runö kursgård är i dag den enda plats i landet där LO genomför Insikter på internat. Det läggs externat på flera orter som är ett bra komplement.

Att endast ha Insikter på internat på Runö folkhögskola gör att flera förtroendevalda inte ges möjlighet att gå vidare i utbildningar i LOs kurssystem och gör också att man blir begränsad i sitt uppdrag.

Bor man i Skåne eller Norrland och något händer i familjen tar det också tid att ta sig hem. Det är ett av hindren som gör att man inte söker utbildningen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att Insikter (utbildningen) på internat ska läggas ut på de rörelseanknutna folkhögskolorna som finns i landet.

Utlåtande motionerna 13.43–13.47 samt 12.4 (att-sats 2), 13.18 (att-sats 1), 15.46 (att-sats 2) och 15.49 (att-sats 1)

13.43

- o1 *att* införa ett riktat studiestöd till fackföreningarna för att utbilda löntagarna,
- o2 *att* införa en arbetsgivaravgift för att finansiera det riktade stödet till fackföreningarna för att utbilda löntagarna samt
- o3 *att* om inte med arbetsgivaravgift på annat sätt finansiera det riktade stödet till fackföreningarna för att utbilda löntagarna.

13.44

- o1 *att* LO-förbunden tar fram och genomför utbildningar med en stark ideologisk prägel som kan erbjudas intresserade medlemmar,
- o2 *att* LO i det syftet använder Byggnads utbildning *Vägen framåt* samt
- o3 *att* förbunden tillsätter en grupp som gemensamt jobbar för en ideologisk politisk skolning med syftet att kontinuerligt nå arbetstagarna på arbetsplatserna.

13.45

- o1 *att* LO får i uppdrag att föra in Medlem +55 bland de medlemsutbildningar som ryms inom ramen för LOs stipendiefond.

13.46

- o1 *att* LO ser över möjligheten att införa endags medlemsutbildning.

13.47

- o1 *att* Insikter (utbildningen) på internat ska läggas ut på de rörelseanknutna folkhögskolorna som finns i landet.

12.4

- o2 *att* LO ges i uppdrag att förbättra utbildningen av informatörer (behandlas under dagordningspunkt 13.e).

13.18

- o1 *att* LO verkar för att genom tvärfackliga utbildningar, föreläsningar eller på andra sätt genomföra kompetenshöjande åtgärder inom området arbetslivskriminalitet inom medlemsförbunden (behandlas under dagordningspunkt 13.e).

15.46

- o2 *att* LO under kongressperioden utvecklar tillämpliga tvärfackliga utbildningar för förtroendevalda och fackligt anställda i syfte att stärka lokalt och regionalt tvärfackligt engagemang i frågor av betydelse för rättvis klimatomställning (behandlas under dagordningspunkt 13.e).

15.49

o1 *att* fackligt perspektiv på klimatförändringarna och kunskap om hur man påverkar sin arbetsplats och företag att bli mer hållbart blir en del av tvärfackliga utbildningar i LOs regi (behandlas under dagordningspunkt 13.e).

13.43–13.47 samt 12.4 (att-sats 2), 13.18 (att-sats 1), 15.46 (att-sats 2) och 15.49 (att-sats 1) handlar alla om hur tvärfacklig utbildning kan och bör användas som ett verktyg för förändring i en önskvärd riktning.

LOs tvärfackliga utbildningssystem vilar i dag huvudsakligen på två ben. Ett allmänfackligt ben som i sin ansatts är djupt ideologiskt präglad. Där återfinns den centrala meningen med föreningen i förhållande till den inneboende konflikten i en modern kapitalistisk samhällsordning. I det allmänfackliga finns även vår syn på samhälle, människa och intressekonflikter. Det andra benet är alla de färdigheter och kvalitéer ett bra förtroendemannaskap förutsätter, som exempelvis jämlikt ledarskap, förhandlings- och kommunikationsteknik, arbetsrätt och förstås mycket mer. LOs styrelse anser att tvärfackliga kurser måste även vara anpassade till medlemskårens och förtroendemannakårens förutsättningar, såväl i längd som i format.

Det är viktigt att fackföreningsrörelsen avsätter resurser för facklig utbildning, särskilt då samhällsutvecklingen ställer oss inför nya dilemman och utmaningar, såsom tilltagande polarisering mellan olika grupper eller ekologisk katastrof med alla dess konsekvenser. Avgörande för trovärdigheten och uthålligheten är att fackföreningsrörelsen står oberoende av externa finansörer för genomförande av facklig utbildning. Det förpliktigar att även hushålla varsamt med de resurser som är avsedda för facklig utbildning.

Ett exempel på det är problematiken kring arbetslivskriminalitet som dels är eskalerande och dels bransch- och avtalsövergripande. LOs styrelse menar vidare att arbetslivskriminaliteten speglar en större samhällsförskjutning mot en mer fragmentiserad, oreglerad och oorganiserad arbetsmarknad. Detta motiverar kunskapshöjande insatser genom alla de folkbildande verktyg LO och fackföreningsrörelsen förfogar över. Företrädesvis våra tvärfackliga utbildningar där förtroendemannakåren är målgrupp.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 13.44 (att-sats 1), 13.46, 12.4 (att-sats 2), 13.18 (att-sats 1), 15.46 (att-sats 2), 15.49 (att-sats 1) samt

att avslå motionerna 13.43, 13.44 (att-sats 2), 13.44 (att-sats 3), 13.45, 13.47.

13.48

Folkbildning åt alla!

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

Vi behöver ett gemensamt system för alla utbildningar i rörelsen. Att en medlem lätt ska kunna anmäla sig och se vilket utbud som finns. Till exempel om hen är skyddsombud, medlem eller klubbordförande. Den administrativa organisationen för kurshandledare behöver förenklas.

Flera kurstillfällen som är fullbokade, gör att medlemmarna känner att de också vill gå just denna utbildning. Att det är attraktivt och att de får kunskap som gör oss starkare som kollektiv i förhållande till våra motståndare.

Frågan om avgift för utebliven deltagare bör också diskuteras. Det är i dag bristande respekt hos vissa som anmäler sig och uteblir, alltså inte meddelar att de inte kan komma/blivit sjuka. Ska den enskilde få stå för denna kostnad precis som det i dag är hos till exempel tandläkaren?

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO verkar för att ta fram ett gemensamt studiesystem för alla där man kan anmäla sig till det utbud som finns hos alla i rörelsen,
- 02 att medlemmen och organisationen ska kunna se vad den anmälda har anmält sig till, vilka utbildningar medlemmen gått tidigare, om hen innehar den kunskap som behövs för sökt utbildning,
- 03 att studiesystemet ska förenkla godkännande från den egna organisationen som ska ta kostnaden för sina anmälda och hur de ska söka ledigt då det kan variera i olika delar av rörelsen,
- 04 att frågan om avgift för utebliven deltagare bör diskuteras samt
- 05 att handledare kan boka in sig att hålla den utbildning den har "behörighet" att hålla.
Vi ska ju tillsammans bidra till de gemensamma utbildningarna med handledare.

13.49

Realistiska måltal för tvärfackliga studier

Seko region Stockholm

Studierna är en central del i fackföreningsrörelsens organiseringsarbete. Enligt Stöddokument för tvärfackliga studier (utgivet av LO) är syftet med den tvärfackliga studieverksamheten att med gemensamma utbildningar ge medlemmar och förtroendevalda kunskap och kompetens för att möta fackliga utmaningar. En stark fackföreningsrörelse bygger på välutbildade företrädare för att ständigt kunna utvecklas och vara pådrivande i det fackliga arbetet.

Tvärfackliga utbildningar är ett ypperligt tillfälle att dela erfarenheter med samt bygga nätverk med fackliga kamrater i andra förbund. Det bidrar till att bygga en starkare facklig gemenskap inom LO-kollektivet. Vi tycker därför att det är viktigt att vi fortsätter ha tvärfackliga studier. De behöver utvecklas och utökas. Men för att förstå vilka utmaningar vi har när det kommer till att organisera studierna behöver vi ha realistiska mål och realistiska förväntningar för studierna. I dag ser vi att det finns rekryteringsproblem till vissa kurser som gör att måltalen, alltså målen om hur många som ska ha gått studierna vid årets slut, inte stämmer överens med de realistiska förväntningar man kan ha på dem. LO-distrikten, som redan har ansträngda budgetar, förväntas planera för och lägga resurser på kurstillfällen som man redan från början vet om att de inte kommer fyllas. Resurser som kunde läggas på annan verksamhet.

Detta beror till stor del på att vissa förbund, som på central nivå är med och gemensamt tar beslut om de måltal som ska gälla, ändå inte aktivt rekryterar till våra tvärfackliga utbildningar. Vilka utbildningar det handlar om varierar beroende på vilken del i landet vi tittar på. Vi lägger med denna motion inga värderingar i varför det inte rekryteras till våra gemensamma utbildningar, vi konstaterar bara att det är så det är. Frågan om varför är en debatt som dels bör tas på central nivå av de som beslutar om gemensamma måltal, dels inom de enskilda förbunden. För att vi gemensamt ska kunna ha realistiska mål föreslår vi att måltalen justeras så att de bättre överensstämmer med vad vi verkligen kan förvänta oss av studierekryteringsinsatserna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att LO ska verka för att realistiska måltal för våra tvärfackliga studier sätts med hänsyn till att rekryteringsinsatserna ser olika ut i olika förbund.

13.50

Mer samarbete vid utbildningar inom LO

Byggnadsarbetareförbundet region Småland–Blekinge

Flera LO-förbund kör snarlika utbildningar i egen regi. Men för att få ner kostnaderna och fylla utbildningsplatserna skulle man kunna köra mer gemensamma utbildningar än i dag inom LO. Samtidigt får medlemmar i de olika LO-förbunden, som går en gemensam utbildning, bättre koll på varandras branscher och deras olika problem. Vilket leder till en bättre förståelse för varandra och att vi blir starkare tillsammans.

LO har i dag redan många utbildningar som arrangeras gemensamt men många förbund är dåliga på att marknadsföra dessa för sina medlemmar. Detta är något som vi skulle behöva bli mycket bättre på för att få fler medlemmar att gå utbildningarna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO-förbunden ska samarbeta mer med fackliga utbildningar och ha som mål att göra fler gemensamma utbildningar samt
- 02 att LO ska jobba mer med att synliggöra de tvärfackliga utbildningarna för medlemmarna.

13.51

Gemensamt uppdragsreglemente för tvärfackliga utbildningar

Elektrikerförbundet avd 2

Kunskap är makt, är ett uttryck som används ofta i olika sammanhang. Ett uttryck vi tror att vi alla håller med om. Det är genom kunskap och utbildning som vi skapar oss makt på arbetsmarknaden, det är också det som våra motparter fruktar allra mest.

Att få möta bildade och kloka medlemmar på andra sidan förhandlingsbordet.

LO och dess medlemsförbund har i dag genom det gemensamma kunskapssystemet och LO-distrikten en rad utbildningar inom olika ämnen. Utbildningar som är till för att våra medlemmar ska få kunskap och för att kunna ta makt i sitt arbetsliv, makt att kunna förändra sin och sina kollegors vardag.

Det är något som vi anser är extremt viktigt och bra att vi har.

LO och dess förbund borde kunna hitta en betydligt enklare, effektivare och helt enkelt ett bättre system för att hantera betalningen för våra deltagare på dessa kurser.

I dag tillämpas varje förbunds regler på varje enskild deltagare på en utbildning, något som gör hela studieadministrationen sjukt rörig. Det skapar problem för handledare, deltagare, förbund och kursanordnare.

Vi anser därför att det borde vara möjligt och önskvärt att ta fram ett gemensamt uppdragsreglemente inom LO, som tar hänsyn till om du arbetar regelbundna eller oregelbundna tider och dagar.

Då ersättningen i grund och botten sätts av LO, torde också uppdragsreglementet för våra tvärfackliga kurser hanteras inom ramen för samma system. Hur förbund gör på sina egna kurser, ska vi däremot inte lägga oss i.

Tiden är inne för ett gemensamt uppdragsreglemente beträffande LOs kurssystem och distriktens kurser. Underlätta för tvärfacklig utbildning.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att LO får i uppdrag att tillsätta en utredning för att ta fram ett eget uppdragsreglemente för tvärfackliga utbildningar samt
- 02 att detta reglemente ska ta hänsyn till medlemsförbundens olika förutsättningar.

Utlåtande motionerna 13.48–13.51

13.48

- 01 *att* LO verkar för att ta fram ett gemensamt studiesystem för alla där man kan anmäla sig till det utbud som finns hos alla i rörelsen,
- 02 *att* medlemmen och organisationen ska kunna se vad den anmälda har anmält sig till, vilka utbildningar medlemmen gått tidigare, om hen innehar den kunskap som behövs för sökt utbildning,
- 03 *att* studiesystemet ska förenkla godkännande från den egna organisationen som ska ta kostnaden för sina anmälda och hur de ska söka ledigt då det kan variera i olika delar av rörelsen,
- 04 *att* frågan om avgift för utebliven deltagare bör diskuteras samt
- 05 *att* handledare kan boka in sig att hålla den utbildning den har ”behörighet” att hålla. Vi ska ju tillsammans bidra till de gemensamma utbildningarna med handledare.

13.49

- 01 *att* LO ska verka för att realistiska måltal för våra tvärfackliga studier sätts med hänsyn till att rekryteringsinsatserna ser olika ut i olika förbund.

13.50

- 01 *att* LO-förbunden ska samarbeta mer med fackliga utbildningar och ha som mål att göra fler gemensamma utbildningar samt
- 02 *att* LO ska jobba mer med att synliggöra de tvärfackliga utbildningarna för medlemmarna.

13.51

- 01 *att* LO får i uppdrag att tillsätta en utredning för att ta fram ett eget uppdragsreglemente för tvärfackliga utbildningar samt
- 02 *att* detta reglemente ska ta hänsyn till medlemsförbundens olika förutsättningar.

I motionerna 13.48–13.51 behandlas bland annat behovet av ett gemensamt studiesystem, realistiska mål, förbättrat samarbete, fler gemensamma utbildningar och ett uppdragsreglemente för tvärfackliga utbildningar.

I motion 13.48 lyfts betydelsen fram av ett gemensamt, effektivt, administrativt studiesystem. Den belyser också idén om en avgift för uteblivna deltagare. LOs styrelse håller med om vi ska erbjuda och jobba med effektiva administrativa system som i alla delar underlättar deltagande i utbildning, samtidigt som de uppfyller kraven på säkerhet. Styrelsen anser dock att utveckla ett gemensamt system inte är en lösning. Det kan dessutom vara vanskligt och förmodligen mycket dyrt. Det finns också betydande utmaningar kring GDPR.

Styrelsen anser att en studieorganisation med aktiva studieorganisatörer, handledare och studieadministratörer, som stöttar medlemmar som är på väg in i en utbildning är viktigt för att motverka sena avhopp. Det är mer betydelsefullt än ett administrationssystem och en avgift för uteblivna deltagare.

För att en handledare ska få genomföra tvärfackliga utbildningar ska, enligt *Stöddokument för tvärfacklig studieverksamhet*, hen ha LO, ABF och förbundens förtroende, genomgått rekommenderad pedagogisk utbildning samt ha, för utbildningen hen ska genomföra relevanta ämneskunskaper. På LO-distriktens årliga studiekonferenser behandlas och godkänns en lista med tvärfackliga handledare.

Motion 13.49 belyser särskilt frågan om realistiska mål /måltal. LO har tillämpat modellen med måltal från 2017 för några av de grundläggande utbildningarna, bland andra *Medlem i facket*, *Medlem i facket 2*, *Vald på jobbet*, *Om facket*, *Om samhället*, *Medlemsförsäkringar* (för informatörer) samt *LOs Maktutbildning*. Måltalen beslutas av LOs Tvärfackliga råd.

Fördelen med modellen är att den är enkel, lätt att bryta ner på LO-distrikt och förbund. Målen har även varit vägledande i arbetet med att beräkna antal utbildningstillfällen, behov av handledare, ekonomi och självklart något att sträva efter att uppnå.

Resultaten för 2023 visar att de mål som beslutas, är realistiska (åtminstone inte orealistiska) sett till det totala antalet deltagare och att många LO-distrikt uppnår och till och med överträffar målen. Målen följs även upp varje tertiäl.

I motion 13.50 konstateras att många förbund genomför utbildningar som är snarlika varandras. Att det vore klokt, effektivt och ekonomiskt att låta LO genomföra fler av dessa tvärfackligt. Den pekar även på behovet av att marknadsföra dessa på ett bättre sätt.

LOs styrelse håller med om att information och marknadsföring av de tvärfackliga utbildningarna kan förbättras. I *Stöddokument för tvärfackliga studier* framgår de mål som är vägledande i arbetet. Exempelvis att samarbetet ska stärkas mellan LO, LO-förbunden och ABF samt att man ska öka antalet tvärfackliga medlemsutbildningar, facklig-politiska utbildningar och tvärfackliga ung-utbildningar.

I motion 13.51 lyfter man upp ett problem som består i att LO och förbunden tillämpar olika regler och ersättningar. Det här skapar svårigheter för bland annat handledare och, deltagare. Motionären menar att ett gemensamt uppdragsreglemente kan vara en lösning.

I dag används generellt sett tre former av ersättningar: stipendium, utbildningsarvode och förlorad arbetsförtjänst. LO gör årligen en uppräknig av stipendiet och utbildningsarvodet. Detta utmynnar i ett förslag som antas av LOs styrelse och resulterar i en rekommendation till förbunden om ersättningsnivåerna. Dessa ersättningsformer har inom studieverksamheten används under flera årtionden.

Vid sidan av det här vet vi att vissa förbund kompletterar med ytterligare ersättning. Något som naturligtvis kan vara svårt för de studieaktiva att hålla reda på.

Sammantaget är LOs bild att frågan om ersättningar, inte utgjort något avgörande hinder för deltagande i fackliga utbildningar.

Den 1 mars 2024 startades ett omfattande projekt inom LO för att skapa ändamålsenliga, administrativa och GDPR-säkra rutiner för studieverksamheten i sin helhet. Styrelsens bestämda uppfattning är att detta projekt kommer att bidra till, effektivisera och förenkla hanteringen av ersättningar till deltagare i fackliga studier.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionen 13.50,

att anse motionen 13.49 besvarad samt

att avslå motionerna 13.48, 13.51.

13.52

Kill your darling

Kommunalarbetareförbundet avd Stockholms län

LO regionalt har bedrivit tvärfacklig studieverksamhet länge, vilket vi tycker är bra. Däremot är vissa kurser svårare att rekrytera till än andra, till exempel ungdagarna. Många gånger hänvisar vi unga till att gå just ungdagarna och anmäler in dem, men eftersom det ofta är för få anmälda så ställs de i stället in. Vi riskerar redan där att tappa det engagemang som den unga kom med, då vi måste boka in dem på ett annat kurstillfälle.

Vårt LO-distrikt lyckas aldrig komma i närheten av de mål som LO satt avseende ungdagarna. Däremot lyckas vi rekrytera unga, men till Medlem i facket. Hade man räknat på andelen unga från vårt distrikt som går Medlem i facket så når vi LOs mål gällande unga som ska gå kurser.

Det viktiga är att vi fångar upp unga som vill gå kurser och lära sig mer, i stället för att försöka rekrytera dem till ungdagarna är det rimligare att skicka dem på kursen Medlem i facket där man vet att kursen blir av.

Vårt distrikt försöker varje år att klara uppdragen från LO och lägger därför mycket arbete på att få rekryteringarna till ungdagarna att fungera. Det är arbete som i princip blir bortkastat eftersom ungdagarna oftast blir inställda. Arbete som vi skulle kunna lägga på rekrytering till övrig kursverksamhet utan att tappa unga som är intresserade av att gå kurser.

Albert Einstein tillskrivs citatet "Definitionen av galenskap är att göra samma sak igen och igen och förvänta sig andra resultat". Lite så känns det med ungdagarna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

- 01 att avveckla LOs ungdagarna och i stället fokuserar på att rekrytera dem till andra befintliga kurser,
- 02 att ge LO i uppdrag att utreda i vilka forum unga vill engagera sig i samt
- 03 att ge LO i uppdrag utifrån utredningen att ta fram andra forum för unga att dela erfarenheter och engagera sig i.

13.53

Einstein om ungdurserna

Elektrikerförbundet avd 1

LO regionalt har bedrivit tvärfacklig studieverksamhet länge. Vi tycker att det är bra. Vissa kurser är svårare att få deltagare till, andra är lättare. I huvudsak beror det på om vi i avdelningarna är intresserade. En del av kursutbudet är ungdurserna. De är så svårrekryterade att de sällan kan genomföras alls. Det beror naturligtvis på att avdelningarna är helt ointresserade av de kurserna och hellre skickar medlemmar till andra kurser, till exempel Medlem i facket.

Vårt LO-distrikt lyckas aldrig komma i närheten av måltalen från LO avseende ungdurserna. Däremot slår de med råge måltalen för ungdurserna om man räknar de unga som går Medlem i facket. Det viktiga, att unga går kurser, klarar de alltså även när ingen vill gå ungdurserna.

Vårt LO-distrikt försöker naturligtvis klara uppdragen från LO och lägger mycket arbete på att få ungdurserna att fungera. Det arbetet är i stor utsträckning bortkastat och skulle kunna läggas på övrig kursverksamhet.

Detta är inget nytt fenomen. Det har varit svårt att rekrytera till ungdurserna i många år. Ändå fortsätter vi att lägga personella resurser på verksamheten. Distrikten misslyckas i princip varje år, men får samma uppdrag igen nästa år. År efter år efter år. Inga resurser skjuts till, inga nya arbetssätt tillämpas, LO konstaterar helt enkelt misslyckandena och hoppas att det ska gå bättre nästa år.

Albert Einstein tillskrivs citatet "Definitionen av galenskap är att göra samma sak igen och igen och förvänta sig andra resultat". Lite så känns det med ungdurserna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att kongressen beslutar att LOs ungdurser får avvecklas i de distrikt där det inte funnits underlag för att genomföra utbildningarna.

13.54

Einstein om untkurserna

Pappersindustriarbetareförbundet avd 68 Hallstavik, Seko region Stockholm

LO-distrikten har regionalt bedrivit tvärfacklig studieverksamhet länge. Vi tycker att det är bra. Vissa kurser är svårare att få deltagare till, andra är lättare. I huvudsak beror det på om vi i avdelningarna är intresserade. En del av kursutbudet är untkurserna. De är så svårrekryterade att de sällan kan genomföras alls. Det beror naturligtvis på att avdelningarna är helt ointresserade av de kurserna och hellre skickar medlemmar till andra kurser, till exempel Medlem i facket.

Vårt LO-distrikt lyckas aldrig komma i närheten av måltalen från LO avseende untkurserna. Däremot slår de med råge måltalen för untkurserna om man räknar de unga som går Medlem i facket. Det viktiga, att unga går kurser, klarar de alltså även när ingen vill gå untkurserna.

Vårt LO-distrikt försöker naturligtvis klara uppdragen från LO och lägger mycket arbete på att få untkurserna att fungera. Det arbetet är i stor utsträckning bortkastat och skulle kunna läggas på övrig kursverksamhet.

Detta är inget nytt fenomen. Det har varit svårt att rekrytera till untkurserna i många år. Ändå fortsätter vi att lägga personella resurser på verksamheten. Distrikten misslyckas i princip varje år, men får samma uppdrag igen nästa år. År efter år efter år. Inga resurser skjuts till, inga nya arbetsätt tillämpas, LO konstaterar helt enkelt misslyckandena och hoppas att det ska gå bättre nästa år.

Albert Einstein tillskrivs citatet "Definitionen av galenskap är att göra samma sak igen och igen och förvänta sig andra resultat". Lite så känns det med untkurserna.

Vi föreslår att kongressen beslutar

01 att kongressen beslutar att LOs untkurser ska avvecklas.

Utlåtande motionerna 13.52–13.54

13.52

- 01 *att* avveckla LOs untkurser och i stället fokusera på att rekrytera dem till andra befintliga kurser,
- 02 *att* ge LO i uppdrag att utreda i vilka forum unga vill engagera sig i samt
- 03 *att* ge LO i uppdrag utifrån utredningen att ta fram andra forum för unga att dela erfarenheter och engagera sig i.

13.53

- 01 *att* kongressen beslutar att LOs untkurser får avvecklas i de distrikt där det inte funnits underlag för att genomföra utbildningarna.

13.54

- 01 *att* kongressen beslutar att LOs untkurser ska avvecklas.

Motionerna 13.52–13.54 syftar samtliga till att avveckla ungt utbildningarna, dock med lite olika premisser. Antingen genom att avveckla helt och direkt eller enbart i de LO-distrikt som saknar underlag för att genomföra utbildningarna. Motion 13.52 nämner också en utredning kring vilka forum unga vill engagera sig i.

Utredningen av forum som nämns i motion 13.52 har genomförts under november 2023 och arbetet med dessa pågår. Det är en del av den handlingsplan för ungt verksamheten, som beslutades i augusti 2022. Där fastslogs det att man skulle hitta sätt att öppna upp verksamheten för fler och uppdraget var också att undersöka hur unga vill engagera sig. LO har besökt LO-distriktens regionala ungtkommittéer och genomfört workshops för att se hur det går att arbeta vidare med frågan.

De senaste åren har stora insatser gjorts inom studieverksamheten. Utbildningarna *Om Facket* och *Om Samhället* finansieras sedan årsskiftet 2023 med stipendium och handledare stärks med kompetensutveckling och material, bara för att nämna några delar. LO arbetar också för att göra ungt studierna till en självklar del av studieverksamheten, både centralt och ute i landet.

Det hårda arbetet ger resultat då vi för 2023 kan vi se att antalet deltagare på *Om Facket* ökat med 151 procent jämfört med föregående år.

Ungt utbildningarna har för många varit ingången till ett fackligt engagemang och visar deltagare att LO har en självklar plats för unga. *Om Facket* riktar sig dessutom till presumtiva medlemmar och kan därför användas av förbunden som ett steg i värvningen. LO-distrikten vittnar också om att det är genom ungt utbildningarna de hittar framtida skolformatörer, handledare, förtroendevalda till förbunden och deltagare till sina verksamheter.

Styrelsen förstår intentionen med motionerna och ser också de utmaningar som ungt utbildningarna har, men menar att det inte vore klokt att avveckla ungt kurserna mitt under pågående utredning, oavsett föreslagna premisser.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att* bifalla motionen 13.52 (att-sats 2),
- att* anse motionen 13.52 (att-sats 3) besvarad samt
- att* avslå motionerna 13.52 (att-sats 1), 13.53, 13.54.

Vi får Sverige att fungera

– det är temat för LOs 30:e ordinarie kongress.

Vi arbetar över hela landet. Vi arbetar alla tider på dygnet, alla dagar om året. I fabriker, skolor och affärer. På järnvägar, hotell och sjukhus. På bruk, boenden och bagerier. Överallt arbetar vi och får Sverige att fungera.

Men Sverige skulle kunna fungera bättre för oss. Vara jämlikare och rättvisare. Därför samlar LO Sveriges arbetare och driver på för högre löner, tryggare jobb och bättre liv. Ensam är aldrig stark. Det är tillsammans vår röst blir stark, både som part på arbetsmarknaden och som aktör i samhället. Det är facklig styrka.

Hela 280 motioner ska kongressen behandla. Här finns kloka, modiga och nytänkande förslag på hur LO kan bidra till ett rättvist Sverige där arbetare kan leva ett gott liv. Självklart ska LO vara med och forma framtidens arbetsmarknad och samhälle. Det är ju vi som får Sverige att fungera.